

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidejas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

Adrianus J. Simonis, 51 m. amžiaus Olandijos Rotterdamo vyskupas, popiežiaus paskirtas kard. Jan Willebrands pagalbininku-arkivyskupu su teise š.m. lapkričio mėnesį iš jo perimti Utrechto arkivyskupiją ir Olandijos katalikų vyskupų primatą. Naujasis arkivyskupas yra vienas nuosaikiųjų Olandijos vyskupų. Prieš jį yra nusistatę visi liberalioji Olandijos spauda. Tuojau po naujojo paskyrimo arkiv. Simonis ir jo bendramintis vysk. Jan Gijzen su savo vyskupijų jaunimu lankėsi Šv. Tėvo vasarvietėje Castelgandolfo ir dalyvavo jo laikomose Mišiose. Jonas-Paulius II ta proga prabilo olandiškai ir suvažiavusį jaunimą su savo vyskupais.

Emmanuel Milingo, 53 m. amžiaus afrikietis iš Zambijos, pasitraukė iš Lusakos arkivyskupo pareigų; paskirtas Popiežiaus krosios Išeivių bei Turistų Sielvado Komisijos delegatu. Jo pasitraukimas iš eitujų pareigų įvyko ryšium su nelabai aiškia jo maldinių gydymų veikla savoje arkivyskupijoje. Jau Paulius VI jį buvo perspėjęs 1973 m. liautis gydyti fizinę ligą vien maldomis. 1982 m. Jonas-Paulius II jį pasikvietė į Romą. Dabar padarytas sprendimas su paties arkivyskupo pritarimu.

Tiktai Kunigystės šventimus turintieji asmenys gali laikyti Mišias ir jose duoną bei vyną konsekruoti Komunijai. Tai tiesa, kur šiomis dienomis vėl pakartojo Doktrinų ir Tikėjimo Kongregacija savo išleistame dokumente, kuriame pasisakoma prieš pastaruoju metu keliamas mintis tokių teologų kaip kun. Hans Kueng, kurie tvirtina, jog kiekvienas gavęs Krikšto bei Sutvirtinimo sakramentus turį galią konsekruoti duoną ir vyną Komunijai. Kongregacijos vadovas kard. J. Ratzingeris pripažino, kad šis dokumentas liečia ypač P. Amerikos ir komunistų užimtuosius kraštus, kur tokių veiksmų pasitaiko.

Belgijos vyskupai pasisakė už branduolinių raketų įrengimą Belgijoje. Malines-Bruselio arkivyskupas kard. Godfried Danneels, pateikdamas bendrą vyskupų pasisakymą, pareiškė, jog Evangelija pasisako prieš smurtą, bet tuo pačiu kiekvieną ir įpareigoja ginti savo brolius. Besmurtė laikysena negalinti atsakyti teisėtoms savigynos. Savo bendrame rašte Belgijos vyskupai pabrėžė, kad branduoliniai ginklai yra pateisinami, jei siejami su abipusio nusiginklavimo pastangomis.

Joseph C. Nehila yra pirmasis pasaulietis, paskirtas vyskupijos kancleriu JAV-se. Arkiv. Peter L. Gerety jį paskyrė tvarkyti visus Newark arkivyskupijos finansus, kuriuos iki šiol tvarkė mons. J. Petillo. Pastarasis dabar paskirtas Seton Hall universiteto kancleriu ir Darlington kunigų seminarijos rektorium.

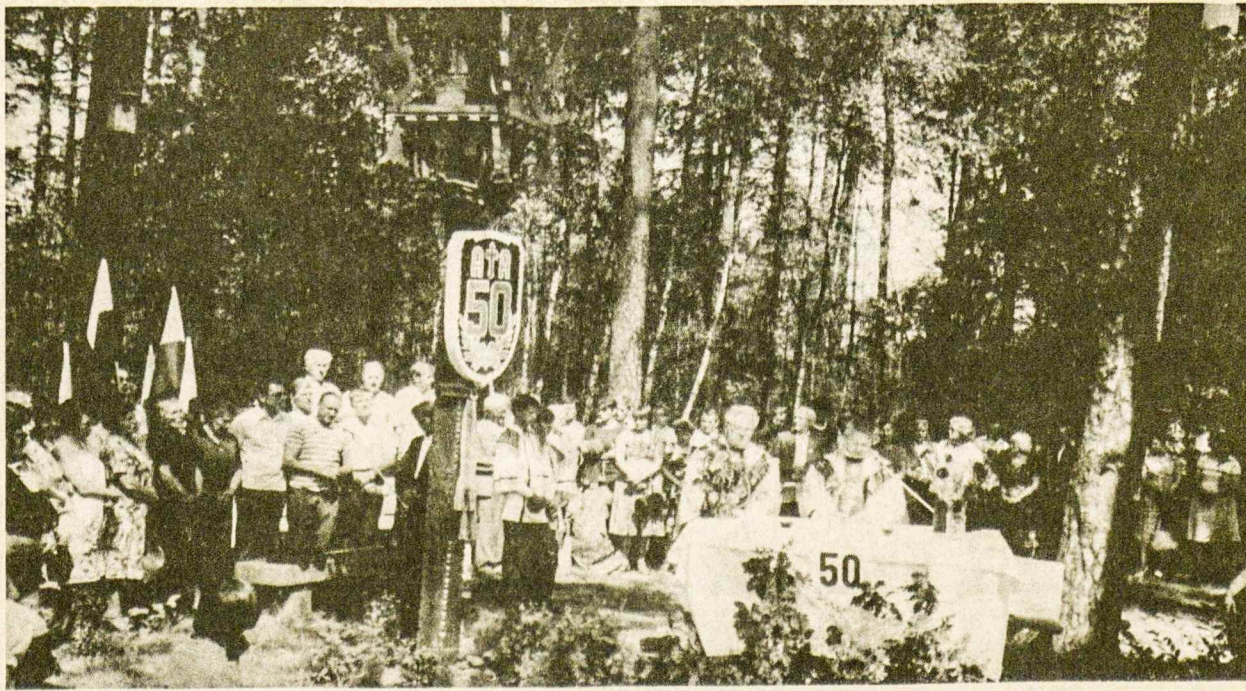
Kambodijos Kat. Bendrija yra sunaikinta. Tai pareiškė vysk. Yves-Georges Ramousse, naujos Vatikano įstaigos kambodiečių sielovadais vadovas. Pasak jo, visa, kas buvo įmanoma, yra sunaikinta — visas išvirsinis katalikų gyvenimas bei struktūra. Palikęs yra tik slapta tikėjimas žmonių širdyse.

Fra Angelico, ankstyvojo renesanso Florencijos dailininkas ir vienuolis, specialiu Jono-Pauliaus II raštu paskelbtas oficialiai palaimintuoju. Jo šventė nustatyta vasario 18 d. Šiuo veiksniu popiežius apėjo ilgą Vatikano asmens paskelbimo palaimintųjų procedūrą. Nors iš senovės Fra Angelico buvo laikomas palaimintuoju, tačiau jo byla niekada formaliai Vatikane nebuvo pradėta. Jis buvo gimęs 1378 m. Toscano apylinkėje, dabartinėje Italijoje, ir buvo žinomas taipogi Giovanni da Fiesole ir Guido da Vecchio vadais. Vienas iš jo garsiausių tapybos darbų yra "Kristaus nuėmimas nuo kryžiaus", laikomas Šv. Morkaus muzėjuje, Florencijoje.

Kun. Peter-Hans Kolvenbach, S.J., olandas, išrinktas naujuoju jėzuitų vienuolių generolu. Jis vienuolis įstojo būdamas 19 m. amžiaus, o kunigu įšventintas 1961 m. Beiruto mieste. Filozofijos mokslus ėjo Olandijoje, o teologijos — Šv. Juozapo universitete, Beirute. Vėliau jis studijavo rytietiskąją lingvistiką Sorbonos ir Hagos universitetuose. Baigęs mokslus, 13 metų dėstė Beiruto mieste, Libane, Šv. Juozapo universitete, o paskutiniuoju metu buvo Romoje esančio Popiežiauskojo Rytų Instituto rektorium. Naujasis generolas moka olandų, vokiečių, anglų, prancūzų, rusų, italų, ispanų ir armėnų kalbas. Sakoma, kad savo pažūromis jis esąs labai artimas Jonui-Pauliui II. Tai 29-sis jėzuitų generolas ir pirmasis istorijoje tapęs generolu dar gyvam esant savo pirmatakiui. Iki šiol jėzuitų vienuolijoje buvo laikomasi tradicijos, kad generolas išrenkamas visam gyvenimui. Kun. Pedro Arrupe buvo pirmasis jėzuitų generolas, pasitraukęs iš savo pareigų, kai buvo ištiktas dalinio paralyžiaus.

Vietname buvo nuteisti 12 kunigų ir vienas pasaulietis katalikas už "priešvalstybinę veiklą bei priešrevoliucinę propagandą". Jėzuitų vyresnysis Vietname kun. Nguyen Cong-Doan buvo nuteistas 12 m. kalėjimo, kun. Le Thanh Que — 15 m. kalėjimo, o kun. Nguyen Van Hien — iki gyvos galvos. Kitų baismės nežinomos. Jie visi buvo kaltinami naudojimu Dac Lo vienuolyno savo susirinkimams ir pogrindžio leidinio "Religija ir Gyvenimas" spausdinimui. Grupės vadu nurodytas kun. Nguyen Van Hien, kuris dar apkaltintas kaip JAV žvalgybos agentas.

Kun. J. Stš.

Pamaldos prie Dariaus-Girėno paminklo Lenkijos Pšcelnike, kur buvo paminėta lakūnų 50 metų skrydžio ir žuvimo sukaktis. Pamaldas laikė kunigai — B. KUCULIS ir ALF. JURKEVIČIUS, abu dirbantys lenkų parapijose

Lietuvos prisikėlimo ir laidotuvių dalyvis

Politiko ir ministerio Ernesto Galvanausko atsiminimai, išleisti atskira knyga Čikagoje

P. LELIS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Klaipėdos atvadavimas

Sunkiausia Lietuvos politinė įtampa buvo kovoje dėl Vilniaus ir Klaipėdos. Šias abi kovas G. atlaikė — vieną užšaldė, kitą laimėjo.

Klaipėdos atvadavimas yra G. nuopelnas. Jis sukilimą planavo ir įvykdė parinkęs tinkamą momentą, kai prancūzai buvo užimti Ruhro krašto okupacija. Tą pat dieną, kai prancūzų kariuomenė įžengė į Eseną, G. pradėjo sukilimą. Apie tai jis plačiai kalba savo atsiminimuose. Kai prancūzų Laroche vadovaujama santarvės komisija nutarė duoti Lenkijai dideles teises Klaipėdoje, liko tik dvi galimybės: laukti vienašalio santarvininkų sprendimo arba jį sutrukdyti. G. pasirinko antrą galimybę — vietos gyventojų sukilimu sutrukdyti Lenkijos įsileidimą į Klaipėdą.

Iš G. sukvieštų karininkų nė vienas nesutiko vadovauti sukilėliams. Ir krašto apsaugos ministeris B. Slizys, šaltinių įtaką veikiamas, svyravo. Tada posėdin atvykęs pranešimo daryti kontržvalgybos viršininkas J. Polovinskas pasakė: "Kai kvietieji atsisako siūlomoms garbės, laikysiu dideliu pagerbimu, jei pavesite man sukilėlių vado pareigas".

Taip Polovinskas, pasivadinęs Budriu, sėkmingai pradėjo ir įvykdė Klaipėdos sukilimą. Kiekvieną naktį 12 v. G. ėjo slapta į telegrafo stotį kalbėtis su sukilėlių vadu ir duoti jam nurodymus.

Vėliau G. teko išsisukinėti iš santarvininkų duoto ultimatumo dėl Klaipėdos užėmimo. Jis turėjo vykti į Paryžių ir aiškintis su Ambasadorių Tarybos pirmininku Prancūzijos min. pirm. R. Poincare, nes tas sukilimas užgavo santarvininkų prestižą. G., žinodamas, kad prancūzai, užimti Ruhro okupacija, nesijus savo kariuomenės į Klaipėdą, o kiti santarvininkai tuo labiau, sugėdinti tuo ultimatumo pasekmėmis, išvengti, deldamas atsakymų laiką ir reikalaujamas konfliktą sprendimą perduoti Tautų Sąjungai. Po ilgų derybų TS ir Ambasadorių Taryboje G. pavyko Klaipėdos kraštą, nors su plačia autonomija, prijungti prie Lietuvos.

Pasitraukimas iš aktyvios politikos

Po 5 metų aktyvios politinės veiklos G. pajuto, kad atėjo laikas pasitraukti ir ramesnę užuovėją. 1924.VI.10 jis įteikė prezidentui A. Stulginskiui savo vyriausybės atstataidynimą, bet prezidentas prašė jį sudaryti naują vyriausybę, kuri remtųsi krikščionių demokratų persvara antrajame seime. Padėkojęs už pasitikėjimą, jis pareiškė, kad dėl rimtų priežasčių nebegalės tęsti politinio darbo. Tada prezidentas tarė: "Jei jau toks Jūsų sprendimas, man belieka padėkoti už atliktą sunkų darbą ir pasiūlyti Jums Lietuvos pasiuntinio ir įgalioto ministerio pareigas Londone".

Anglijos vyriausybė greitai pranešė savo sutikimą, ir G., prieš išvažiuodamas į Angliją, apsilankė savo tėviškėje, kur buvo susirinkę daugiau svečių. Kai liko vieni šeimos nariai, motina, lyg nusiminusi, paklausė: "Tai jau ne ministe-

ris"? G. atsakė: "Dabar esu ne tik ministeris, bet ir nepaprastas pasiuntinys". Motina: "Ir mes ūkyje turime pasiuntinį. Tame Londone jau nebūsi tokiu ministriu kaip Kaune. Pasikeis valdžia Kaune ir išlėksi iš Londono". Tuos motinos žodžius G. visada prisimindavo, nes jie išsipildė.

Nepilnus trejus metus G. išbuvus pasiuntiniu Londone, Lietuvoje pasikeitė net penkis vyriausybės ir keturi užsienio reikalų ministrai. Tai buvo blogas ženklas mūsų užsienio politikai. Užsienio reikalų min. V. Černeckį pakeitė kun. M. Reinys, vėliau M. Slezevičius ir A. Voldemaras.

Kun. M. Reinys pritarė sovietų siūlymui sudaryti nepuolimo sutartį ir dėlto jis pakvietė grįžtantį iš Prancūzijos sovietų užs. reik. komisarą G. Čičeriną apsilankyti Kaune 1925 m. (Galvanauskas dukart vaišino Čičeriną Kauno stotyje jam pravažiuojant 1922.X ir 1923. II). Bet tą nepuolimo sutartį su Čičerinu pasirašė M. Slezevičius 1926.IX.28, nes tu metų gegužės mėn. seimo rinkimai davė persvarą valstiečiams liandininkams.

Grudžio 17 d. nuvertus Slezevičiaus vyriausybę, naujas min. pirm. ir užs. reik. min. A. Voldemaras, turėdamas gerą atmintį, neužmiršo G., tuoj atsakė iš Londono, nedavęs laiko net atsisveikinti su diplomatinio korpuso nariais ir su užsienio reikalų ministerija. Mat G. valdant, jo vyriausybė buvo aštriai puolama tautininkų spaudoje ir už paskalas, pasirėmus veikusiais įstatymais, A. Smetona ir A. Voldemaras buvo nubąsti. Dabar A. Voldemaras norėjo atsilgynti.

Klaipėdoje

G. svajonė buvo įsikurti Lietuvos pajūryje. Netrukus atsirado proga. Klaipėdos uosto direkcijos pirmininkui T. Norus Naruševičiui 1927 m. pradžioje sunegalavus širdimi, G. teko perimti jo pareigas. Dvejiems metams praėjus, kerštingo Voldemaro rūpesčiu jis buvo iš uosto direkcijos pareigų atšauktas. Voldemaras kaltino esą G. veda vokiečiams nedraugišką politiką ir kenkia geriems Lietuvos-Vokietijos santykiams. O toji "nedraugiška" politika buvo atleidimas kelių uosto darbininkų vokiečių už medžiagų pasisavinimą.

Išėjęs iš uosto direkcijos, G. įsijungė į ūkinę ir kultūrinę veiklą. Jis, nupirkęs daugiau akcijų, perėmė "Ryto" bendrovės valdymą, įsteigė "Medžio sindikatą", kuris gabeną miško medžiagą iš Sovietų Sąjungos į Klaipėdą apdirbimui ir pardavimui. Vėliau, 1934 metais, įsteigė Klaipėdoje prekybos institutą. Naujasis min. pirm. J. Tūbelis visur G. ūkinei veiklai pritarė ir ją rėmė.

Pas Tūbelį

Išteigus prekybos institutą ir suvažiavus 200 studentų, dar nebuvo valdžios patvirtintas lektorių ir profesorų sąrašas. J. Tūbelis tvirtinimą vis atidėjo, nes ten buvo įvairių pakraipų dėstytojų, kaip dr. Pajautis ir kiti. Rektorius G., nulykęs į Kauną su dėstytojų sąrašu, Tūbelio nerado — buvo išvykęs į savo ūkį Rokiškio aps. Eidamas Laisvės aleja, G. sutiko M. Yčą ir jam pasi-

skundė. Yčas sakė: "Būta ko čia rūpintis. Va, sėskime į mano mašiną ir nuvažiuosime į Tūbelio dvarą, o ten, jei du vyrai nesutvarkys liurbio, tai bus ne vyrail!"

Nuvykę į išklaušę ilgo Tūbelio monologo, skaniai pavakarieniavo, o G. išdėstė savo reikalą. Tūbelis sakė: "Numaniau kas čia jus atvijo, bet ar galiu aš tvirtinti asmenis, kurie pasireiškė priešvalstybine veikla? Išbraukite juos iš sąrašo, tai patvirtinsiu". Tada įsikišo Yčas: "Vyrail, man tokios kalbos nepatinka. Atvykau čia mielo Juozo aplankyti, pasižmonėti, o girdžiu — priešvalstybiniai gaivalai, revoliucionieriai. O tu, Juozai, buvęs priešvalstybinis gaivalu, griovęs tą valdžią, kurioje man teko ministeriauti, ar ne į vyrą išaugai? Mums, tautininkams, užtenka rūpesčių su svetimais gaivalais, ne su savais. Tegu jie moko ir mokosi — bus geri lietuviai". Tūbelio nuotaika pagerėjo, ir jų sąrašą patvirtino.

Prekybos instituto ir anksčiau St. Šimkaus įsteigto konservatorijos profesoriai bei studentai įnešė daug lietuviškos dvasios ir suvokietintą Klaipėdą, pamažu ją atliekundami.

Hitleriui užgrobus Klaipėdą 1939 m. kovo mėn., prekybos institutas su dideliu vargu laikinai įsikūrė Šiauliuose, bet jau buvo prasidėjusios Lietuvos sutėmų dienos — sovietų igulos, ultimatus, okupacija.

Kvietimas vyriausybėn

Anksčiau stebėjomės, kaip toks žymus politikas ir diplomatas G. sutiko įeiti į sovietų emisaro pirmąją Paleckio vyriausybę. Atsiminimuose G. tai paaiškina.

Gavus sovietų ultimatumą, paskutiniame ministerių tarybos posėdyje prezidentūroje G. nedalyvavo — buvo išvykęs į Klaipėdą.

Tuo metu buvęs Lietuvos konsulas Klaipėdoje A. Kalvaitis perdavė G. prezidento ir min. pirmininko kvietimą tuoj grįžti į Kauną. Atvykęs į prezidentūrą, jis pamatė vilkstinę automobilių su prezidentu, jo šeima ir kai kuriais ministrais išvažiuojant iš prezidentūros kiemo. Susisiekęs su min. pirm. Merkiu, gavo labai nemalonų įsakymą — vykti į Kybartus ir tikinti prezidentą grįžti Kauną. Kiti tos delegacijos nariai: gen. Tallat-Kelpša, plk. Saladžius ir plk. Šliogeris.

Gerai, kad ši misija nepavyko. Birželio 17 d. rytą Merkys paskambino į finansų ministeriją ir pranešė naujos vyriausybės ministerių pavardes, kviesdamas G. pasilikti finansų ministeriu. G. atsisakė. Merkys perdavė telefono ragelį Paleckiui, kuris pakartojo prašymą pasilikti tose pareigose, užtikrindamas, kad finansų bei ūkio politika nebus keičiama; pridūrė, kad ir jis sutiks stovėti vyriausybės priešakyje su sąlyga, jei G. ir toliau pasilikis finansų ministeriu.

Sunku buvo G. apsispręsti, prašė duoti laiko pagalvoti. Iškvieistas pasitarti brolis Gediminas pasakė: čia labai pavojingas žaidimas — čia turi galvą, čia gali jos netekti. Jis patarė pasilikti pareigose.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Brangiam sūnui

A+A

ALGIRDUI DRAGAŠIUI

mirus,

skausmo prislėgtus tėvus ir artimuosius giliai užjaučiame —

PLIAS Toronto skyriaus valdyba ir nariai

A+A

dr. ALDONAI JAUGELIENEI

mirus,

jos vyrą STASĮ, sūnų ALGĮ su šeima, dukras — RŪTĄ ir RITĄ, motiną ONĄ ŠOSTAKIENĘ, brolių JONĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Jadvyga, Jonas, Rūta ir Vytautas Dunčiai

Southfield, Mich.

Brangiai vaikystės draugei

A+A

dr. ALDONAI JAUGELIENEI

mirus,

jos vyrą STASĮ, sūnų ALGĮ su šeima, dukras — RŪTĄ ir RITĄ, mamytę ONĄ ŠOSTAKIENĘ, brolių JONĄ su šeima bei kitus šeimos artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Birutė ir Jonas
Danačiai
Nina Pečiulytė

Marija Pečiulienė
Valė ir Vytautas
Rasiuliai su šeima

PADĖKA

Mūsų mylimai Motinai

a. a. Z. EMPAKERIENEI

mirus, nuoširdžiai padėką reiškiamo visiems, dalyvavusiems laidotuvėse. Ypatingai esame dėkingi bičiuliams, nešusiems karstą. Dėkojame už gėles, užuojautas, usprašytas šv. Mišias, aukas "Tėviškės Žiburiams", mūsų draugėms už pyragus ir visiems bėkkuo pagelbėjusiems mūsų skaudaus praradimo valandoje.

Su giliu dėkingumu —

Algis, Janė ir Donatas Empakeriai
Mečys ir Aldona Empakeriai

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras, tėvas, uošvis ir senelis

a.a. KAZIMIERAS APERAVIČIUS

mirė 1983 metais birželio 11 dieną

Nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui J. Staškui už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias ir prasmingą pamokslą šventovėje laidotuvių dieną.

Dėkojame su velioniu atsisveikinusiems paskutinį vakarą laidotuvių namuose: Kūrėjų Sav. vardu VI. Kazlauskui, inžinierių sąjungos vardu — J. Stankui, karių vardu — St. Šimoliūnui iš JAV, draugų vardu — A. Sakui. Dėkojame laidotuvių dieną prie kapo atsisveikinusiems: Kanados Lietuvių Fondo vardu — H. Stepačiui, KLK Moterų Dr-jos Lietuvių Kankinių parapijos skyriaus — V. Otienei, KLB Toronto apylinkės vardu — pirmininkui adv. A. Pacevičiui.

Dėkojame karsto nešėjams. Nuoširdus ačiū solistams — St. Žiemelytei, V. Verikačiui ir muzikui J. Govėdui.

Nuoširdžiai dėkojame gail. seseriai p. Budrienei už visą rūpestį ir slaugą ligoninėje. Dėkojame dr. A. Pacevičiui už velionies priežiūrą ligos metu.

Nuoširdi padėka visiem giminiem, artimiesiems ir draugams už išreiktas užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje. Dėkojame visiem, lankiusiems velionį laidotuvių namuose, užprašiusiems šv. Mišias Toronto parapijose, JAV-se ir kitur, atsiuntusiems gėles, aukojusiems velionies vardu Kanados Lietuvių Fondui, Tautos Fondui ir "Tėviškės Žiburiam". Dėkojame visom poniom, iškepusiom pyragus, o p. Gataveckienei — už paruoštus pusryčius.

Nuoširdi padėka visiem, prisidėjusiems prie laidotuvių, gausiai atsilankiusiems į laidotuvių namus ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Giliame liūdesyje likę —

Žmona, duktė, žentas, vaikaičiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUITEMPOREALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Suvamos mašinos
- * Rašomos kėlinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Šv. Baltramiejaus šventovė — vienintelė Vilniaus Užupio priemiestyje. Keletą kartų degusi, ji buvo 1824 m. reguliariųjų kanaaninkų vienuolių perstatyta. Jos jokiam Vilniaus miesto albume nėra. Po II D. karo ji buvo sovietų atimta. Prie šoninių sienų buvo pastatyti priestatai ir juose įrengtos dirbtuvės, o pačioje šventovėje — sandėlis. Šiam architektūros paminklui gresia sugriuvimas

Nuotr. nežinomo fotografo

Lietuva praeities intrigų voratinklyje

Naujai rasta archyvinė medžiaga atskleidė naujų dalykų karinės lenkų organizacijos ir politikų veikloje beatsistatančioje Lietuvoje

STEPAS VARANKA

Rasta archyvinė medžiaga rodo, kad Lietuvoje POW (Polska Organizacija Wojskowa) veikė nuo 1918 m. Ji tiesiogiai priklausė Lenkijos kariuomenės štabo II žvalgybos skyriui Vilniuje. POW archyve rastas Lenkijai palankių lietuvių sąrašas — 122 pavardės, jų tarpe ir kelių augštesnių kariškių. Gen. S. Žukauskas buvo įtartas, kad palaikė ryšius su lenkų sąmokslininkais. 1919 m. rugsėjo 25 d. jis buvo prezidento aktu atleistas iš vyriausiojo Lietuvos kariuomenės vado pareigų, bet 1920 m. grąžintas į tas pareigas. Lenkai buvo numatę palenkti į savo pusę plk. V. Grigaliūną-Glovackį, min. S. Kairį, J. Vileišį, J. Paknį, P. Leoną ir S. Narutavičių. Konspiratorių sukilimas turėjo prasidėti 1919 m. rugpjūčio 27 d. naktį.

Sąmokslas betgi buvo išaiškintas ir Saugumas ėmėsi priemonių sukilimui užgniaužti. Rugpjūčio 29 d. buvo Kaune paskelbtas karo stovis, suimti POW vadai ir paimtas jų archyvas — sąrašai ir kiti dokumentai. Sąmokslas likvidavime prie Lietuvos organų žymiai prisidėjo Petras Vrublevskis-Daukantas, Tautienų policijos viršininkas, POW ryšininkas. Tai jo nuopelnas, kad perversmas nepavyko.

Politinės intrigos

Kas nepasiektą jėgos būdu, pradėta siekti įvairiomis intrigomis. Lenkai bandė Lietuvą izoliuoti politiniu, ekonominiu ir kariniu būdu. Jų politikai buvo įsitikinę, kad Lietuva nepajėgs savarankiškai išsilaikyti ir vesti nepriklausomos politikos.

Leonas Wasilewskis, Pilsudskio valios vykdytojas, pakeitė taktiką. Tuo laiku lenkų laikraščioje "Rząd i Wojsko" pasirodė Adomo Skwarczynskio straipsnis apie tuometinės Lenkijos politikos siekius Lietuvoje.

Užsienyje veikiančiom Lenkijos ambasdom ir atstovybėm slapto raštu buvo pavesta pradėti aktyvią antilietuvišką propagandą. Lietuvos lenkų dvarininkai su Adomu Habdanku iš Žiezmarų, Tautinės Lenkų Tarybos veikėju, įteikė Lenkijos vyriausybei prašymą, kuriame maldavo, kad Lenkija gelbėtų skriaudžiamus lenkus Lietuvoje, nes jų dvarai ir kultūra negailėstingai naikinami. Jie savo išgelbėjimą matė Lietuvos užimime.

Antilietuviška propaganda buvo vedama ne tik užsienyje, bet ir Lenkijoje bei Lietuvoje. Dalis to darbo buvo pavesta organizacijai "Straz Kresowa". Propagandinio skyriaus direktoriumi buvo paskirtas rašytojas Melchior Wankowicz. Centru buvo Vilnius. Čia pradėtas leisti lietuvių kalba "Mūsų Balsas". Redaktoriūmi buvo Lietuvos lenkas kun. Jozef Gradzki, lenkų-lietuvių unijos-federacijos šalininkas. Laikraštis vinetėje turėjo ereziją ir vtytį. Šis laikraštis betgi laukiamų vaisių nedavė. Mykolas Biržiška trumpai atsakė: "Mūsų Balsas" savo tikslu nepasiekė, nes jis vengia aiškaus pasiskaidymo dėl Lietuvos nepriklausomybės".

Lenkų kalba leidžiamas Vilniuje laikraštis "Nasz Kraj"

Nevaisingi pasitarimai

Britanijai pripažinus Lietuvą de facto, A. Voldemaras privačiai atvyko į Vilnių, kur ta proga Pilsudskio įgaliotinis L. Wasilewskis su juo turėjo pasikalbėjimą, kuriame Voldemaras jį užtikrino, kad lenkai Lietuvoje turi tas pačias teises, kaip ir visi piliečiai. Po to 1919.IX.23 ant- rą kartą A. Voldemaras atvyko į Vilnių, lydimas anglų plk. R. B. Ward, vėliau paskirto vicekonsulu Baltijos valstybėms. L. Wasilewskis ir vėl išskėlė lenkų mažumos skriaudas Lietuvoje. A. Voldemaras pasiūlė sudaryti tarptautinę komisiją, kuri ištirtų pateiktus skundus. L. Wasilewskis A. Voldemarui davė išsiskik- nėjantį atsakymą, o savo vir- šininkams pranešė, kad tokia komisija turi ir blogų pusių.

A. Voldemaras aiškiai lenkams pasakė: "Jeigu nenorime bolševikų triumfo, turime prieiti prie susitarimo". Iš tų pasitarimų aiškėja, kad Lietuvos vyriausybė siekė susita- rimo. Lenkija turėjo progą san- tykius išlyginti.

L. Wasilewskis norėjo vesti pasitarimus ne su vyriausybės atstovais, bet su visuomenės veikėjais. Jo iniciatyva į Kau- ną išvyko gen. Aleksandras Babianski. Grįžęs jis paskel- bė laikraščioje "Nasz Kraj" 135 nr. savo išvadą: "Informaci- jos apie persekiojimus yra "wyjaskrawione", t.y. suastrin- tos, pertemptos. Toji genero- lo nuomonė lenkams nepatiko.

Herbačiausko vaidmuo

Antilietuviškos propagan- dos tikslams L. Wasilewskis panaudojo įvairias priemones ir žmones. Jis pasikvietė į Vil- nių aplenkėjusį Juozą-Albiną Herbačiauską ir pavedė jam paruošti propagandinę knyge- lę "Kur eini, lietuvi?" Nors Albinas buvo unijos šalinin- kas, tačiau aiškiai pasisakė, kad apkarpyta Lietuva be Vil- niaus negalės egzistuoti. Toji knygelė buvo platinama Lietu- voje ir Lenkijoje. J. A. Herba- čiauskas buvo vadinamas lenkų lietuviu ir lietuvių lenku. Vėliau jis nusivylęs 1921 m. išleistoje savo knygelėje "Lit- wa a Polska" kaltino lenkų dvarininkus Lietuvoje už kurs- tymą neapykantos tarp dviejų kaimyninių tautų. Jam, kaip lietuviui, buvo siūloma nie- kinti savo tautiečius ir veikti prieš Lietuvą. Jis to darbo at- sisakė ir išvyko į Krokuvą (Jer- zy Ochmanski, "Historia Lit- wy", psl. 158/159.).

Po Herbačiausko L. Wasi- lewskis surado lenkams pa- lankų kun. Antaną Viskantą, Šv. Mikalojaus lietuvių para- pijos vikarą. Jis buvo gilaus mokslo žmogus. Savo palanku- mą lenkams jis išreiškė 1919. VII.23 prancūzų laikraštyje "Le Temps". Bendradarbiavo su federalistais Marianu Sey- da, Bronislawu Krzyżanows- kių ir kitais unijos šalinin- kais.

1920 m. Vilniuje pradėjo

eiti lenkų-lietuvių kalba laikraštis "Zjednoczona Lit- wa" (Suvienyta Lietuva), re- daguojamas Jurgio Aukštola- čio ir kun. A. Viskanto. Laik- raštis kėlė į padanges unijos bei federacijos naudingumą. Jis lietuvių buvo boikotuo- jamas ir greitai likvidavosi.

Kelionė į Kauną

L. Wasilewskio iniciatyva buvo suorganizuota įvairių Vil- niaus lenkų grupių atstovų ke- lionė į Kauną. Delegaciją su- darė: Witold Abramowicz, Aleksander Babianski, Zygmunt Rekowski, S. Mickiewicz, A. Wigierski ir Aleksander Zasztowt. Sutarta, kad toji de- legacija lankysis privačiai. Delegacijos atstovai turėjo pasimatymus ir pasikalbėji- mus su lenkų mažumos atsto- vais, politiniais kalininiais ir dvasiškiais. Po tos kelio- nės buvo paskelbtos dvi dekla- racijos laikraščioje "Nasz Kraj" 181 nr. Jose buvo reikalauja- ma paskelbti lenkų kalbą kraš- tų kalba Lietuvoje ir ją įvesti į visas įstaigas, paleisti po- litinius kalinius, nevaržyti lenkų organizacijų veikimo, prie vyriausybės paskirti lenkų patikėtinį ir t.t. Už tai lenkai žadėjo "ginti teises Lenkijos piliečių lietuvių, gyvenančių už demarkacijos linijas".

Tie visi privatūs lenkų-lie- tuvių "pasitarimai" rado atgar- sį officiozo "Lietuva" 255 nr.: "Jeigu lenkai užsiiminės tik 'pletkų' politika, nepripažin- dami Lietuvos nepriklausomy- bės, siųsdami į Kauną įvairius atstovus, yra nevaisingas ir bergždišas darbas. Jeigu len- kai iš tikrųjų su lietuviais norėtų susitarti, turėtų res- pektuoti jos nepriklausomybę ir, kiek galima, greičiau grą- žinti Lietuvai Vilnių. Tai yra sąlygos sine qua non — be to nieko nebus." Wasilewskis ir čia nieko nepasiekė.

Bandė tartis su Varšuva

Lietuviai, matydami neigia- mus Pilsudskio patikėtinio Wasi- lewskio rezultatus, 1919 m. gale ir 1920 m. pradžioje ban- dė patys išsiaiškinti Varšuvo- je be jokių tarpininkų.

M. Biržiška ir J. A. Herba- čiauskas išvyko į Varšuvą. Bir- žiška buvo įgaliotas Lietuvos vyriausybės vesti pasikalbėji- mus su Lenkijos užsienio rei- kalų ministerijos atstovais. Jis tarėsi su pareigūnu Juliusz Lukasiewicz — politinio depar- tamento direktorium. 1936-1939 m. tapusiu Lenkijos am- basadorium Parįžiūje. Ta pro- ga prašė perduoti Mykolo Ste- zevičiaus, Lietuvos ministerio pirmininko, atsispašymą Pil- sudskiui už neatvykimą rug- pjūčio pradžioje į Vilnių su- sitikti su valstybės viršinin- ku. Tie pasitarimai Varšuvoje buvo bevaisiai.

Pilsudskio žmona Aleksan- dra savo atsiminimų knygoje "Wspomnienia", išleistoje Bri- tanijoje "Gryf" leidyklos 1960 m., 362 psl. rašo: "Mano vyras Vilnių mylejo ir jautė gilius ryšius su juo. Kai kalbėdavosi su manim apie žėpospoltos sienas, visada pridėdavo: 'Nė vienos pėdos mažiau. Kas ma- ne myli, gina Vilnių, kad jis nepatektų į svetimais rankas'".

(Nukelta į 9-tą psl.).

Didvyriškume nereikia būgny...

Jauno kalinio Julius Sasnausko laiškas iš Sibiro Lietuvos jaunimui. Jis buvo išspausdintas pagrindžio leidinyje "Lietuvos Ateitis" 6-me numeryje

Nesiruošiu šiame laiške jū- sų mokyti, o tik norėčiau pa- sidalinti keliomis mintimis, savo rūpesčiu bei nerimu. Ne- lipsiu į tribūną: ką sakau jums, sakau ir sau pačiam. Jei- gu katras iš jūsų sumanytų man atsakyti (tai nelengva, nes laiška medžiojami), aš labai prašau atvirumo ir kri- tiškos nuomonės. Gaila, kad beveik nėra galimybės užmegz- ti diskusiją: tai duotų mums daugiau naudų, negu papras- tas rašymas.

Maža yra mūsų Tėvynė, tas lopelis prie Baltijos, bet to- kia ji tik politiniame žemė- lapyje. Dvasiniame pasaulio žemėlapyje Lietuva nepalygi- namai didesnė, ir ne vien savo amžių palikimu. Mūsų epocha nemažiau didinga ir herojiš- ka už praėjusias. Argi šian- dien mes neturime vaidilų ir vaidilučių, serginčių amžina- ją ugnį, argi neturime karžy- gių ir sukilėlių, knygnešių, argi pasibaigę lietuvių keliai į rusėjuosius Rytus ir ar ne- supilame šiandien naujų mil- zinkapių?!

Žinoma, galima papriešta- rauti, kad tai žvilgsnis pro padidinamą stiklą, bet ar iš tiesų mažuma nieko nereikia, ar iš tiesų tik masė, dauguma, suka istorijos ratą? Retam šiandien rūpi milijonai Romos imperijos pavaldinių pirmai- siais krikščionybės amžiais, bet užtat mes visi prisimena- me vardus tų nedaugelio, ku- rie pasipriešino minios papro- čiams, nuotaukoms. Toji saue- lė ir nulėmė tolimesnį žmoni- jos vystymąsi. Apvaizdai sve- tima žmogiškoji logika.

Kalbu apie tai todėl, kad tebėra gajai "nepūtimo prieš- vėją" teorija, kad ir mes pa- tys kitąsyk suabejojame, ką gali padaryti mažas žmogelis prieš šio pasaulio galinguo- sius.

O iš kitos pusės, nereikia savęs perversinti. Kiek daug beždėtų, kiek daug vilčių be- teiktų mums nūdiena, tai dar nereikia, kad viskas jau nu- lemta, ir belieka tik palaimin- gai lukuriuoti greito triumfo. Ir apaštalai, kaip žinome iš Evangelijos, pradžioje savo ti- kėjimą Kristui siejo su vilti- mi sulaukti mesijinės karalys- tės sukūrimo šioje žemėje. Ir tik tada, kai jų Mokytojas buvo suimtas ir nužudytas, jie su- prato, kad Kristaus karalystė ne iš šio pasaulio, kad sekimas KRISTUMI nežada žemiškų laurų ir kad jų pergalė — dan- guje. Tiesa, istorijos būvyje Bažnyčia yra patyrusi visuoti- nį pripažinimą ir triumfą, bet tai kaip tik ir nebuvo jos pa- kilimo laikotarpis.

Tą patį turbūt galima pasa- kyti ir apie mūsų tautą. "Lai- mės puslapiai — tai tušti is- torijos puslapiai". Šie filoso- fo žodžiai tikrai teisingi, nors ir žiaurūs. Krikščionybė nesū- lo kentėjimų kaip vienintelės priemonės išganymui, tačiau ilgaamžė praktika rodo, kad tik kančia nuvalo ir sutauri- na žmogaus sielą. Nė kiek ne- pozuodamas, galiu jums pasa- kyti, jog buvau ir geresnis, ir laimingesnis tada, kai iš tiesų kentėjau, o dabartinio gyvenimo kančia juk nepava- dinsi.

Kristus kviečia pažinti tie- są ir ją liudyti. Tai vienas didžiausių priesakų žmogui, o jaunam — juo labiau. Bet ar dažnai mes pagalvojame, ką reiškia tiesos pažinimas? Ar suprantame, koks skausmin- gas ir vingiuotas kelias ir tiesą? Šiandien mokyklose ir šeimose tiek dvasinės, tiek materialinės vertybės duoda- mos dažnai jau gatavos, iš anksto paruoštos ir supakuo- tos; šiandien ir tikrą, ir ta- riamą tiesą duosniai dalina vos ne ant kiekvieno kampo, ir mes užmirštame, kad tie- sa — tai nuolatinės pastangos ir nuolatinis įsiekojimas, kad reikia ją pačiam iškentė- ti. Ką šiandien pasakytų šv. Augustinas, kuris tiesą sura- do taip skausmingai?

Aš nelinkiu jums tiesaus ir lygaus kelio. Tegul jau dabar ateina išmėginimai jūsų tikė- jimui, kad jūs išmoktumėt už jį mokėti ir dar labiau jį bran- gintumėte. Tegul jūsų maldos atneša jums daugiau skausmo negu pasitenkinimo, kad reli- gijinė praktika niekada netaptų dvasinio komforto įsiekojimu. Ir tų kovoj už didžiųjų verty- bių išsaugojimą bei patvirtini- mą tenebūna jums lengvų per- galių ir laikinos nesėkmės te- gul nenulenkia jūsų galvų. Ne žodžiai, bet pats gyvenimas turi tapti pagrindiniu mūsų argumentu. Priešų išpuoliai tik patvirtina gyvastingumą tų idėjų, už kurias apsisprendė- me.

Branginkite savo jaunystės idealizmą ir netikėkite tais, kurie sako, kad viskas praeina su metais. Gyvenimo šalnose bei sausrose išsaugoje jaunys- tės idealų ryškumą, jūs būsite šimteriopai turtingesni už tuos, kurie išmetė savo jaunys- tės idealizmą kaip nereikalingą balastą. Prisiminkite Alber- to Šveicerio žodžius: "Kaip pasikeistų pasaulis, jeigu visi mes galėtume tapti tokiais, kokiais buvome 14 metų!"

Ne vienas iš jūsų svajoja da- bar apie didžius žygdarbius, apie aukos ir kančios pjedes- talą. Tikrovė atrodo perankš- ta, permenka jo dvasios polė- kiui. Apsidairykite! Didvyriš- kume nereikia nei vėliavų, nei būgny dundėjimo, nei trimity. Galbūt žygdarbis jūsų laukia ten, kur pasižiūrėjus tik pilka kasdienybė. Gal tai jūsų namų pareigos ar mokslas, gal paga- ba ligoniams, nuskriaustiems ar vaiko sielos atvėrimas Die- vu, gal tai nakčia iškilęs kryžius ar gėlės žiedas ant grindinio... Auka, net pati mažiausia, papuoš ir sutaurins jūsų jaunystę. Bet tai turi būti tikra auka, nes šiandien tas žodis dažnai vartojamas nevie- toj.

Jūsų draugas Julius
Parabelis, 1982 m. 12. 09

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvį Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Siuntiniai į Lietuvą

Siųskite siuntinius sekantį kartą pigiau ir greičiau.

Palyginkite mūsų kainas:

laivu	lėktuvu
iki 5 kg — \$17.00	\$31.50
iki 10 kg — \$27.00	\$55.50

Visos prekės turi būti naujos. Siunčiame ir avies kaillius pigia kaina. Muito mokėti gali apmokėti siuntėjas Kanadoje arba gavėjas Lietuvoje.

Naujas standartinis maisto siuntinys "Holiday":

(Kaina \$66.00, įskaitant oro pašta)

kava (instant)	— 0.06 sv.	arbatžolės ("Salada")	— 0.12 sv.
brasilijška kava	— 1.00 sv.	sriuba (jautienos ir vištienos buljonas "instant")	— 0.60 sv.
kakava "Neilson"	— 0.55 sv.	apelsinų sunkos milteliai — 1.15 sv.	— 0.56 sv.
karštas šokoladas	— 1.65 sv.	saldainiai (fruit drops) ..	— 0.08 sv.
"Quick"	— 0.66 sv.	juodieji pipirai	— 0.07 sv.
3 plytelės šokolado	— 0.25 sv.	cinamonai	— 0.07 sv.
"Saroti"	— 0.25 sv.		
arbatžolės ("Tetley")	— 0.25 sv.		

Priimame užsakymus paštu. Muitas apmokamas Sov. Sąjungoje.

Adresas: Save-o-way, 337 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8 Telefonas 532-3042

arba Save-o-way, 747 Barton St. E., Hamilton, Ontario L8L 3A9. Telefonas 544-3603

"Aušros" šimtmečio minėjime sukaityvinėje skautų stovykloje Kanados Auroroje aktorė E. DAUGUVIETYTE-KUDABIENĖ atlieka meninės programos dalį

Nuotr. V. Bacevičiaus

Lietuvos prisikėlimo...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

se. V. Krėvei tapus min. pirm., G. apsisprendė pasilikti.

Sudarius naują vyriausybę, Maskvos emisaras Dekanozo- vas VI.17 čiuibėjo V. Krėvei: "Tarybų Sąjungos vyriausybė įsipareigojo gerbti Lietuvos nepriklausomybę ir savo paža- dą tesės — nesikiš į krašto vidaus reikalus, nekeis san- tvarkos. G. manė, kad jis pa- jėgs trukdyti rusams daryti mūsų ūkiui žalą ar bent ją švelninti. Jis žinojo, kad rusų sudurstytai Paleckio vyriausybei reikalingas ne antikomunistas Galvanaus- kas, bet jo vardas.

Vyriausybės posėdžiuose

Pirmame posėdyje G. griež- tai pasipriešino Paleckio "siū- lymui" įvesti apyvartan rusų rublį. Po pusvalandžio skam- bino Pozdniakovas ir parei- šė, kad jis su Dekanozovu nori tuojau atvykti į finansų minis- teriją pokalbiui. Jiems atvykus ir pradėjus kalbą apie rublio įvedimą, G. pareiškė neprita- rias rublio įvedimui tik ūki- niais sumetimais. Lietuvos ūkis, kuris šiuo metu maitina sovietinę kariuomenę, bus greit sugriautas, prasidės ne tik piniginė, bet ir prekybinė spekuliacija... Pozdniako- vas ėmė pakelti balsą šaukti, vis tą patį kartoti: rublis tu- ri būti įvestas. Dekanozovas jį nutildė ir pareiškė: "Fi- nansų ministerio Galvanausko samprotavimai turi didelį svorį. Esu linkęs šiuo klausimu patirti nuomonę Maskvoje ir ją pranešti Lietuvos finansų ministeriui.

Birželio 20 d. Pozdniakovas pranešė Paleckiui Maskvos nuomonę: patarti finansų mi- nisteriui neįvesti rublio apy- vartan Lietuvoje. Pasak G., litas, nežiūrint politinio perversmo, ištvėrė iki 1941.III.25.

Čia sunku suprasti ką au- torius norėjo pasakyti žodžiu "ištvėrė", nes, kiek atsimena- me, litai buvo pakeisti rub- liais tuojau po okupacijos, t.y. 1940 m.

Ministerių taryboje G., kiek galėjo, priešinosi ir kitiems Paleckio "siūlymams": dėl konkordato nutraukimo, dėl pasienio apsaugos perdavimo rusam, dėl liaudies seimo rin-

kimų ir t.t. Kai Krėvė dėl tų "siūlymų" įvykdymo delsimo aiškinosi Dekanozovui, tas pasakė: "Visa tai Galvanaus- kas jums prikuždėjo".

V. G. Dekanozovas, 42 m. amžiaus, darė gabaus politiko ispūdį. Jo tikslas buvo — įjungti Lietuvą Sovietų Sąjungon be triukšmo, švelniai, "teisėtai". Po misijos Lietuvoje jis buvo paskirtas ambasadorium Ber- lyne, o 1953 m. Stalino nužu- dytas.

G. buvo atleistas iš pareigų 1940.VII.5, išbuvęs ministeriu primestoje vyriausybėje tik 3 savaites. Finansų ministerio pareigas perdavė 28 metų jau- nuoliui J. Vaišnoraui, kuris vė- liau, 1945-55 m., buvo kalina- mas. Sovietų Saugumas Galva- nauskui sekti paskyrė du sek- lius, kurie jį dieną ir naktį sekiojo.

Pabėgimas

1940 m. liepos mėn. pabai- goje G. jau žinojo, kad yra įtrauktas į tremiamųjų sąrašą. Pripuolamai gatvėje sutikta Felicija Borkevičienė, kuri prieš 32 metus padėjo G. istrū- ki iš Rusijos, pasakė jam: "Ko dar lauki? Tuoj palik Lietuvą. Juk numanai, koks bus tavo li- kimas pasilikus krašte."

Netrukus po to G. savo ilgų pasivaikščiojimų po Micevi- čiaus slėnį suklaidino savo seklius. Iš anksto sutartas au- tovezimis atsirado sutauroje vietoje, ir G. kaip stovi, tik su portfelium rankose, įsėdo į automobilį, laimingai pasiekė Vokietijos sieną ir pateko į laisvą pasaulį. Jis buvo iš anksto apsirūpinęs Vokietijos atstovo Zechlino raštelium, prašančiu vokiečių valdinin- kus teikti jam galimą pagalbą. Dėlto G. galėjo laikinai apsi- gyventi savo ankščiau įsigyta- me name Klaipėdoje.

Vėliau G. pasitraukė toliau į Vakarus. Kurį laiką gyveno Reutlingene ir bendradarbia- vo VLIKe. 1947 m. išvyko į Ma- dagaskarą, kur nuo 1938 m. gy- veno jo žmona. Mirė Prancūzi- joje, Aix les Bains, 1967.VII.24. Knygoje įdėta 12 nuotraukų.

Gediminas Galva, ERNESTAS GALVANAS. Politinė biografija. Akademinės Skau- tijos leidykla. Čikaga 1982 m. Kaina nenurodyta.

"OSIRIS"

motelio savininkai J. ir K. Mieželiai

kviečia atsotogautojus prie jūros į

St. Petersburg Beach Floridoje.

Kambariai su virtuvėmis ir kitais patogumais. Rašyti:

Osiris Motel & Apartments,
620 — 68th Ave., St. Petersburg,
Fla. 33708, USA.

Skambinti tel. (813) 360-6052 arba Toronte 532-4660

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SKLANDYMO MOKYKLA

1933 m. vasarą Nidoje buvo pastatytas angaras sklandytuvams, įsteigta sklandymo mokykla. Būrelis sklandytojų tada baržon įsidėjo tris sklandytuvus, statybinės medžiagos, kitų reikmenų ir pasirovui pradėjo penkias paras trukusią kelionę Nemunu iki jo žiočių. Baržą per Kuršių marias Nidon atvilko kateriukas. Sklandymo mokyklos penkiasdešimtmečio proga šią vasarą ta kelionė pakartota greituojų "Raketos" laivu. Keliaujant eilėse buvo du pirmosios kelionės dalyviai — Lietuvos aviacijos sporto sekr. Viktoras Ašmenskas ir "Vilniaus statybos" treštieji dirbantys Mozė Aronsonas. Nidos prielaukoje jų laukė kiti du pirmojo žygio prieš 50 metų dalyviai — sklandytuvų konstruktorius Bronius Oskinis ir rašytojas Jonas Dovydas. Ten vėl buvo iškrauti naujesieji lietuviai sklandytuvai, kuriuos apsupo smalsūs vasarotojai. Veteranų eilėse buvo ir rekordinių sklandytuvų kūrėjas Balys Karvelis, kurio grakščioji "Lietuva" plačiai išgarsino lietuvius sklandytojus. Nidos sklandymo mokyklos įsteigėjai bei jos auklėtiniai su gėlimis rankose nužygiavo ton vieton, kur kadaise buvo mokykla, kur pernai, švenčiant Lietuvos sklandymo penkiasdešimtmetį, buvo pastatyta sklandytuvų arka, atidengtas paminklinis akmuo, ant augsto stovo užkeltas mokomasis Br. Oskinio sklandytuvas "Vyturys". Virš kopų praskrido trys sportiniai lėktuvai su vėliavomis, į žiūrovų būrį nusileido parašutininkai. Amortizatoriaus pagalbai į kopų vėją pakilo mokomasis sklandytuvus "Gar-nys", valdomas žurnalisto Vytauto Dovydaičio. Nidos sklandymo mokyklos auklėtinio, pasiekusio pirmąjį 132 km nuotolio rekordą 1958 m. vidurvasaryje, Sklandymo mokyklos šventė užbaigta Nidos kultūros namų salėje surengtu S. Dariaus ir S. Girėno šventės pries 50 metų įvykio skrydžio per Atlantą minėjimu.

TREČIOJI VIEŠNAGĖ

Savaitraštis "Gimtasias Kraštas" rugpjūčio 25 d. laidoje paskelbė ilgą Julijos Mušinskienės pasikalbėjimą su niujorkiečiu dail. Kazimieru Žoromskiu "Čia mano namai". Sovietų okupuotoje Lietuvoje jis šiemet lankėsi jau trečią kartą, pakviestas "Tėviškės" draugijos. Pirmą kartą buvo atvykęs 1978 m., antrą kartą — 1982. Šiemet jis atvežė daug savo kūrinių, surengė jų parodą ir juos padovanojo muzėjams. Dėl tos dovano sulaukė net jam žinimo: pozavo prof. K. Bogdanui, prof. V. Karatajui, prof. S. Veiverytei, prof. A. Savickiui bei jo sūnui, bandžiusiems sukurti svečio portretus. K. Žoromskiu buvo leista pailsėti "Lietuvos" sanatorijoje — Druskininkuose, nuplaukti Nemunu iki Liškiavos, apžiūrėti pilį, senus buvusio vienuolyno rūmus. Jis tapgi aplankė vyriausią savo seserį Oną Radvilikę, jos dukrą Kaune. Buvo nvykęs ir Panevėžin aplankyti savo buvusio muzikos

mokytojo Mykolo Karkos, prieš dešimt metų Niujorke sutikto aktoriaus Donato Banionio. Už ilgą viešnagę ir padarytas išimtis K. Žoromskis atsilygina vieša padėka: "Taigi va — už gimybę tiek daug pamatyti, išgirsti, su mieliais Lietuvos žmonėmis pabendrauti, kad ir išpasakoti viską sunku, noriu padėkoti "Tėviškės" draugijai, jos pirmininkui P. Petroniui ir kitiems mieliems "Tėviškės" darbuotojams. Atsisveikinu su Lietuva, tikėdamasis čia vėl apsilankyti". Julijos Mušinskienės pagirtas dėl gražios ir taisyklingos lietuvių kalbos, K. Žoromskis pasigyrė, kad turi parašęs keturis romanus, tik dar stiliškai nenušifuotus. Esą jam, kaip augštaičiui, yra sunkumų su ilgiaisiais balsiais, bet dabar tuos rankraščius galės sutvarkyti, nes Vilniuje nusipirko "Dabartinės lietuvių kalbos žodyną". Baigdamas pokalbį, pabrėžė: "Jei ką geresnio nutapsiu, sukursiu, patikėkit, tie darbai sugrįš į Lietuvą. Čia mano namai".

MITUVOS UŽTVANKA

Prie Jurbarko užtvankia Mituvos upė jos vardą, turinčiam slėnyje. Ten 202 ha plote su tyvuliuosiuose tvenkinių gylis vandens baseinas. Laistymo įrenginiai vanduo pasiekia vietinio kolchozo daržų plotus, kultūrinės ganyklas. Bus įrengta ir puiki poilsio zona. Kelias per užtvanką sujungs Jurbarką ir Smukčių kaimus.

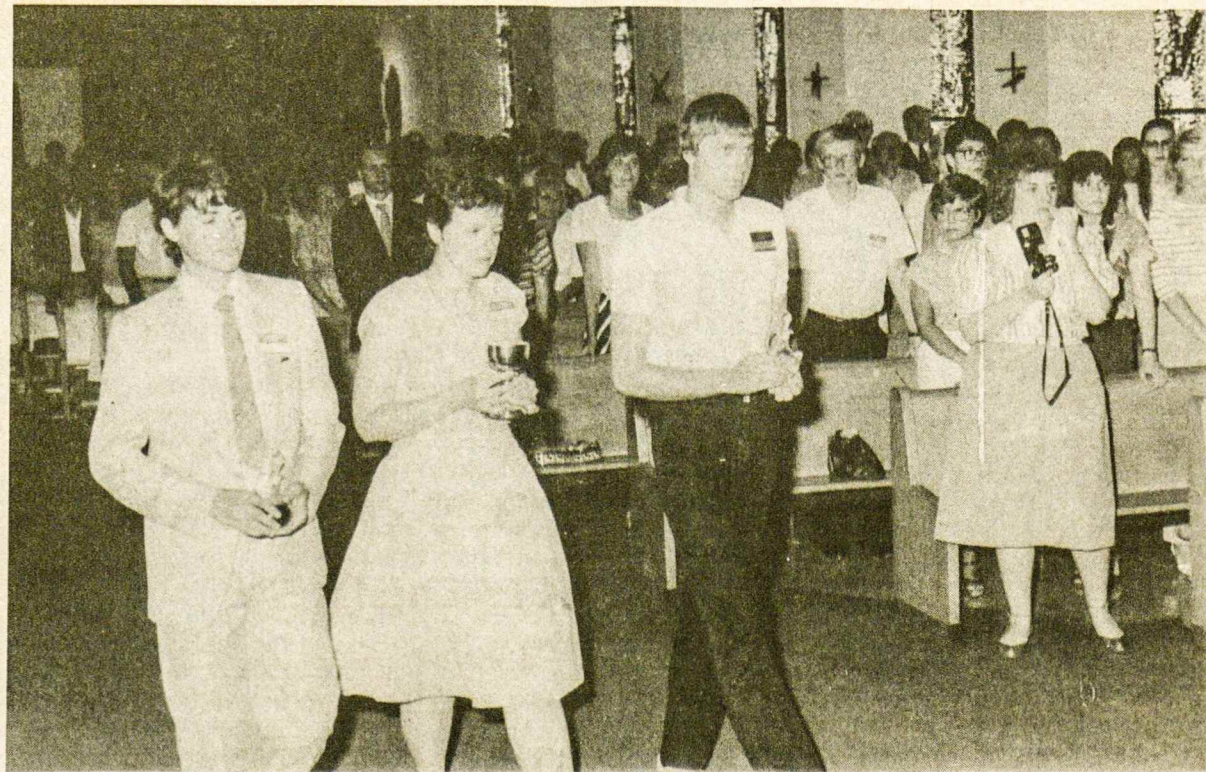
PARTOTYROS NAUDAI

Duoklę partotyrai turi atiduoti Alytaus rajono kraštotyrininkai. Pernai jų ekspedicija rinko medžiagą apie komjaunimo veteranus, užrašinėjo atsiminimus, susietus su komjaunimo organizacijos veikla pokario metais. Šiemet buvo užrašyti 16 komjaunimo veteranų atsiminimai, parengtas aplankas apie Alytaus apskritys veteranų sąskrydį. Kiti kraštotyrininkai teikia medžiagą apie alytiškius komunistų partijos veteranus. Šis jų darbas skiriamas RSSDDP II suvažiavimo aštuoniasdešimtmečiui. Tuo būdu kraštotyrininkai padaryti partiotyrininkais, pajungtais kompartijos, o ne krašto reikalams.

GIRTAS TRAKTORININKAS

Biržų rajono J. Biliūno kolchozo traktorininkas V. Imbrasas darbo metu pradėjo gerti. Jo nesudraudė nei kolchozo specialistai, nei bendradarbiai, kėlė tostus į V. Imbraso sveikatą. Kai baigėsi puota, V. Imbrasas įsiropštė į "Beloruso" kabiną. Ir vėl niekas ne nebandė jo suilaikyti. Vaziuodamas keliu V. Imbrasas užkliudė ir sunkiai sužalojo priekyje ta pačia kryptimi važiuosią dviratininke G. Mikonienę. Biržų rajono liaubudo teismas jį nuteisė kalėti dvejus metus, tam laikotarpiui atimdamas teisę vairuoti transporto priemones. Esą nukentėjo ne tik G. Mikonienė, V. Imbrasas, bet ir mechanizatoriaus netekęs kolchozas, kurio valdyba pro pirštus žiūri į girtavimą darbo metu.

V. Kst.

Penktojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai Toronto Prisikėlimo šventovėje neša Mišių aukas prie altoriaus

Hamilton, Ontario

KLK KRAŠTO VALDYBA tarybos rinkimus, kurie turėjo įvykti š.m. rugsėjo 25, nukėlė į spalio 30 d. Tad ir pas mus paskelbti rugsėjo 25 d. apylinkės rinkimai į krašto tarybą nukeliami į spalio 30. Rinkimai įvyks ta pačia jau paskelbta tvarka, tik spalio 30, sekmadienį, Jaunimo C. salėje nuo 8 v.r. ligi 1 v.p.p. Pakeitimas turėjo įvykti dėl kitų apylinkių nesusipėjimo pasirošti rinkimams.

TAUTOS ŠVENTĖ pas mus buvo paminėta rugsėjo 11, sekmadienį, per Sumą AV šventovėje. Kleboną pavaduojantis kun. L. Januška šia proga pasakė patriotinių pamokslą, buvo pasimelsta už tautos kankinius ir prie altoriaus jų garbei atneštos gėlės. AV par. choras, po atostogų pirmą sekmadienį pradėjęs giedojimą šventovėje, nuotaikingai pagiedojo pri-taikytą giesmę.

KLEBONAS KUN. J. LIAUBA yra išvykęs 4 savaitėm į Europą. Kleboną čia pavaduoja iš Toronto kun. L. Januška.

GIEDRAIČIO MEDŽIOTOJŲ ŽŪKLIAUJOJŲ KLUBAS rugsėjo 11, sekmadienį, gegužinė užbaigė gamton išvykų metą. Tradicinė klubo gegužinė įvyko už Kale-donijos jų turimoje šaudykloje, kurton suvažiavo daug hamiltoniečių ir tautiečių iš tolimesnių apylinkių. Programoj buvo prie-ziniai šaudymai, įvairios lė-tėrijos ir kitokios pramogos, telkiant klubui ir jo naujojo pasta-to įrengimams užbaigti lešas. Klubui vadovauja J. Stankus.

B. KALANISKIS organizuoja hamiltoniečių ekskursiją ir sam-do autobusus vykti į Kanados Lie-tuvių Dieną Londone. Autobusai išeis spalio 9, sekmadienio rytą, dar nenustatyta valandą ir po iškilmių tą patį vakarą grįš į Ham-iltoną. Vienam asmeniui kelio-nė kainuos apie \$10. Skambinti tel. 527-1028 ir užsisakyti autobuse vietas.

JAUNOSIOS KARTOS LIETUVIAI pradeda atidaryti savo vers-lo įmones. Alg. Žilvitis yra pasi-daręs aliumininių langų rangovu (tel. 545-6556). Ed. Kristolaitis įsigijo automobilių taisymo (body shop) dirbtuvę (tel. 389-2140). V. Svila turi mašinų remonto dirbtuvę (tel. 679-6795).

INŽ. DANA STONKUTĖ rugsė-jo 10 d. iškėjo už Randall Gil-christ K. M.

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" TUNTO žiemos veikla pradėdama sekma-dienį, rugsėjo 25 d., organizuotu dalyvavimu šv. Mišiose 10.30 v. Aušros Vartų šventovėje. Po pa-maldų — trumpa sueiga mažojoje salėje. Kviečiami tėvus ir skau-tų veikla besidominčius joje da-lyvauti. Sueigos tema — "Sukak-tuvinė 'Aušros' stovyklą prisimin-us". Gera proga įjungti vaiku-čius į Lietuvos Skautų Sąjungą. Priimami mergaitės ir berniukai nuo 6 m. amžiaus. Užregistruoti galima ir skambinant s. Aldonai Pietrantonio tel. 522-4739 vaka-rais. Tėvai arba patys skautai-tės prašomi sumokėti nario mokes-tį už 1984 m. ižd. ps. Aldonai Stanai-tienė.

Skelbiame žymesnių sueigų bei renginių tvarkaraštį 1983-84 veiks-loms: spalio mėn. — rudens iškyla (data priklausys nuo oro), gruodžio 4 d. — Kūčios, sausio mėn. — žiemos iškyla, vasario 26 d. — iškilminga sueiga: Lietuvos nepriklausomybės ir LS globėjo šv. Kazimiero sukakties minėji-mas, kovo 25 d. — Kaziuko mugė, gegužės 6 d. — darbo metų užba-igamoji sueiga, birželio mėn. — pavasario iškyla.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

St. Catharines, Ont.

PRANĖS IR PRANO NORUŠIŲ šeimos šventės proga š.m. rugpjū-čio 20 d. suvažiavo nemažas būrys artimiausių giminių bei draugų. Iš Čikagos atvažiavo Jonas ir Ber-nardas Narušiai, abu advokatai, gimę ir užaugę Amerikoje.

Kiti svečiai atvyko iš Buffalo, Toronto, Barrie ir kitur, bet vie-tinių buvo daugiausia. P. P. No-rušių vaismedžių sodyba yra prie pat St. Catharines. Sodyboje yra ir net keletas avilių bičių.

Pagrindinį sveikinimo žodį pa-sakė neseniai iš Australijos at-sikėlęs Silvestras Slavickas, P. Norušio kaimynas iš Lietuvos. Cikagietis Bernardas Narušis kal-bėjo angliškai, nes lietuviškai jam sunkiau. Išręskėjo jo didelė meilė savo tautai ir ypač tėvams. Te-vas amžiu praleido Pensilvanijos anglies kasyklose.

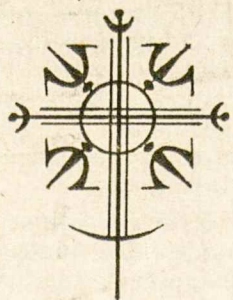
Labai nuoširdžiai pakalbėjo dr. A. Lukienė ir dail. E. Docie-nė, abi iš Toronto. E. Docienė ir P. Norušienė kartu mokėsi Biržų gimnazijoje. Alfonsas Sakavičius iš Buffalo prisiminė kaimynystę su P. Norušiu laisvos Lietuvos laikais.

Daug linkejų išreiškė šeim-ininkės sūnus Vytautas Paskovi-čius. Jis dar neperseniausiai at-vykęs iš paverptos Lietuvos kaip ir jo žmona bei motina. Tiek jis, tiek jo žmona augtuočius moks-lus baigė Kanadoje.

Kavutės metu savo kūrybos pa-skaitė Regina Norvaišienė ir pa-tį šeiminkę. Ji dar Dotnuvos akademijoje reikiškės vietos lite-ratų būrelyje. Dovanų buvo daug ir gana atmintinų. Už viską nuo-širdžiai padėkojo abu šeiminin-kai. Kor.

Edmonton, Alta.

LIETUVIAMS PAMALDOS Lie-tuvių Namų koplyčioje bus š.m. spalio 16, sekmadienį, 11 v.r. Jas laiks kun. Paulius Baltakis, lie-tuvių pranciškonų vyresnysis-provincijolas, pakviestas Kanados Lietuvių Kunigų Vienybės. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti. Lietuvių Namų adresas: 116 29 Fort Rd. Kor.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

**HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"**
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 17 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
neklm. turto pask. 11%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santauką
dydį iki \$20.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagos "Margučio" problemos buvo aptartos visuomenės veikejų bei šios radio valandėlės remėjų posėdyje, kurį rugpjūčio 23 d. suaukė "Margučio" bendrovės valdybos pirm. Valdas V. Adamkus. Jis pranešė, kad didžiausia problema sudaro finansinis deficitas, šiemet pasiekiantis apie \$20.000, neįskaitant vedėjui P. Petručiui mokamo kuklaus atlyginimo. Senojoje "WNIB" radio stotyje už valandą laiko pradžioje buvo mokama \$90, vėliau — \$110, o persikelus į "WCEV" stotį, tas mokes-tis pakilo iki \$140. Seniau de-ficitų padengimu rūpindavosi pats V. Adamkus, bet dabar jo kišenė pasidarė permaža, kai ateityje metiniai deficitai pasieks keliasdešimt tūkstančių dolerių. Esą organizacijos "Mar-gučio" paslaugomis naudojasi beveik nemokamai, tik kartkar-tėmis atsiliginindamos simboli-nėmis aukelemis. Už savo skel-bimus pilnai užsimokėti vengia ir kairiurės verslininkai.

"Margučiu" gėlbėti buvo pa-siūlyta įieškoti nuolatinių mecenatų, laikraščių pavyzdžių įvesti lyg ir metinę \$20-25 klau-sytojų prenumeratą, rengti dau-giau gegužinių ir pobūvių. "Mar-gutis" yra pasižymėjęs gerų kon-certų rengimu, tačiau iš jų ne-daug tegausama pelno. Didesnė nauda būtų iš pramoginių rengi-nių. Esą "Margučiu" reikia dau-giau darbo rankų, stipresnės administracijos. Naujojo "Mar-gučio" bendrovės valdybion su-tiko įsijungti — V.V. Adamkus, B. Bulotaitė, M. Drunga, K. Mil-kovaitis, L. Narbutis, P. Petru-tis, R. Sakadolskis, V. Semaška ir D. Valentinaite. Iš susirin-kimo dalyvių buvo sudaryta ir nauja "Margučio" taryba, kuri talkins valdybai ir prižiūrės jos veiklą. Valdyba prašys vi-suomenę didesnės paramos "Margučiu". Pirmiausia reik-ia surasti kitą stipresnę ra-dio stotį, geriau girdimą ne tik Čikagoje, bet ir jos apy-linkėse.

Mokytojų ir jaunimo studijų savaitę rugpjūčio 14-21 d.d. Dai-navoje susilaukė 84 dalyvių: 9 vaikų, 22 jaunuolių ir 53 suaugu-sių. Buvo išleistas laikraštėlis "Aušros Spindžiai", paruoštas red. L. Eimanto su talkininkais. Savaitės vadovu buvo Juozas Ma-silionis, vakarinių programų vadove — Raminta Pemkutė, dai-nu — Stasys Slizys, tautinių šo-kių — Jadvyga Matulaitienė. At-sisveikinimo vakaras su menine programa ir vaišėmis įvyko rug-pjūčio 20 d., įvadinį žodį tarus J. Masilioniu. Programą atliko S. Slidžio vadovaujamas voka-linis Detroito moterų kvarte-tas — B. Janušienė, C. Plūrienė, N. Slizienė ir A. Tamulio-nienė. Jon taipgi įsijungė S. Sli-zio paruoštas stovyklautojų cho-ras ir J. Matulaitienės vadovu-jami tautinių šokių atlikėjai. Baigminį žodį tarė JAV LB švie-timo tarybos pirm. Jonas Kava-liūnas.

Kun. J. J. Macekas Seinų lie-tuviams yra gerai pažįstamas ir jų mylimas. Jis keletą metų Seinuose vikaravo ir stengėsi lietuvius aptarnauti. Šiuo me-tu jis savo parapijoje turi du lietuvių klierikus. Jeigu jie taps kunigais, sielovadinis lietuvių aptarnavimas Seinų krašte bus daugiau ar mažiau užtikrintas. Šv. Kazimiero ko-legija Romoje yra pasirėngusi su vysk. J. Paetzu bendradar-biauti, jei atsirastų galimybė atsiųsti studijoms kunigų ar klierikų į Romą. Visi žinome, kad Lenkijoje Bažnyčia susi-duria su politiniais sunkumais. Žodžiu, pragiedruliai rodo si Seinų lietuviams.

Prel. L. Tulaba

Australija

Melburno "Dainos sambūris", vadovaujamas Danutės Levic-kiens, užuot dalyvavęs dainų šventėje Čikagoje, aplankė Kan-beros, Sydnejaus, Newcastle ir Brisbanės lietuvių. Grįžus Mel-burnan, buvo surengtos sunėš-tinės vaišės, sudariusios progą pasidalinti koncertinės išvykos įspūdžiais. Valdybos pirm. K. Lynikas pasiūlė ateityje tokius koncertus surengti Adelaidėje ir Perth. Pasitraukus keliems nariams, išrinkta nauja "Dainos sambūrio" valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. Kęstutis Lynikas, sekr. Irena O'Dwyer, ižd. Albi-nas Savinkas, reikalų vedėjas Girutis Kymantas, parengimų vadovė Jonė Petrašiūnienė. Naujoji valdyba, pareigomis pasiskirsčiusi rugpjūčio 3 d., techniniu patarėju pasikvietė Vincą Ališauską, nariais — An-taną Bajorą ir Birutę Šaulytę.

A. Klimaitis, Lietuvos savano-ris-kūrėjas, liepos 30 d. savo na-muose Perth atšventė amžiaus aštuoniasdešimtmetį. Jis dalyva-vo Lietuvos nepriklausomybės kovose. Atvykęs Perthan įsijun-gė į ALB veiklą, įsteigė ramo-venus ir jiems vadovavo 12 me-tų. Jo iniciatyva buvo suorga-nizuotas ir Lietuvos savanorių-kūrėjų Pertho skyrius.

Britanija

A. a. Herinkas Šova, miręs š. m. birželio 27 d. Rhyl mieste, Va-lijoje, visą savo turtą testamen-tu paliko Tautos Fondui. Velio-nis tame mieste turėjo nuosavą namą.

A. a. Vladas Junokas, D. Brita-nijos Lietuvių Sąjungos Derby skyriaus pirmininkas, staiga mi-rė liepos 1 d. Dirbo sunkų fizinį darbą "Quolcast" geležies lie-jykloje. Darbovietėje pajutęs skausmą krūtinėje, apsilankė pas gydytoją, prigulė pailsėti ir neatsikėlė. Buvo gimęs 1926 m. balandžio 1 d. Šiluvoje. Bri-tanijon atvyko 1947 m. žemės ūkio darbam. Derbyje įsikūrė 1950 m. DBL Sąjungai priklausė nuo jos įsisteigimo. Derby sky-riaus pirmininko pareigas perė-mė prieš keletą metų. Jo pastan-gų dėka gerokai padidėjo sky-riaus narių skaičius, įvairiais keliais išsiplėtė veikla. Po ge-dulinių kun. S. Matulio, MIC, at-laikytų Mišių Šv. Juozapo šven-tovėje velionis palaidotas Lietu-viškame Derby kapinių skyriu-je. Prie jo kapo kalbėjo kun. S. Matulis, MIC, DBLS centro val-dybos atstovas E. Šova, Derby skyriaus vicepirm. J. Zokas ir ukrainiečių atstovas Popowich.

Italija

Lietuvos diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis šiemet atšven-tė dvi reikšmingas sukaktis: prieš 60 metų jis įsijungė į di-plomatinį darbą Lietuvos pasiun-tinybėje Berlyne, o rugsėjo 5 d. sulaukė 85 metų amžiaus Ro-moje. Nuo 1934 m. birželio 13 d. jam teko būti Lietuvos užsienio reikalų ministru iki 1938 m. gruodžio 5 d. Nepaprastu Lie-tuvos pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Italijai sukaktuvi-ninkas buvo paskirtas 1939 m. vasario 15 d. Atėjant pirmajai sovietinei Lietuvos okupacijai, S. Lozoraitis Lietuvos užsienio reikalų ministerio J. Urbšio tele-grama 1940 m. birželio 2 d. buvo paskirtas užsienioje veikiančių Lietuvos diplomatų šefu, jeigu ją ištiktų sovietinė okupacija. S. Lozoraitis iniciatyva visi Lietuvos atstovai užsienyje įteikė protesto notas savo krās-tų vyriausybėms, kai Lietuvon 1940 m. birželio 15 d. įsiveržė okupacinė Sovietų Sąjungos kariuomenė. Lietuvos atstovy-bės veikla Italijoje buvo sustab-dyta 1940 m. rugpjūčio 27 d., jos patalpas užėmė Sovietų Sąjun-gos valdininkams. Lietuvos di-plomatijos šefas S. Lozoraitis tris kartus lankėsi JAV, pakar-totinai nuvykdavo į Londoną, Paryžių, Bonną. Dabar jį šlegia amžiaus našta, bet vis dar pa-siūnčia sveikinimus radijo ban-gomis lietuviams tėvynėje ir išsivijoje tautinių švenčių progomis.

Vokietija

A. a. Marija Kromaitė-Lokai-tienė, kilusi iš Šakių apskrities, mirė savo bute Pforzheim-Bue-chenbronne rugpjūčio 12 d. Jos vyras Andrius yra miręs 1970 m. Lokaitė 1941 m. repatriavo Vokietijon, bet vėliau vėl grį-žo Lietuvon. Po II D. karo paba-jos gyveno Lenkijoje ir R. Vo-kietijoje. Iš jos V. Vokietijon pabėgo 1954 m. Velionės laido-jimo apeigas atliko ev. kun. Fr. Skėrys.

Švedija

Poetas Bernardas Brazdžiū-nis, šią vasarą dalyvavęs Euro-pos lietuvių studijų savaitėje Augsburg, anksčiau aplankęs Britanijos lietuvių, užsuko ir Švedijon. Kalifornijoje leidžia-mo biuletenio "Lietuviai Ameri-kos Vakaruose" rugsėjo mėnesio laidoje jis vaizdžiai pasakoja: "Švedijoj lietuvių nedaug be-likę. Aplankiau savo studijų draugą prof. Juozą Lingį, nema-tytą gal 50 metų, kuris mane priėmė ir globojo kelias dienas, aprodydamas miesto įžymybes ir supažindindamas su Stock-holmo lietuviais. Inžinieriai, daktarai ir kitų specialybių žmonės — gerai įsitaisę, eko-nomiškai gyvena gerai, bet... ir tas 'bet' yra tas, kad jie 'pasku-tiniai lietuviai mohikanai': vedę švedes žmonas, augina švediš-kas šeimas, ir lietuviybė čia lai-kosi tik ant keleto entuziastų pečių. Mano mielas kolega Lin-gis sukvietė pas bendruomenės pirmininką keletą dar gvyų lie-tuvių. Jie parodė labai gražų dėmesį lietuviškam poezijos žodžiui, jų tarpe buvo net labai didelių autoriaus kūrybos mė-gėjų, bet žmonoms su dukroms reikėjo skaityti angliškų ei-lėraščių vertimus. (Mat, šve-diškas jaunimas angliškai iš-moksta gimnazijoje ir anglų k. vartoja kaip antrą kalbą). Į su-sitikimą iš Gotlando salos, kur gyvena keletas lietuvių, specia-liai atplaukė dail. Eugenijus Budrys, susirinkusių tarpe buvo vienas jaunas vyras iš Lietuvos, o pats namų šeimininkas per-traukė atostogas ir atvyko iš salos, kur turi savo vasarnamį".

Simon's Travel

kviečia JAV ir
Kanados lietuvius
keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

Spalio 6 Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos.
Visos kelionės lydimos patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

- Nuperkame **automobilius** bei kitus daiktus giminėms Lietuvoje
- Sutvarkome dokumentus iškviatimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyru ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
(Kellonių įstaigos registracijos numeris — 1835961)

V. KRAUSAITĖ iš Kalgario, gražiai pasireikšusi lietuvių jaunimo kongreso talentų programoje Toronte

Kultūriniai jaunimo kongreso nutarimai

1. V. PLJ Kongresas pritaria li-tuanistikos katedrai, steigiamai Ilinojaus universitete Čikagoje. Kongresas ragina finansškai pa-gėjus PLJS narius duosniai auko-ti katedros fondui. Tai ypač svarbu šiandien, kai artėja laikas pada-ryti pirmąjį įmokėjamą universi-tetui.

Kongresas prašo PLJS-gos val-dybą puoselėti katedros mintį PLJS narių tarpe, ypač tų, kurie dabar studijuoja ar ruošiasi stu-dijuoti, nes jų tarpe tikriausiai yra norinčių studijuoti lituanis-tiką.

Kongresas prašo PLB valdybą artimiausiu laiku sudaryti komi-siją, kuri atstovautų lietuvių in-teresus santykiuose su Ilinoj-jaus universitetu Čikagoje ir pa-teiktų rekomendacijas universi-tetui dėl lituanistikos katedros pobūdžio ir krypties.

2. Suprasdami Pedagoginio Li-tuanistikos Instituto neakivaiz-dinio lietuvių kalbos kurso svar-bą, raginame PLJS valdybą skleis-ti informaciją apie šį kursą, kad būtų galima lengvai juo naudotis.

3. V. PLJ Kongresas, įvertindamas lituanistinio švietimo dar-bus ir suprasdamas, kad PLJ Sa-junga nepajėgia visų švietimo problemų išspręsti, įpareigoja PLJS valdybą rūpintis savo narių savišvieta, naudojant visas esan-čias priemones, o ypač raginant dalyvavimą lituanistikos semina-ruose.

4. Išeivijos jaunimas auga ir bręsta gyvenamojo krašto kultū-ros įtakoje. Siekiant, kad kiek-vienas lietuvių jaunuolio susipa-žinimas su lietuvių kultūra, ypač kalba, nebūtų užgožtas gyvenamo-jo krašto įtakos, reikia patobuli-nyti ir kūrybingų, šiemis laikams pritaikytų švietimo metodų ir pri-emonių. V. PLJK ragina PLJS valdy-bą ištirti galimybes ruošti me-džiagą, kurioje atspindėtų vai-kių ir jaunuolių galvėjimas bei dabartinę laiko dvasią, pvz. vaiz-dajuostes, skaidres ir populiarių pieštinių paveikslų knygeles (comics) vertimus į lietuvių kalbą.

5. Atsižvelgdamas į tai, kad išeivijos lietuvių kolonijos yra iš-sisklaidžiusios po visą pasaulį ir atkreipdamas dėmesį į mokyto-jų bei švietimo priemonių stoką, V. PLJK ragina PLJS ir PLB valdy-bą koordinuoti talkininkų siun-timą į įvairius kraštus. Talkinin-kai vadovautų lietuvių kalbos kursams, organizuotų stovyklas pagal krašto sąlygas bei reikala-vimus ir supažindintų vadovus bei vietinius mokytojus su nauja medžiaga ir mokymo priemonėmis.

6. V. PLJK pageidauja, kad ruoš-dami stovyklas, seminarus, stu-dijų dienas ir panašius rengi-nius, rengėjai, šalia kitų temų, supažindintų jaunimą su dabar-tinės Lietuvos kultūra — menu, literatūra, muzika, tautodaile.

Tarpusavio bendradarbiavimas

1. Suprasdami, kad dalyvavimas lietuviškuose renginiuose bei su-važiavimuose pagilina jausmą, jog esame viena didelė lietuviška šeima, ir sudaro progą užmegzti naujus lietuviškus ryšius, ragina-me JAV ir Kanados LJS valdybas pasinaudoti proga, kai susiburia jaunimas į šokių ar dainų šven-tes, surošyti lietuvišką stovyklą arba pateikti informaciją apie kitas rengiamas stovyklas.

Prašome stovyklos rengėjus iš anksto pasitarti su įvairiom orga-nizacijom (skautais, ateitininkais), siekiant išvengti stovyklų datų susikryžavimo.

2. Suprasdami, kad nelengva or-ganizuoti kultūrinių vienetų bei atskirų menininkų keliones į įvai-rius lietuvių kolonijas, ir kartu no-rėdami, kad visos kolonijos turė-tų progą išklausti arba pamatyti

vertingus kultūrinius renginius, skatiname kraštų LJS valdybas rū-pintis įvairių renginių rekorda-vimu į garsines ir/ar vaizdines juosteles, kurias PLJS valdyba globo-tų ir platintų.

3. Atsižvelgdami į faktą, kad ne-mažai lietuvių kolonijų turi įvai-raus pūdzio kultūrinės medžia-gos (pvz. skaidrių, filmų, juoste-lių), kuria būtų naudinga dalin-tis, skatiname kraštų LJS valdy-bas sudaryti sąrašus, kuriuose bū-tų ir turinio, ir informacijos api-būdinimai. PLJ Sąjungos valdyba, surinkus šią informaciją iš įvai-rių kraštų, paruoštų vieną bendrą sąrašą, kuris būtų nuolat papildo-mas, ir jį perduotų kraštų LJS val-dybos.

4. Skatiname PLJ Sąjungos val-dybą paruošti skaidrių montažą ar vaizdajuostę su paaiskinimais apie Lietuvą — jos istoriją, kul-tūrą bei dabartinę padėtį ir per-duoti kraštų LJS valdyboms, kad jos galėtų išvesti į gyvenamojo krašto kalbą. Kiekvienas kraštas galėtų pridėti savo veiklos api-būdinimą ir tuo būdu supažindinti lietuviškai nekalbantį jaunimą ir kitataučius su lietuviais ir jų veikla.

5. Skatiname kraštų LJS valdy-bas paruošti skaidrių montažą su žodiniu apibūdinimu apie jų kraštų lietuvių menininkų darbus ir šį montažą nusiųsti PLJ Sąjun-gos valdybai, kad jis būtų prieina-mas tiems kraštams, kurie jo pa-gaidautų.

6. Jaunimo vadovai savo kraštuo-se darbuojasi politinėje, kultūri-nėje bei visuomeninėje srityse, tačiau dažnai pasigendama infor-macijos bei veiklos priemonių greičiau savo uždavinius atlikti. Todėl V. PLJK skatina kraštų LJS valdybas savo vietovėse rinkti medžiagą informaciniam leidiniui — "Žinynei", kuriame būtų spaus-dinami organizaciniai vienetai bei paskirų asmenų adresai, telefo-nai ir jų veiklos apibūdinimai. Ši medžiaga turėtų būti siunčiama PLJS Ryšių Centro darbuotojui, kuris rūpintųsi jos redagavimu ir leidimu. "Žinyno" apimtis: lie-tuvių politinės, kultūrinės ir vi-suomeninės sričių darbuotojų bei organizacijų, spaudos, knygų lei-dyklų ir kitų institucijų adresai, telefonai ir veiklos apibūdinimai.

7. Suprantame, kad išeivijos Lietuvių kultūra yra gyvas pro-cesas ir kad yra būtina ją pasto-viai puoselėti, o ne tik išlaikyti. Todėl, siekiami pritraukti nuo lietuviškos veiklos atitolusį jau-nimą, skatiname įvairius LJS vie-netus kultūriniuose renginiuose panaudoti ir naujesnes kultūri-nes išraiškos formas.

Kultūriniai ryšiai su Lietuva

1. Atsižvelgdami į IV PLJ Kon-greso nutarimus dėl kultūrinių ryšių su Lietuva, patiksliname, jog darome skirtumą tarp orga-nizuotų ir neorganizuotų kultūri-nių ryšių su kraštu. Nors kultūri-niai ryšiai su Lietuva aplamai yra teigiamas reiškinys, bet oficiali mainų forma mums nepriimtina, nes netiesiogiai tarnauja okupan-to propagandai ir bando skaldyti lietuvių visuomenės vienybę.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

XXVIII Kanados Lietuvių Dienos Ontario Londone

**1983 metų spalio 7, 8, 9 dienomis
SPALIO 7, PENKTADIENI**

Jaunimo susipažinimo vakaras — šokiai su puikia muzika ir vaišėmis
(Polish Hall, 554 Hill St.; žemėlapyje (2) nr.). Pradžia — 8 v.v.

SPALIO 8, ŠEŠTADIENI

Krepšinio ir tinklinio rungtynės (Saunders Secondary School, 941 Viscount Rd.; žemėlapyje — (3). Pradžia — 10 v.r.

Golfo turnyras (Maple Ridge a. Country Club, 5 km. į rytus nuo "Informacijos" — (1), prie to paties kelio). Pradžia — 10 v.r.

Grandiozinis susipažinimo balius
(U.A.W. Local 1520 Hall, pietinėje pusėje 401 ir 4 kelio sankryžos — (4)). Pradžia — 7.30 v.v. *Gros puikus 9 asmenų orkestras "Ambassador". Bus valgių ir gėrimų.*

SPALIO 9, SEKMADIENI

Evangelikų-liuteronų pamaldos
(Redeemer Lutheran Church, 1 Wellington Cr., iš Frank Place, (5) 12 v.

Katalikų pamaldos (St. Peter's Basilica, 196 Dufferin Ave., (6)) 2.30 v.p.p.

Lietuvių Dienų koncertas
(Saunders Secondary School, 941 Viscount Rd., (3)) 5 v.p.p.

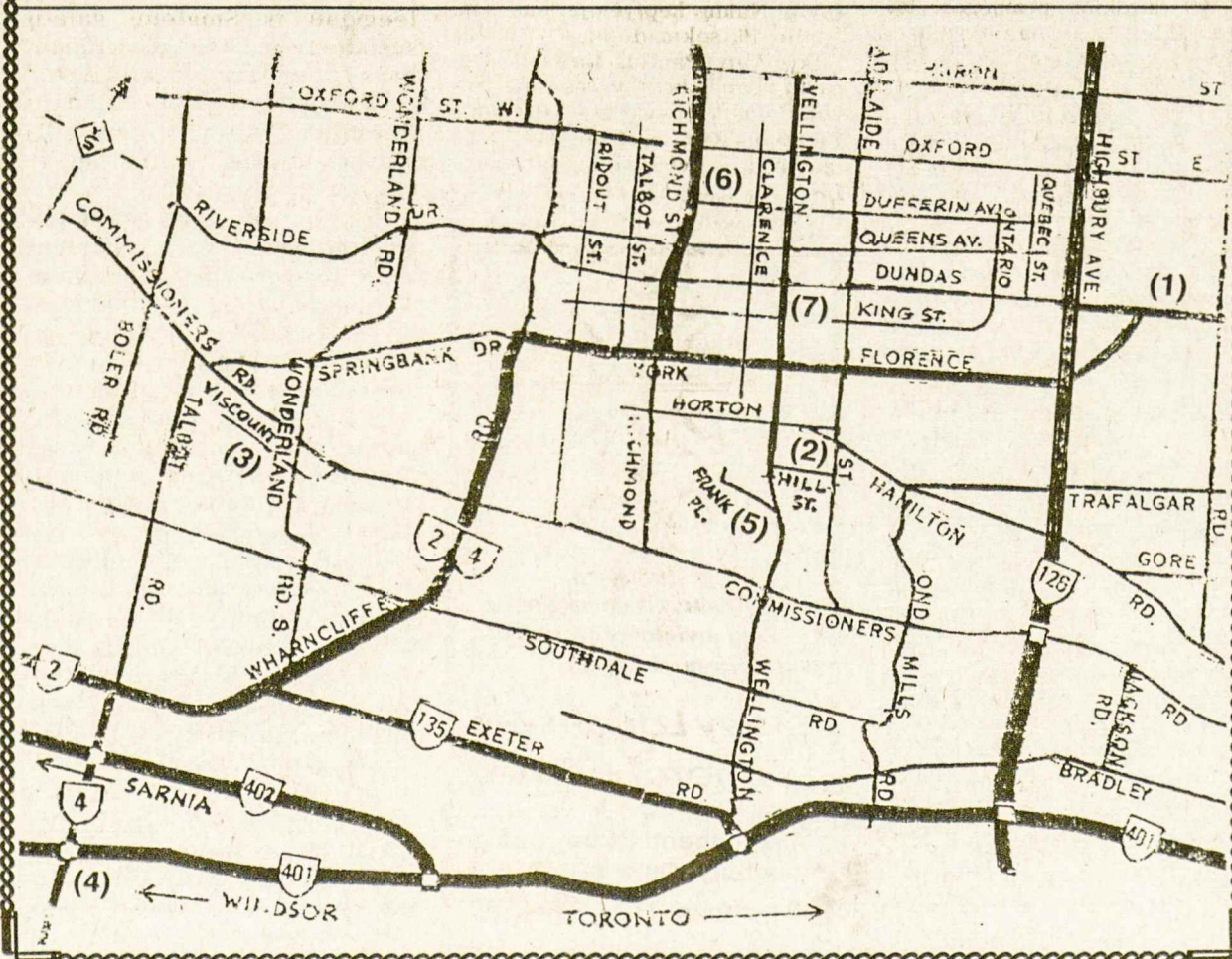
- **Įžanginėje dalyje:** garbės svečių priėmimas ir sveikinimai.
- **Meninėje dalyje:** solistai — Irena Černienė ir Vytautas Paulionis; chorai — Hamiltono "Aidas", Otavos "Ramunėlės", Toronto "Aras" ir "Volungė (jungtiniame chore dalyvaus ir Mississaugos Lietuvos Kankinių par. choras su Londono "Pašvaiste"); akompaniatorius — muz. J. Govėdas; tautinių šokių grupės — Toronto "Gintaras" ir "Atžalynas".

Informacijos būstinė — 1414 Dundas St., tel. (519) 455-3129. Ji veiks šeštadienį nuo 9 v.r. iki 10 v.r. ir nuo 5 v.p.p. iki 7 v.v.; sekmadienį nuo 9 v.r. iki 10 v.r. ir nuo 3 v.p.p. iki 4.30 v.p.p.

"Holiday Inn" viešbutis žemėlapyje pažymėtas (7) nr.

Iki pasimatymo Londone!

KLD Rengti Komitetas

Kanados Lietuvių Dienos Londone

PLATAUS MASTO TURNYRAS. Spalio 8 d. Kanados Lietuvių Die-nų proga Londone įvyks didelio masto sporto turnyras. Yra pa-kviestos visos Kanados vyrų krepšinio komandos, visos moterų tinklinio komandos, viena jau-nių krepšininčių ir visi bei visos golfininkai-kes yra kviečiami. Vi-sos ir visi kvietiami entuziastin-gai sutiko ir, atrodo, visos ir visi numato dalyvauti.

Turnyras vyks moderniausioje Londono gimnazijoje — Sau-nders Secondary School, esančioje pietvakariniame Londone (į pietus nuo Commissioners Rd. ir į vakarus nuo Wharnclyffe Rd.). Ji yra 941 Viscount. Iš 401 greit-kelio išsukti į Wellington Rd. N. ir važiuoti į šiaurę iki Commis-sioners Rd., tada pasukti į kairę — į Commissioners Rd. Rungtynės vyks lygiagrečiai (tuo pačiu laiku) trijose minėtose gimnazijos salė-se nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.

Turnyro organizatorė LLŠK "Tauras" valdyba, atsižvelgdama į nuosirdžias vajuas meto aukas, Kanados sporto apygardos para-mą ir KLB Londono apyl. valdy-

bos parodytą palankumą, — pakei-tė savo ankstesnį nutarimą ir šios iškilmingos ir visiems lietuviams brangios šventės proga padarė žiūrovams labai palankią išimtį — visos ir visi į šį turnyrą įleidžia-mi nemokamai!

Šis turnyras žiūrovams ir tuo labai patogus, kad viskas, išsky-rus golfą, vyksta vienoje vietoje. Bus galima stebėti visas trejas rungtynes, vykstančias didžiule pervertastytoje salėje.

Ypatinga šio turnyro naujiena — jame matysime ne tik Kanados lie-tuvių krepšinio meisterį, bet ir visos Šiaurės Amerikos. Tai tikrai reta proga!

GOLFO TURNYRAS įvyks irgi šeštadienį, spalio 8, Maple Ridge Golf course. Iš 401 išsukti į kelią nr. 100 N. ir važiuoti į šiaurę iki Dundas St. E. Pasukti į dešinę ir Dundas gatvę važiuoti į rytus 3 km nuo nr. 100. Jis yra netoli Dundas g-vės. Registracija — 9.30 v.r., o turnyro pradžia — 10 v.r. Kviečia-mi visi golfininkai ir golfininkės. Atskiri kvietimai nebus siuntinė-jami. Norint gauti smulkesnį in-formaciją, skambinti telefonu Sta-

siui Navickui 455-0318 dienomis iki 2-ros val. po pietų arba vėlai vakarais po 11.15 v.v. (prieš vidur-naktį).

Turnyras yra Kanados Lietuvių Dienų programos dalis. Didžioji mūsų metinė šventė įvyks Pade-kos Dienos savaitgalį, spalio 7, 8 ir 9 d.d. Penktadienį — jaunimo šokių vakaras, šeštadienį — minė-tas turnyras ir didysis balius vi-siems, sekmadienį — iškilmingos pamaldos: katalikams — 2.30 v.p.p. Sv. Petro bazilikoje, evangelikams — Redeemer Lutheran Church, 1 Wellington Cr. Vėliau — KLD kon-certas toje pačioje Saunders gim-nazijoje kaip ir turnyras.

Londonas trečią kartą rengia Lietuvių Dienas. Pirmosios dvi šventės praėjo labai iškilmingai ir sutraukė į mažą Londoną di-džiulę minią dalyvių. Reikia ma-nyti, kad ir šį kartą nebus kitaip, juoba, kad šį kartą tikimasi su-laukti gausaus būrio sporto mė-gėjų.

Tad visi į KL Bendruomenės di-džiąją šventę! Pasisemti naujų jėgų, atgaivinti lietuviška dvasi-ą! D. E.

Metinėje Kanados parodoje

Įvairios tautos, Kanados paviljonas su ginklais, alaus rajo-nas, pramogos vaikams, reti gyvuliai ir visokios įdomybės

J. VAIČELIŪNAS

Kanados Toronte kasmet rugpjūčio pabaigoje ir rugsė-jo pradžioje vyksta Kanados paroda, kurioje dalyvauja ir kaikurie kiti kraštai.

Tautų pastatė

To pastato trečdalį užima raudonoji Kinija. Tame skyriu-je gausu įvairių gaminių. Pvz. vyriškas vasarinis apsiaustas — \$36, vyr. sportiniai marški-niai — \$12-16, megztiniai — \$15-25, metras kinietiško šilko — \$6-20.

Sov. Sąjungos skyrius nedi-delis. Jame buvo rodomi viso-kie žaislai ir kitokios smulk-menos. Čia arbatos svaras — \$2, kavai gerti šotėlis — \$4, gin-tariniai karoliai — \$125, žie-das su gintaro akute — \$25, iš medžio išdrožtas erelis — \$35. Rusai turėjo ir kitą skyrių — buvusį vengrų, nes Vengrija parodoje nebedalyvauja. Šia-me skyriuje — propagandinės knygos, brošiūros. Ypač daug spalvotų brošiūrų vaikams anglų kalba — po \$1. Buvo ke-letas ir lietuviškų knygų: Čiur-lionis — \$36, Vilnius — \$19, Lietuvos tapyba — \$39, Čiur-lionio sonata — \$45, Lietuvių literatūros istorija, I t. \$7. Tame skyriuje spaudiniai dau-giausia rusų kalba ir kaikiurių Europos respublikų, rusų pa-vergtų, kalbomis. Azijos pa-vergtų tautų literatūros ne-buvo matyti. Iš Europoje esan-čių respublikų vyrauja ukrai-niečių kalba.

Kanados skyrius

Šiais metais Kanados sky-rius — pastatas buvo išpuoš-tas gražiau nei anksčiau — be-veik visas išklotas raudonais kilimais. Įdomiausias buvo karinis skyrius — karinės Ka-nados pajėgos per pastarąjį šimtmetį. Tai ginklai, unifor-mos, šarvuotė. Kaikas buvo rodoma paveikslais ir filmais. Pagrindinis rodinys — "leo-pard" tankas, 42,5 tonų svorio, 8,17 m ilgio, 3,37 m pločio, 2,62 m aukščio. Ginkluotas 105 mm kalibro patranka. Igu-la — 4 narių. Paklausiau ten stovintį karininką, iš kur tas tankas gautas. Jis atsakė — iš V. Vokietijos, Jam pasakiau, kad Kanada kariavo prieš Vo-kietiją, o dabar iš jos perka tankus, mokėdama po 2 mil. do-lerių. Jis nusišypsojo ir pasa-kė — tada buvo kvaila politika, kurią vedė JAV išrinktosios tautos atstovai. Dabar esą visi mato, prie kokios bedugnės privedė pasaulį ta politika. Jam pasakiau: niekados ne-būčiau tikėjęs, kad komunis-tai ir kapitalistai galėtų lai-kyti vieną frontą, jei taip ne-būtų atsitikę II D. karo metu.

Salia stovėjo šarvuotas au-tomobilis, kurio svoris — 9,5 tonų. Greitis — 100 km/val. Plaukimo greitis — 10 km/val. Motoras — 300 a.j. Veikimo spindulys — 600 km. Paima iš-kart benzino — 200 litrų. Igu-la — 9 nariai. Nuostabu, kad ir dabar visokiomis brošiūro-mis vyrai verbuojami į kari-nę tarnybą, nes Kanadoje ka-rinės prievolės nėra. Delto, iškilus karui, Kanada, kaip ir JAV, kokius metus tam karui dar ruošiasi.

Kalėjimų skyrius šiemet silpniau pavaizduotas. Tie-sa, tebėra vienas kaliniui vienuotė, lova, švartai, patalinė, stalas, dvi kėdės. Ant stalo lėkštė, du puodukai ir kiti valgiui skirti įrankiai. Spin-telės drabužiams, šiltas-saltas vanduo ir kiti patogumai. Per-nai išleistoje brošiūroje bu-vo pasakyta, kad paprasto ka-linio išlaikymas metams val-s-tybei atsieina \$21.000, o ypa-tingo kalinio — \$42.000. Ne-pasakyta, kiek dabar yra ka-lininių federacinės valdžios ka-lėjimuose.

Atskirame skyriuje stovėjo variniamis pinigams kalti mašina. Savo skyrius turėjo ka-rališkoji policija, miškinin-kai, paštas ir kitokios valdin-ės institucijos. To pastato antrame aukšte — didelis me-džio drožinių skyrius.

"Molson" rajonas

Alaus bendrovė "Molson" parodoje turėjo savo rajoną. Šiemet jame vyko net du cirko pūdzio pasirodymai: med-kičių ir automobilių vairuo-

tojų. Įdomus buvo juokdario važiavimas 75 metų senumo au-tomobiliu. Vienas vairuotojas su automobiliu šoko per kitą automobilį ir užkliudė. Dau-giau nukentėjo užkliudytasis automobilis. Jis ir nebuvo įvar-koje, nes jį į aikštę atitempė vilkikas. Ar šokantis automo-bilis nukentėjo — nežinia, bet ir jis sustojo. Du vairuotojai su savo automobiliais, pasvirę ant kairiųjų ratų, apvažiavo visą aikštę.

Svarbiausias "Molson" pa-sirodymas buvo išgėrimai ir užkandžiai palapinėje, kurioje prie stalų telpa 100 žmonių. Butelis alaus \$2, pepsi — \$1, užkandžiai — \$2.5.

Vaikų pasaulis

Šis skyrius užėmė gal pusę parodos rajono. Tai įvairūs pramoginiai įtaisai. O jų vis atsiranda naujesni. Šiemet buvo trys nauji įtaisai: besi-sukantis "vaivorykštės" salo-nas, kuriame sėdi 15-20 vaikų. Sukasi kaip vėjinio malūno sparnai. Prie vieno sparno galo tas salonas, o prie kito — nieko. Antras naujas įren-gimas — raketa. Joje telpa 15-20 vaikų. Raketa su tais vai-kais pasivarto į šonus, paky-la smaigaliu augstyn, vėl nu-sileidžia ir "skridimas" baig-tas. Trečias įrengimas — užda-ra patalpa, kurioje pripiltas apie 30 centimetrų storumo sluogsnis spalvotų, nedidelių sviedinukų. Vaikai po tuos sviedinukus rausiasi, kaip kur-miai. Dar madoje mediniai ark-liukai — karuselė. Į pramogą įeinama su kuponais. Vienas kuponas — 35 ct., 15 kuponų — \$5,48 kuponai — \$15.

Gyvulių pastatė

Jau pirmomis parodos die-nomis čia suvežami arkliai — pony ir kiti mažagūgiai. Vė-liau parodomai dideli arkliai: belgų, ardėnų ir kitokių veis-lių. Parodos pradžioje galvi-jų pastatė vykdavo paukščių ir mažų žvėrelių paroda. Šie-met čia buvo privežta arabų veislės arklių. Po 4-5 dienų jie buvo išvežti, o į jų vietą privežta paukščių: vištų, ža-sų, ančių, karvelių. Po 3-4 dienų paukščiai buvo išgabenti, o į tą pastatą buvo prigaben-ta įvairių galvijų. Jų premi-javimas užtruko 5-6 dienas. Po to jie buvo išgabenti. Pas-kutines 3 dienas galvijų pa-state vyko kralikų, jūrų kiau-lyčių ir kitokių žvėrelių pa-roda. Buvo ir Belgijos kiškis. Kralikai — vidutiniai ir maži. Didelių kralikų buvo mažai. Gausus avių — ožkų skyrius. Kiaulių paroda vyko antrame to pat pastato aukšte. Jų bu-vo nedaug.

Įvairybės

Pieno gaminių skyrelyje buvo natūralaus dydžio jūrų piratas su viena akimi ir vie-na medine koja, uždėta ant atviros skrynios su brangeny-bėmis. Visa tai padaryta iš sviesto.

Komputeriniai šachmatai — \$750. Jais žaidžia šachmati-ninkas ir skaitytuvas. Žmo-gus žaidžia normaliai, figū-ras pakeldamas nuo šachmatų lentos, o skaitytuvas visas figūras stumdo (jos slankio-ja), jų nepakeldamas nuo len-tos. Ar visados skaitytuvas laimi, nežinia.

Beveik kasdien 12 v. vyk-davo kokie nors parada su muzika. Praeidavo parado da-lyviai, pravažiudavo keistos mašinos bei figūros. Paradą dažniausiai užbaigdavo "Carls-bergo" aštuonių arklių trau-kiamas alaus statinių vežimas.

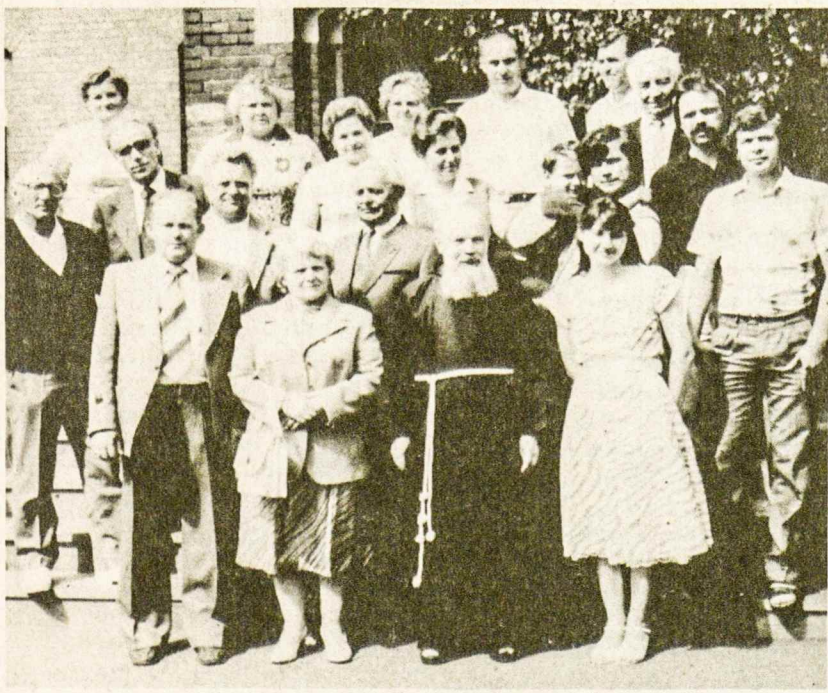
Mažų gyvulių ir paukščių skyrelyje, kur jais domėjosi maži vaikai, užtvareje buvo matyti hiena, o kitoje — du porkupinai, antis su 20 an-čiųku, višta su 14 viščiuku.

Parodoje veikiančios bingo patalpos visuomet būdavo už-imtos vyresnio amžiaus žmo-nių, ypač moterų.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška! išraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Lietuvių būrelis V. Vokietijoje su savo kapelionu kun. Konstantinu Gulbinu, atšventusiu 40 metų kunigystės sukaktį. Nuotr. R. Gumuliausko

Lituanistikos katedra baltams ir pasauliui

DR. KAZYS ĖRINGIS

Dabar pavergtos lietuvių tautos kovų už laisvę fronto linijos eina per išeivių politines, kultūrinės, religines ir ekonomines organizacijas, įskaitant ir būsimąją lituanistikos katedrą Ilinojaus universitete Čikagoje. Dar daugiau: būsimoji katedra turi būti gyvybiškai svarbių lietuviškų reikalų intelektualinė tvirtovė, nes to reikalauja ir didėjanti tėvynėje spriespa, ir lietuvių tautos ten ir išeivijoje pasiektas išsimokslinimo lygis.

Dabar daugelis tautinių mažumų, įsikūrusių Vakaruose, ypač JAV, svajoja apie savus universitetinio lygio tyrimų centrus. Deja, daugumai tai ir lieka svajonėmis. Tikrai gausios ir susiklausančios bendruomenės tai pasiekė. Čia pirmiausia paminėtinas žydų ir ukrainiečių pastangos bei laimėjimai. Ukrainiečiai Harvardo universitete turi keturias katedras (kalbos, literatūros, istorijos ir bibliografijos) ir tyrimų institutą su bendru penkių milijonų dolerių fondu. Toronto universitete jie turi politinių mokslų katedrą. Ukrainiečių kalba ir literatūra dėstoma Otavos ir Albertos universitetuose.

Nuomonės ir abejonės

Dėl lituanistikos katedros Ilinojaus universitete įsteigimo ir paramos lėšomis išeivių spaudoje buvo pareikšta daug nuomonių, dažniausiai projektui pritariant, bet nevengta ir abejonų. Tai būdinga laisvai spaudai. Tuo reikia džiaugtis, tačiau abejonės ir šešėliai nesumenkina naudos, kurią teiks lituanistikos katedra, jeigu ją įsteigsime, jeigu projekto ne-sužlugdysime.

Jeigu ankstyvieji mūsų ateiviai savo aukomis pastatė daug šventovių ir mokyklų, jeigu iš lietuvių aukų kazimieriečių seselių vienuolija Čikagoje patatydino 700 milijonų religinių, humanitarinių ir sveikatos apsaugos centrą, jeigu lietuviai jėzuitai Amerikos lietuvių aukomis pokario metais patatydino jaunimo centrą 20 milijonų vertės, — tai lituanistikos katedros projektas Amerikos ir Kanados lietuviams nėra didelė našta. Parama iš kitų kraštų gal nebūs gausi, bet visdėlio bus.

Taigi, jeigu mūsų ateiviai Š. Amerikoje turėdami maždaug 20 milijonų vertės turto lituanistikos katedros projektą sužlugdytų, būtų tikrai daug ir nepataisomai prarasta. Tuo būtų parodyta, kad mūsų kartos ir organizacijos visai išsiskyrė, o besikuriantis akademinė jauniesiems karta pakriko. Šiuo atbuliniu žingsniu apginkluotume priešą propagandinėje srityje, o kenciant tauta pergyventų moralinį smūgį. Ji grumiasi su spriespa, o čia laisvėje, pagalvota grašių nuo tų milijonų.

Aš, kaip naujas politinis pabėgėlis iš mokslinio gyvenimo sferos, jaučiu atsakomybę visiems paliudyti, kad pavergtoji tėvynė vis apgaulingiau rezgiamas pinklės, sakysčiau, dedamas akis aptemdantis apinasris tautinei sąmonei ir krikščionių slopinti. Pavojus realus ir didelis, dar pavojingiau šio pavojaus nema-

tyti — rašo pogrindžio "Aušra" 83 m. 34 nr.

Okupuotoje Lietuvoje lituanistikos mokslus, kalbą, ypač literatūrą ir valstybingumo istoriją, leidžiama nagrinėti tik prisilaikant sovietų imperijos varžtų. Laisvas intelektualinis gyvenimas, mokslinis darbas yra įmanomas tik tiesios ir tikrovės įsėjimo keliuose, būtent, laisvuose Vakaruose. Lietuviams šiuose keliuose reikia ir kiekybiškai, ir ypač kokybiškai daug daugiau padaryti, negu nuveikta iki šiol.

Nauda tautai

Kuo parems pavergtą tautą ir išeiviją lituanistikos katedra, jeigu ji bus įsteigta? Visų pirma ji laiduos plėtotę baltų kalbotyros, lietuvių literatūros ir istorijos. Katedros atliekamais tyrimais daug pilniau negu iki šiolieji būtų įvertinti okupuotoje Lietuvoje atlikti moksliniai darbai ir išleidžiama literatūra, išryškinant ir atmetant socialinį sovietų melą bei išpuolius prieš pavergtą tautą ir krikščionybę.

Labai svarbu ir tai, kad universitetų, ypač Ilinojaus, leidyklos bus prieinamos lituanistiniais darbams skelbti. Tai suteiks moksliniams veikalams prestižą ir mokslinį svorį, nepasiekiamą išeivių leidiniams, ir atidarys jiems kelius į viso pasaulio mokslinius centrus. Tie moksliniai veikalai atitiks universitetų leidyklų reikalavimus. Katedra savo pastangas bei darbą galės derinti su pedagoginiu lituanistikos institutu, lituanistinių studijų centru Čikagoje ir kitomis mokslinio pobūdžio organizacijomis, jų nestelbdoma. Dėlto palaipsniui kils visų lituanistinių darbų lygis, gausės moksliniai darbai ir anglų kalba.

Sprendžiant iš Ilinojaus universiteto lingvistikos fakultete skaitytą lietuvių kalbos kurso, naujos katedros visi dėstomieji dalykai kasmet sukelia nemažą būrį studentų ir siekiančių mokslinių laipsnių specialistų, ne vien lietuvių. Mums šiandien malonu girdėti, kai kur nors Vokietijoje, Norvegijoje, Amerikoje, Japonijoje ar kitur atsiranda ryškus įnašas į lituanistiką, baltistiką ar indoeuropeistiką. Tokie dalykai savaime neatsiranda. Reikia atitinkamų impulsų tolimiems strateginiams tikslams pasiekti.

Tai taip pat lituanistikos katedros misija. Juo labiau, kad, šalia Amerikoje gimusių lietuvių, daugelis kitataučių humanistų mūsų tautą užjaučia dėl ilgalaikės sovietų okupacijos bei spriespaus ir tiesia jai pagalbos ranką. Todėl ir katedra yra pašaukta šia misija atlikti, remdamasi faktu, kad Lietuva yra sovietų okupuota.

Parinktoji vieta

Kodėl pasirinktas Ilinojaus universitetas — ne mano tema. Tačiau reikia pripažinti, kad katedra, pagal sąrtį, steigiamą ten, kur buvo pigiausia. Vėliau sukurusios kitos etninės grupės, bandžiusios eiti panašiu keliu, už \$600.000 tokios katedros projekto įgyvendinti nebėgali. Antra, katedra steigiamą Čikagoje, kur yra didžiausia lietuvių kolonija ir

Keturi dešimtmečiai kunigystėje

Žemaitijos sūnus lietuvių išeivių ir vokiečių tarnyboje

Kun. Konstantinas Gulbinas, kapucinas, su būriu savo tautiečių, kurie kas mėnesį susirenka pamaldom Muelheim-Ruhr (Š. Reino — Vestfalijos srityje, V. Vokietijoje) 1983.VIII.28 atšventė savo kunigystės 40 metų sukaktį.

Oberhauseno-Sterkradės kapucinų vienuolyno viršininko rūpesčiu iškilmingos Mišios įvyko 9.30 v.r. Giedojo kapucinų vadovaujamos parapijos choras, pamokslą pasakė kun. Eimonas, 1929-1940 m. gyvenęs nepriklausomoje Lietuvoje (Vokietijoje jis yra žinomas kaip Haimo Gerats). Ten jis dirbo kaip mokytojas, kunigas ir vienuolis.

Po Mišių parapijoje veikiančios organizacijos ir paskiri asmenys įteikė sukaktuvininkui dovaną, o choras pagiedojo dvi atitinkamas giesmes. Visi atitinkami lietuviai buvo pakviesti pietų. Pabaigoje jie sugiedojo mielam sukaktuvininkui "Ilgiausių metų". Svečio kun. Eimono pageidavimu, jie taip pat sugiedojo Lietuvos himną.

Sukaktuvininkas kun. K. Gulbinas yra gimęs 1919 m. birželio 3 d. Plungės parapijoje, Telšiu aps. 1936 m. įstojo kapucinų vienuolijon ir rengėsi kunigystei, bet užgriuvusi sovietinė okupacija sukludė planus. 1940 m. drauge su Alf. Bernatoniū persikėlė Vokietijon, kurį laiką buvo Gleisgar-

bene pabėgėlių stovykloje, o paskui išvyko į Muensterį Vestfalijoje, kur gyveno kapucinų vienuolynė ir tęsė studijas. 1943 m. rugpjūčio 1 d. buvo įšventintas kunigu.

Dar karui nepasibaigus, kun. Konstantinas Muensterio mieste sutiko kuopą lietuvių kareivių, aprengtų vokiškomis uniformomis. Jis pradėjo jais rūpintis, kaip ir kitais lietuviais, atsiradusiais toje Vokietijos srityje. Taip jis įsitraukė į lietuvių sielovadą, kurioje darbuojasi ir iki šiol kaip lietuvių sielovados direktorius. Be to, jis talkina ir vokiečių sielovadoje.

Baigęs teologinius mokslus, kun. Konstantinas studijavo Muensterio universitete klasikinės kalbas ir pedagogiką, kurią baigė daktaro laipsniu, parašęs disertaciją apie Mariją Pečkauskaitę (Das paedagogische Lebenswerk der litauischen Dichterin Marija Pečkauskaitė). Disertaciją išleido F. Schoeningh leidykla Paderborne 1971 m.

Kun. Konstantinas bendradarbiauja lietuvių spaudoje, ypač "Tėviškės Žiburiuose", ruošia vokišką laidą monografijos apie arkiv. Teofilijū Matulionį "Nemarus mirtingasis". Yra talkinęs Vatikano radijo lietuvių skyriuje.

Telydi ji palaima ir sėkmę ateities darbuose!

Kor.

Dabar ne laikas miegoti...

Pogrindžio laikraštis "Lietuvos Ateitis" 1983 m. 6 nr. rašo apie nuteistuosius kunigus straipsnyje su antrašte "Ir tribunolus išdidžiai teisiuosius smerkia žmogūdziai"

Netekome dviejų brangių kunigų. 1983 m. gegužės 6 d. Vilniuje Augčiausiam teisme buvo paskelbtas žiaurus nuosprendis dviem, visos tautos mylimiems kunigam — kun. Alf. SVARINSKAS nubaudžiamas 7 m. lagerio ir 3 m. tremties; čia pat, teismo salėje, kun. S. TAMKEVIČIUS KGB areštuojamas ir patalpinamas saugumo požemiuose. Jam keliama baudžiamoji byla pagal LTSR BK 68 str. 1 d. Jis kaltinamas Tarybų santvarkos juodinimu ir šmeižimu.

Ką Lietuvai reiškia šių brangių kunigų netekimas, tikriausiai, geriausiai suprantame mes, tikintis Lietuvos jaunimas. Tiek daug paramos, dvasinio pastiprinimo, gerų patarimų esame iš jų patyrę. Kiek kartų jie mus gynė nuo bedievių organizuojamos dvasinės prievartos! Kokius jausmus jaunimo širdyse sukėlė bedievių smurtas prieš šiuos kunigus, neįmanoma nusakyti keliais žodžiais. Geriausia apie tai byloja patys faktai: jaunimas ir net vaikai, uoliai, nieko nebedami, renka parašus po pareiškimais dėl šių kunigų išlaisvinimo, savo drąsa neretai stebina net vyresnio amžiaus žmones, o kartais ir kunigus. Nors teisimo dienomis Vilniuje visame Lenino prospekte knibždėte knibždėjo saugumiečiai bei milicininkai, tačiau jaunimas nepabūgo solidarizuotis su teisiama kun. Alf. SVARINSKU — atvyko prie teismo rū-

mų. Keletui už tai teko atsivieškinti su augštojo mokslo diplomu, palikti vidurinės mokyklos suolą, pasėdėti 5 ar 10 parų milicijos rūsiuose, sumokėti piniginę baudą.

Štai mintys, kuriomis šiandien gyvena dauguma tikinčio jaunimo. N., tarnaudamas armijoje, rašo laiške savo draugui: "Ar tau vis dar neaišku, ką reikia daryti? Mesk institutą, palik karjerą ir minkštą vietą kitiems. To ir be tavęs užteks. Du kunigai! sumiti, vadinasi, dviejų trūksta — manęs ir tavęs! Greičiau apsispręsk. Dabar ne skaniai pavalgyti ir išsimiegoti reikia, o kovoti. Suprask!..."

Mergaitė, kurią pašalino iš mokslo įstaigos, į klausimą kas gi dabar toliau bus, ką tu dabar darysi, ramiu ramiausiai atsakė: "...Nieko. Dar geriau — daugiau laiko turėsiu ir jau nebus ko prarasti".

Dvi mergaitės, kurios XI klaseje labai gerai mokosi, bet dėl religinių įsitikinimų nuolat bauginamos, jog niekur į augstąją mokyklą neįstos, ramiai nusprendžia — tapsime vienuolėmis ir eisime dirbti prie bažnyčios, būsim naudingesnės Tėvynei, negu augstąji mokslo baigusios.

Neišgąsdino pastarieji įvykiai, bet padrąsino, uždegė aukos, ryžto ugnelę jaunimo širdis ir reikia tikėtis, jei Dievas laimingas, bus naujų svarinskių, naujų tamkevičių, naujų tautos ir Bažnyčios švyturių.

svarbios jos organizacijos, archyvai, muzėjai, šventovės. Čia dėmesys lituanistikai 10-20 kartų didėsins (pagal studentų skaičių), negu kitur.

Trečia, Ilinojaus universitete iš katedros išsugdyti lituanistikos fakultetą (departamentą) sąlygos yra bene palankiausios. Tokią mintį lietuvių išeivija, turint galvę augstą jos išsilavinimo lygį, įsitvirtinusi Ilinojaus universitete, privalėtų puoselėti.

Dabar atėjo laikas lietuviams išsiviams ryžtingai veikti ir suaukoti reikiamas lėšas. Silpniau įsikūrusiems išeiviams nederėtų penkinėmis ar dešimtinėmis sveikinti katedrą. Reikėtų auką padidinti kelių sklidinių konjako bonkų verte, nukeliant tas bonkas nuo savo metinių vaišių stalo! Pasiturtintiems derėtų aukoti stambesnėmis sumomis.

Ir mišrių šeimų kitataučiai kartais taip pat paremia lietuvių pastangas. Jaudinančiai reikšmingas pavyzdys yra, kaip pranešė spauda ("Draugas"), prancūzų kilmės amerikietis Victor G. Mathieu. Ešą jis beveik 40 metų skatinęs lietu-

vius, kad jie daugiau rūpintųsi savosios tėvynės reikalais. Jis, išeidamas pensijon, iš darbo vietės gautą dovaną paukojo lituanistikos katedrai, įnešdamas į jos fondą kartu su žmona lietuvaitė Beatričė (Savickaitė) tūkstantį dolerių.

Lietuvių tautos reikalų gynėjais ir katedros tūkstantininkais yra ir trečios-antros kartos ateiviai inž. Antanas ir Marija Rudžiai iš Čikagos.

Ypač brangintina, kad pvz. Victor G. Mathieu neužmiršo, jog 1940 m. Prancūziją okupavo naciai, o Lietuvą — sovietai ir žino esminius skirtumus: Prancūzija seniai atgavo suverenitetą ir laisvę, o Lietuva jau daugiau kaip 40 metų tebėra okupuota. Prancūzų kalba — tarptautinė, jos vartojimo sfera plati, didelių pavojų kalbai nėra. Tuo tarpu kovojantieji už savo likimą mažai lietuvių tautai yra iškėlę sudėtingi uždaviniai apginti kalbą bei kultūrą nuo siaurinio, naikinio tėvynėje ir sunykimo išeivijoje. Todėl kiekvieno tautos nario ir kitataučio parama yra ypač reikšminga.

Penktojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atstovai Trento universitete, Kanadoje, suvažiavę iš vienuolikos kraštų ir pasirošę dalyvauti studijų dienos

Nuotr. R. Pavilano

Jaunimo kongreso studijų dienos (1)

Čikagoje įvykusių Pasaulio Lietuvių Dienų triukšmams nutilus ir V. PLJK stovyklos dienoms nuaidėjus, prasidėjo jaunimo kongreso rimtoji, akademinė dalis. Į studijų dienas Trento universitete Peterborough suvažiavo jaunimo atstovai iš vienuolikos laisvojo pasaulio kraštų — iš viso 109. (Iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Britanijos, Italijos, JAV, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Urugvajaus, V. Vokietijos). Prie to skaičiaus prisidėjo darbštusis štabas, ruošos komiteto nariai, paskaitininkai, darbo būrelių vedėjai ir stebėtojai.

Pašaliniam asmeniui, atsidūrusiam studijų dienos, buvo matyti, kad čia svarstomi svarbūs reikalai. Tai liudijo ir tas faktas, kad retai galėjai rasti žmogų, neprisidėjusį prie vieno ar kito darbo. Jei ne sesijos, tai kraštų posėdžiai, darbo būreliai, nutarimų redagavimas dažnai paliko atstovus be laisvalaikio, o kartais net be miego.

Sienos kalbėjo

Tačiau norint suvokti, kas ten vyko, kokie reikalai ten svarstomi, kokie jaunimo rūpesčiai, nebūtinai reikėjo atitraukti kurį nors atstovą nuo darbo ir pradėti pokalbį. Pачios sienos kalbėjo! Čia spalvingas Australijos vaizdas su užrašu, raginančiu balsuoti už VI PLJK Australijoje, čia kitas plakatas aiškina, kodėl reikėtų rinkti vieną ar kitą sąrašą kandidatų į PLJS valdybą. Visur darbotvarkės, būrelių sąrašai, įvairių laikraščių iškarpos, kuriose rašoma apie lietuvių.

Vieno koridoriaus sienų nė nematyt per kraštų LJS-gų veiklos apybraižas. Vienoje nuotraukoje Prancūzijos jaunimas vaidina Kalėdų eglutės metu. Kituose plakatuose P. Amerikos kraštų jaunimas iškelia medžiagos ir lietuvių kalbos mokytojų trūkumą. Dar kituose Kanada pasisako, kad jaunimo susidomėjimas lietuviška veikla gana menkas.

Kur tik bežiūrėsi — lietuvių tautosaka, mįslės, patarlės ir pasakos primena tautos praeitį, jaunimo šaknis. Taigi, trumpai — sienos skelbė, skelbė, kad čia susirinkęs jaunimas, kuriam rūpi Lietuva, politinė, kultūrinė ir visuomeninė veikla.

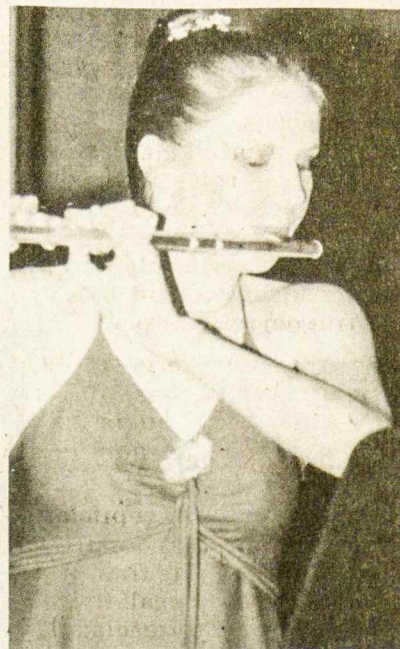
Ką ir kaip veikti?

Remiantis šiais rūpesčiais ir buvo sudaryta studijų dienų programa. Atskirai buvo svarstomos trys sritys — visuomeninė, politinė ir kultūrinė. Kiekvienos srities nagrinėjimas susidėjo iš paskaitų, svarstymų ir darbo būrelių. Paskaitose ir svarstybose pateikiamos pagrindinės žinios, o darbo būreliuose rašomi siūlymai specifiniams nutarimams.

Įvadinę visuomeninės srities paskaitą "Ateities perspektyvos jaunimo veiklai visuomeninėje srityje" skaitė Mykolas Drunga. Jis pasiūlė jaunimui kelis konkrečius, nuolatinius projektus. Vienas jų — "greitos reakcijos būrelių" steigimas. Tokių būrelių tikslas, kaip pavadinimas rodo — reaguoti į spaudos užuominas, liečiančias Lietuvą.

Netikslioms informacijoms patekus spaudon, būrelių nariai kreiptųsi į PLB būstinę, patikrina žinias ir perduoda spaudai. Tuo būdu būtų užtikrinamas plačiosios visuomenės geresnis supratimas Lietuvos padėties.

Aišku, projektas būtų daug sunkiau vykdomas už Š. Amerikos ribų, nes susisiektis su PLB būstine būtų sunkesnis.

ASTA ŠEPETYTĖ iš Detroito, fleitiste, dalyvavusi jaunimo kongreso jaunųjų talentų vakare Čikagoje. Nuotr. D. Skukauskaitės

Antras projektas — leidimas biuletenių gyvenamųjų kraštų kalbomis. Tokie biuletiniai palengvintų lietuviškai nekalbančiam jaunimui ir sudarytų sąlygas žinių perdavimui nelietuviams. (Britanijos jaunimas jau tai daro su savo leidžiamu "LYNES").

Truputį bendriau paskaitininkas ragino jaunimą "nenurašyti laisvos Lietuvos ir dalyvavimo joje". Jis teigė, kad be šios vilties mūsų veikimas tampa betikslu. Įdomu, kad ši mintis dažnai kartojosi įvairiuose programos punktuose ir tapo diskusijų centru.

Dvikalbiškumo klausimas

Visuomeninės srities svarstybose toliau buvo nagrinėjamos visuomeninės veiklos galimybės ir bandoma atsakyti į klausimą: "Kokios turėtų būti jaunimo visuomeninės veiklos svarbiausios kryptys?" Joana Kuraitė-Lasienė kalbėjo apie bendruomeniškumo puoselėjimą ir jo stoka. Lietuviška sąmoningumą ji palygino su turėjimu bendruomeniško jausmo ir teigė, kad šeima atlieka svarbiausią vaidmenį sąmoningumo ugdyme, nors prisideda ir kiti veiksniai. Joana pabrėžė, kad svarbiausias mūsų nūdienis uždavinys — dvikalbiškumo problemos išsprendimas. Pasak Joanos, gali būti sąmoningas lietuvis, gerai nemokantis lietuviškai. Lietuvių kalbos mokėjimas nebūtinai rodo sąmoningumą, tą emocinį ryšį su tauta.

Toliau dvikalbiškumo tema kalbėjo Augis Liepa, neseniai atvykęs iš Lietuvos ir apsigyvenęs Australijoje. Jis palygino Lietuvos ir išeivijos dvikalbiškumą. (Tai būdingas pavyzdys vieno šio kongreso bruožių kurį, skyrė jį nuo visų ankstyvesnių kongresų, būtent,

Gal ši dilema geriausiai iliustruoja gvyais pavyzdžiais. Kongrese dalyvavo saują atstovų iš P. Amerikos ir Britanijos, kurie sekė kongreso eigą tik per vertėjus. Reiškia, arba visai nemokėjo lietuviškai, arba labai silpnai. Tačiau tie atstovai atvyko į kongresą puikiai pasirošę. Išstius metus nagrinėjo kongreso temas, skaitė atstovų vadovus, išsivertė į gyvenamųjų kraštų kalbas. Abejotina, ar stipriausiai lietuviškai kalbantys atstovai taip kruopščiai ruošėsi studijų dienoms.

Pietų Amerikos ir Britanijos lietuviškai nekalbantys atstovai palietė daugelio širdis savo užsidegimu lietuviškiems reikalams. Parodė tautinį sąmoningumą be kalbos. Bet kiek jie suprato, dalyvaudami tik su tarpininkų vertėju pagalba? Dar svarbiau, kas bus, kai "vertėjai" praras lietuvių kalbą? RMG

Trys PLJ Sąjungos valdybos kongreso studijų dienos Trento universitete. I eilėje — naujai įrinktoji valdyba iš Los Angeles su pirm. G. Grušu (pirmas iš kairės), II eilėje — buvusi PLJS valdyba iš Čikagos su pirm. G. Aukštuoliu (viduryje), III eilėje — buvusi PLJS valdyba iš Toronto su pirm. G. Juozapavičiumi-Petrauskienė (pirma iš dešinės). Nuotr. R. Pavilano

Poetė JULIJA ŠVABAITE-GYLIENE

Poetė ir "Eglutės" redaktorė sesuo ONA MIKALAITE

Viešnių belaukiant literatūros popietėje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Su Švabaite-Gyliene

— Seniai begirdėjome Jus Toronte, tad su įdomumu laukiame Jūsų, juoba, kad tame laikotarpyje pasirodė nauji Jūsų poezijos rinkiniai. Ar tai sutapo su kokiomis nors Jūsų gyvenimo patirtimis? Kiek įtakos Jūsų kūrybai turėjo asmeniniai išgyvenimai? Kaip susiderino kūryba su šeimos rūpesčiais?

— Taip, tame laikotarpyje pasirodė mano "Septyni saulės patekėjimai" ir "Vilties ledinė valtis". Tai nesutapo su jokiais ypatingomis patirtimis — tie visi eilėraščiai susidėstė gana iš lėto, gal ir dėlto, kad reikėjo suderinti šeimos ir kūrybos pasaulius (auginau keturis vaikus ir dirbau). Tai nebuvo lengva, nes kūrybai reikia paskirti tikrai daug laiko ir kantrybės. Tačiau rašiau, kiek leido sąlygos, rašiau tai, kuo gyvenau, kuo džiaugyčiau ar kentėjau. Mano kūryba, ypač poezija, yra kaip antrasis mano gyvenimas, taipgi įtemptas, pilnas nerimo, tačiau duodas labai daug dvasinės atgaivos ir stiprybės. "Septyniuose saulės patekėjimuose" bandžiau atskleisti intymų moters ir motinos pasaulį, o "Vilties ledinė valtis" tai lyg išpažintis po kelių jautrių, intensyvių dienų ir naktų apsilankymo tėvynėje...

— Kokie įspūdžiai susidarą skaitant Lietuvoje išleidžiamas prozas bei poezijos knygas?

— Skaitau gana daug dabar Lietuvoje spausdinamos grožinės literatūros. Įspūdžiai labai nevienodi, tačiau kūrybos potencialas didelis. Tai liudija, kad tauta nemiršta, o lyg daigas iš po kietos, šiurkščios žemės keliais kažkokiam naujam atgimimui. Net graudu, iš kur jie turi tiek stiprybės — gimsta vis nauji talentai, naujas gaivus kūrybinis žodis, tik mes mokėjime jį skaityti...

Pokalbis su ses. Ona Mikalaite

— Kreipiamės į Jus, sesele Onute, ne kaip į Šv. Rašto žinovę bei aiškintoją, bet kaip į kūrėją bei poetę. Skaitančiai lietuvių visuomenei, ypač vaikams, yra žinoma, kad rūpestingai redaguojate vaikų laikraštėlį "Eglutė" ir pati rašote. Kas paskatino rašyti?

— Knyga pamilau labai anksti, šeimoje. Nuo pat mažų dienų tėvelis man skaitydavo prieš užmiegant. Jis kone atmintinai buvo išmokęs "Daktaras Aiskauda ir jo žvėrys", nes tai buvo mano mėgstamiausia pasakų knyga. Vėliau pati išmokau ir įpratau daug skaityti. Gal todėl, kad augau viena; skaitymas man tapo vienas maloniausių užsiėmimų.

Besimokydama stipriausią trauką pajutau kalbos bei literatūros mokslams. Negalėčiau sakyti, kad turėjau kokių ypatingų ambicijų rašyti. Tai pažadino konkretus reikalas, kai įstojusi į vienuolyną gavau "Eglutę" redaguoti. Ji tapo mano kalbos ir rašymo mokykla. Pradėjau suprasti, kad kūrybai reikia ne tik įkvėpimo, bet ir disciplinos, sugėbėjimo prisiversti rašyti, kai reikia. Vaikams pradžioje rašiau todėl, kad "Eglutei" trūko medžiagos. Bet gana greit pajutau, kad ši sritis man labai sava. Taip gimė Puputis ir jo nuotykių.

Vėliau perėjau prie eilėraščių rašymo ir čia radau daug asmeninio pasitenkinimo. Ei-

lės ir dabar man liko pagrindinis būdas apčiuopti ir išreikšti jausminius išgyvenimus, nes šiaip esu gana uždaras būdo žmogus.

Galop pradėjau rašyti straipsnius religiniams klausimams, nes gilesnės teologijos ir Šv. Rašto studijos man atvėrė naują pasaulį. Čia radau pilnutinį žodžio estetinį, istorinį bei religinį svorį.

— Ar jūsų mintys plaukia spontaniškai, ar imat plunksną į rankas, kai jaučiat norą ar bent reikalą ką nors pasakyti?

— Kūrybinio įkvėpimo dinamika mane labai domina aplamai. Mano patirtimi, įkvėpimas skiriasi pagal literatūrinį žanrą. Eilėraščiai, pavyzdžiui, susikuria gana greitai ir spontaniškai, nors vėliau tenka juos kiek apdirbti ir padailinti. Įkvėpimas rašyti kyla iš kokių nors stipraus jausminio ar estetinio išgyvenimo. Tada reikia rašyti "ant karštųjų", kol įspūdis neišblėsta. Kai sėdū ką nors vaikams rašyti, pirmiausia vėl pati turiu sugrįžti į pirmąjį vaikystės rojų, pro kurio vartus suaugęs žmogus tik su pastangomis gali šiaip taip įsiskverbti. Vaikams negali rašyti "iš augšto" nė iš dirbtinio nusileidimo iki taip vadinamo vaiko galvosenos lygio. Toks rašymas vaikams svetimas ir jų nepagauna. Turi vėl atrasti vaiką savyje, pasinerti fantazijos pasaulyje, kuris turi savitus dėsnius ir savitą tiesą.

Įkvėpimas tokią kelionę daryti kyla iš kažkokio paslaptingų gelmių, kur teberusena pirmąjį žavesį kitokia realybe, negu kasdieninio, suaugusiųjų rūpestių pilno pasaulio.

Straipsnių rašymo įkvėpimas vėl kitoks. Dažniausiai jis rįšasi su kokia ryškia, uždegančia įvaiga, gauta skaitant ar mąstant, arba su kokių konkrečių iššūkiu panagrinėti kurį nors klausimą. Tačiau tai užuomazgai išvystyti reikia nemažai padirbėti ir pasikankinti, pasinaudojant sistemingu galvojuimu bei įsiejimu tinkamos išraiškos ir sąlyčio su platesne žmogiška patirtimi, kad dėstomos mintys neliktų atitrauktos nuo realaus gyvenimo.

— Atrodo, kad jums nesvetimi ir istoriniai bei religiniai raštai. Tai ryškū iš jūsų bendradarbiavimo, ruošiant religines knygas. Kuris literatūros žanras jums labiausiai patinka?

— Nežinau, ar tikrai turiu mėgstamiausią žanrą. Atsileidimui ir šiaip grynai estetiniam malonumui mėgstu skaityti psichologinius romanus lietuvių bei anglų kalbomis. Pačiai dirbti įdomu prie įvairių rūšių knygų, nes kiekvienas skirtingas žanras iššaukia kitokio pobūdžio priejimą bei apipavidalinimą. Esu labai dėkinga įvairiems autoriams už progas su jais bendradarbiauti, ruošiant knygas spaudai. Tai mane vispusiškai praturtino, ypač dirbant prie kun. Antano Rubšio studijų apie Naująjį bei Senąjį Testamentą. Aišku, religiniai bei istoriniai veikalai apie Šv. Raštą man prie širdies, nes tai mano specialijų studijų sritis. Bet ir jie negali patenkinti visų poreikių. Kartais negali apsieiti be poezijos. Nors turiu prisipažinti, kad poeziją skaitau retokai, bet kai paimu į rankas savo mėgstamiausių poetų kūrybą, jaučiuos lyg bučiau atsigėrus tyro, šalto vandens karštą dieną.

Šimkutės "Prisiminimų inkarai"

JURGIS GLIAUDA

Ši lyrinė ir aistringų išsakyimų knyga neturi viršelyje nei knygos pavadinimo, nei piešinio. Kaip karaliaus antspaudu paženklintas dekretas, "Prisiminimų inkarų" viršelis paženklintas autorės faksimile. Tik knygos nugarėlėje žėri knygos titulas. Aplankas yra slogios pilkos spalvos, spalvų reikšmės gamoje reiškią nuobodį, gal ir vienišumą. Vidinius aplanko kraštus užima komercinis — informacinis leidyklos leidinių sąrašas.

Dailus, aiškus parašas čia šviečia kaip kvietimas į knygos pasaulį, kur slipi autorės buveinė. Baltas autorės parašas pilkame viršelio lauke dvelkia melancholija.

Lidija Šimkutė! Jos vardas paveikia suskambėjo tremties autorių gretose. Jos vardo dar nebuvo "Lietuvių literatūra svetur" rinkinyje (1967), nei monumentalios Prano Naujokaičio "Lietuvių literatūros" tomos (1976).

Keturi lakoniški rinkinio skyriai — "Kur tylūs vandenys teka", "Prisiminimų inkarai", "Nuotaikos", "Atsukau laikrodį". Kuo skyriai pateisia savo individualumą, neaišku. Galbūt pirmasis ir antusias nustato knygos (poemos) prigimtį. Jie skelbia apie skausmingą įsimylėjusių persiskyrimą. Tai temai skirtieji posmai — eilėraščiai žengia be pavadinimų. Vėliau imarastis knygoje eilėraščiai su pavadinimais.

Paskutiniai du skyriai yra tipografiškai sulaužyto teksto ištisiniai kūrinių. Nostalgijai, raudai, apmaudui sukelti puslapiuose naudojami ne vien tik žodžiai, bet ir tipografinis (spaustuvinis) eilučių išdėstymas.

Knyga skrodžia siužetas. Autorė identifikavosi su antikos dešimtąja mūza — su Sapfo, bet nepriejo tragedijos — Leukadijos skardžio. "Prisiminimų inkarų" skaitytoji, įveikusiam ir pasigardžiusiam 78-iaus zigzaginio teksto puslapiams, turėtų svaigti galva, tarytum perplaukus St. John Perse stichinę "Amers" arba paskraidžius erdvėje su Johnaton Livingstono "Seagull".

Tasai įdomus stichiskumas yra reikšmingiausias Lidijos Šimkutės nuopelnas šioje poemoje.

Bet... "Smėlio stovylos" (psl. 51) suniveliuoja nokstancią tragediją, suskamba taikos, susitaikymo ir optimizmo motyvai.

Užrakinę duris,
Pakisę raktą po slenkščiu,
Nėjome.

Taip sugrįžta į savo legalias vietas skiriamieji ženklai, praradę anksčiau savo rikiuotės pozicijas. Grįžta į tekstą įvardžio "mes" skambesys. Jie — mes — kartu! Todėl sugrįžimo į optimizmą skambesys. Vienaskaitos įvardis "aš" tapo įvardžiu "mes". Ir alegorių mėgėjams pranešama:

Sutrypkime saulės spindulius!
Pasislepkime rūgų laukuose!

Sekančioji knygos dalis yra siūbavimas ties taika, ties naujos buities variantais. Ateina ir santaikos palydovė — tyla.

* * *

Poetė, paėmusi neišsemiamą meilės variantų temą, apipynė ją metaforų gausa, keistų, alogiškų epitetų spindesių. Bet pačios temos masyvumas graso monotonią. Palyginimai, dejonės, jausmų atskambiai persikeičia į estetiškai spindinčius arabeskus. Tai švelnina sąmyšį, neprileidžia jo iki dramos, iki tragedijos.

Savo poetinę kalbą autorė remia savo "aš". Tas egotizmas yra retorinis jos laimėjimas. Nuoseklumo vengimas stiprina intrigos plėtrą. Viskas tolydžio kinta, kaip spindulys sukamoje prizmėje. Tyčinis neaiškumas (amfibolija) yra ir dėstymo maniera, ir strategija.

Itin ryškūs aliteracijos fejerverkai — jie yra priemonė žvanginti kintančių nuotaikų varpais. Penkiose pagrėičiu eilutėse kartojamas žodis "vardas" (psl. 12). Tylos sąvoka provokuoja aliteracijos krioklį (psl. 30, 46). Štai pasakyta: "tyla, tyloje, tylėjo".

Raktas padėtas po slenkščiu. Nebėra dramos. Ateina tyla, kuri nėra drama.

* * *

Savo dramos lūžių deklaravimą autorė sustiprino spaustuviniu menu. Tai strofų išdėstymas puslapyje. Pirmosios eilutės pozicija nustato poziciją sekančiai. Seka balti pauzių laukai, staigos baigmės tarpiniai ir visa ta ornamentika gyvai primena japoniškų haikų hieroglifų piešinį. Dėl sudėtingų ir puošnių japoniškų hieroglifų haikų eilėraštis tapo ne vien tik sakinio meno kūriniu, bet ir grafinio meno objektu. Ši haikų savybė, lyg piešinys, visad vengia horizonto linijos, kažin kaip savas, artimas, neatididomas, priskirtinas poetinei Lidijos Šimkutės kalbai, jos veikalo koloritui, temos išvystymo perspektyvai.

* * *

Apvalyta nuo pašalinių elementų, kurie apunkina lyrinio monologo skambesį, Lidijos Šimkutės kūrinių partitūra atvira šiltesniems tonams; vyrauja legato, nors eilučių lūžių savarta, haikų schemos principas grafiškai rudo savo begarsį staccato. Autentiškosios Sapfo strofos, galbūt dėl tos strofos neatiškosios lietuvių tarėnai, poetė nepanaudojo.

Modifikuoti haikai, ištisos jų grupės, sujungtos į vieną arba perskirtos jų tėkmės vidury — tai Lidijos Šimkutės eilėdaros būdas. Kaikada išsakykamas netoli aforizmų. Kartais haikai įgauna abstraktinį atspalvį. Tai spalvingas, vaizkus vitražas. Siužetinė realybė užgėsta posmų žaizdaravime.

Virš galvos ošia
Sparnų ugnis,
Plunksnų gaisre
Skrenda
Vakaro paukščiai (psl. 58)

Nors autentiška haiko skiemų proporcija (5x7x5) sujaukta, bet haiko esmė atgyja mintyje ir vaizde:

Aš tik oda —
Juslingas apsiaustas
ant kaulų (psl. 65)

Atkreiptinas dėmesys į žodžius "apsiaustas" ir "ant". Abu žodžiai pradedami raide

Lengvos ir lyrinės dainos

Nauja solistės Ginos Čapkauskienės įdainuota plokštelė

V. VERIKAITIS

Jau pasirodė nauja sol. Ginos Čapkauskienės plokštelė, pavadinata: "Gina Capkas, Lengvos ir lyrinės dainos". Plokštelėje įdainuota: "Dainos gimimas" Br. Budriūno (žodžiai H. Radauskio, "Mergaitė" J. Stankūno (ž. Maironio), "Gintarėlis" G. Gudauskienės (ž. L. Andriekaus), "Vandens malūneliai" A. Stankūno (ž. H. Nagio), "Seirėna" J. Govėdo (ž. J. Baltušaičio), "Kad matytčiau aš vėl Neapolį" V. Herberto, "Lopšinė" W. A. Mozarto, "Viena, mano sapnų miestas" R. Siczynskio, "Paskutinė rožė" F. von Flotowo, "Pavasario balsai" J. Strausso (vertė St. Santvaras).

Gina Čapkauskienė — koloratūrinis sopranas, kitataučiams žinoma kaip Gina Capkas, gimė Lietuvoje. Kanadoje gyvena nuo 1949 m. Dainavimą meną studijavo Montrealyje. 1960-1961 m. dalyvavo Kanados muzikos festivaluose, kuriuose laimėjo pirmąsias vietas. Solistė pasirodė radijo bei televizijos programose ir keliskart dainavo garsioje "EXPO 67" parodoje Montrealyje.

Čikagos Lietuvių Operoje sol. G. Čapkauskienė atliko pagrindines sopranos dalis operose "La Traviata", "Carmen", "Meilės eliksyras", "Romeo ir Julija", "Lucia di Lammermoor" ir "Carmina Burana". 1974 ir 1979 m. su koncertais aplankė didžiuosius Australijos miestus. 1980 m. su dideliu pasisekimu koncertavo Anglijoje ir Vokietijoje. 1975 m. dainavo Carnegie Recital Hall, Niujorke. 1983 m. aplankė Kolumbiją. Ir ten jos dainavimas buvo ypatingai šiltai sutiktas. Su koncertais aplankė visus didžiuosius JAV ir Kanados miestus.

Pasiklausius jos įdainuotos plokštelės, susidaro gan šiltas ir malonus muzikinis vaiz-

"a". Ši raidė "a" haiko grafiškos principu kartojasi dviejose eilutėse. Sintaksės logikos čia nėra. Sakinys turi skilti. Eilutės, kaip šokėjai, turi užimti jiems skirtas vietas.

* * *

Savita visata, dangus ir jo platus akiračiai — tai poetės individualizmo šaltiniai, aruodai ir veikalo architektonikos pamatai. Autorė galėtų pritariti egoistui Archimedui: "Noli tangere circulos meos". Meilės labirinte nėra trečio asmens, kuris sukeltų pavydą, kerštą, neistikimybės gundymą. Kaip "Giesmių giesmėje", vyrauja "ars amandi" nirvana, kuri prilygsta visatai. Savo deklaracijas ji pareiškia nesvyruojančiai, bet būdinga pointilistine maniera, kur skaldancios pauzės daug reiškia. Strofos apšviestos atvirumu. Tačiau kaikiuriose definicijose įveltoji intelekto ar žinojimo dalėlė kenkia bendram motyvui. Tai įsivėlusios frazės: "Palestrinos raminančios giesmės" (psl. 17), "Piero della Francesca akys" (psl. 48), "Fra Angelico mįslė" (psl. 51). Pro tokias epitetus, kaip praverčius langus, į poetės pasaulį įsišmėkia svetimo pasaulio elementai.

* * *

Susumuojant dera pripažinti, kad "Prisiminimų inkarai" yra puiki poema, žavinti savo ilgesio ir aistros sūkuriu. Bet vyrauja ne Sulamita, ne Sapfo. Kitos didžios antikinės moters šešėlis iškyla ir išlieka veikalo puslapiuose. Tai sugrįžtančio Odisejo Itakos saloje belaukianti Penelopė. Į jos laukimo grožį neįžengė katastrofa. Tai buvo Penelopės ilgesio ir vilties grožis, kuriuo Lidija Šimkutė prisotino savo "Prisiminimų inkarus".

Užkėstame name
Neįprasta šviesa...
...Staiga pakilo audra,
Nukrito paveikslai.
Namų šuo sulijo,
Kai praėjo profilis,
Pridengtas šaltu žvaigždynu (psl. 70)

Lidija Šimkutė, PRISIMINIMŲ INKARAI. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Tiražas — 500 egz. Čikaga 1982 m. 80 psl. Kaina — \$6.00.

das. Dainos parinktos įvairiems skoniams. Jos balsas skamba maloniai, išlygintai ir pastoviai visuose registruose. Nuo "Dainos gimimo" iki "Pavasario balsų" dainų frazavimas, balso spalvos ir tarėna be priekaištų. Muzikinė palyda gan įdomi. Čia jai į talką atėjo muz. J. Govėdas, panaudodamas du instrumentus — pianinį ir harpsikordą. Balansas tarp baso instrumentų labai vykęs. Čia žinoma, nuopelnas Aleksandro Stankevičiaus, kuris prisidėjo prie šios plokštelės pagaminimo, išgaudamas vispusišką balso ir muzikos grožį.

Zinoma, nepaneigsime ir kompozitorių, kurie minėtas dainas sukūrė, bet geras atlikimas atskleidžia jų slėpinį muzikinį grožį.

Plokštelę išleido "Vilnius Records" Montrealyje.

Rašytojas ir žurnalistas BRONYS RAILA, šiais metais išleidęs dvi knygas — "Raibos agavos" ir prakalbą į Lietuvą rinkinį "Kitokios Lietuvos ilgesys". Jis kalbės Toronto Lietuvių Namuose š.m. rugsėjo 25 d. rengiamame Vairganto minėjime tema "Su Vairgantu į ateitį"

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Baltistikos Studijų Draugija (Association for Advancement of Baltic Studies) savo garbės nariu išrinko Paryžiuje gyvenantį ir dirbantį prof. Algirdą-Juliją Greimą, pasižymėjusį moksliniais veikalais, gausiomis paskaitomis. Lietuvių kalba jis yra išleids 1979 m. knygą "Apie dievus ir žmones: lietuvių mitologijos studijos". Garbės narius gali pasiūlyti bet kuris Baltistikos Studijos Draugijos narys. Juos išrenka direktorių taryba, bet tik vieną per metus. Garbės nariais gali būti mokslininkai ar kiti žymūs asmenys, remiantys baltistikos studijas, savo darbais išgarsinę Baltijos sritį, jos gyventojus, jų pasiektus laimėjimus.

Naujasis kultūrinis subatvakarių sezonas Bostone pradamas spalio 1 d., 7.30 v.v., Tautinės Lietuvių Sąjungos namuose, 484 E. 4th St. Dr. Elena Marijosūtė-Vaišnienė kalbės apie Bronį Railą, jo "Raibas agavas", "Kitokios Lietuvos ilgesį", pats Br. Raila — apie "Tai, kas neparašyta ir nepasakyta".

Čikagos "Margutis", vadovaujamas P. Petručio, š.m. spalio 16 d. Jaunimo Centre surengs jaunųjų muzikų konkurso laimėtojų koncertą. Jame dalyvaus — sopranas Rūta Pakštaitė, baritonas Carmen Valencijūnas-De Michael ir pianistas Vytautas Bakšys. Akompanuos Robertas Mockus. JAV LB kultūros tarybos konkursas įvyko š.m. vasario 19 d. Klevelande. P. Petrutis koncertui Čikagoje pasirinko pirmųjų vietų laimėtojus pianistų ir dainininkų grupę, išjungdamas fleitistę Astą Sepetytę, pirmą vietą laimėjusią instrumentalistų grupę.

Savo veiklą plečia ALKOS archyvas Putname, Conn., Nekalntai Pr. Marijos seselių sodyboje. Jo direktorių ir archyvo gyvenančių rėmėjų posėdis buvo sušauktas liepos 19 d. Tarp šešiolikos dalyvių buvo ir iš Romos atvykęs lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirm. kun. prof. dr. A. Luima, SJ. Kadangi didėjantys ALKOS rinkiniai vis dar nėra pilnai sukauluoti, nutarta šiam darbiui įsigyti elektroninį skaitytuvą. Su juo bei jo aptarnavimu įpareigotas susipažinti prof. dr. C. Masaitis. ALKA spauda ir žiniomis keisis su Lietuvių Archyvu Čikagoje. Antras nutarimas liečia ALKOS Fondo įsteigimą šio archyvo išlaikymo reikalam. Fondo įstatų paruoš ir jį JAV įstaigos įregistruos — prof. dr. C. Masaitis, prel. V. Balčiūnas ir dr. J. Kiaušėnas.

Sol. Daiva Mongirdaitė, lyrinis sopranas, aplankė Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Me., poilsiaujančius lietuvius. Jiems skirtas jos koncertas buvo surengtas liepos 31 d. Programon buvo įtrauktos operų arijos iš G. Donizetio "Pulko dukros", B. Smetanos "Parduotosios nuotakos", G. Verdi "Kaukių baliaus". Jas papildė amerikietiškoji operėčių arija iš Gilberto ir Sullivan "Mikado", S. Romberg "New Moon". Tarptautinei klasiškai atstovavo trys F. Schuberto dainos, lietuviams kompozitoriams — Br. Budriūno "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", "Išdykęs rudėnėlis", A. Vanagačio "Dobilėlis", "Ilgėjimas", "Aš bijau pasakyti". Akompanavo pianistas William Smiddy, koncertuoti pradėjęs dar vaikų būdamas. Dabar jis yra įstojęs į pranciškonų vienuolijos noviciatą. Savo atskirą koncertą William Smiddy surengė rugpjūčio 11 d.

Inž. Agirdas Mošinskis, gyvenantis Brazilijoje, renka knygas įvairiomis kalbomis bei kitokia medžiaga apie Lietuvos žydų gebėjimą II D. karo metais. Iki šiol yra surinkęs 123 knygas, kurių 110 kalba ir apie žydų gebėjimus. Iš jo turimos medžiagos matyti, kad Lietuvoje buvo apie 550 gelbėtojų. Bet tas skaičius toli gražu nepilnas. Pridėjus žydų gelbėtojų sąrašus, turimus lietuvių (dr. D. Jasičiaus, S. Binkienės ir kitų), susidarytų apie 1000 pavardžių. A. Mošinskis planuoja kiekvienam jų skirti po porą puslapių. Taigi susidarytų stambus leidinis. Medžiaga telkti A. Mošinskiui padeda ir kairurie Lietuvos žydai, gyvenę Izraelyje (dr. D. Levinas, S. Kurlandėičas, S. Fleišmanienė ir kiti). Numatytas ir leidinio pavadinimas — "Homines hominissimi" (humaniskiausi žmonės). Toks leidinys, kad ir pavėluotas, lietuvių tautai yra būtinas, tiksliai klausimas, ar vieno asmens iniciatyva bus pakankama tokiame dideliame užmojui įvykdyti.

Šiaulių dramos teatras 53-čiai savo kūrybinės veiklos sezoną pradeda ilgalaikeisios gastroliemis Lietuvos miestuose. Gastrolių repertuare — praėjusio sezono premjeros ir vienas atnaujintas spektaklis. Šiauliečiai aktorai rugsėjo 3-18 d.d. viešėjo Vilniuje. Bene didžiausio žiūrovų dėmesio susilaukė runumų dramaturgo D. R. Popeskaus drama "Fajansinis nyktukas iš vasaros sodo", pastatyta vyr. rež. S. Varno. Sezonaizdžius jai yra sukūręs latvis dail. A. Freibergas, muziką — kompoz. M. Urbaitis. Siemintiniame sąjunginiame rūmų dramaturgijos festivalyje dalyvavo apie 60 teatrų. Šiaulių dramos teatru laureato vardą atnešė minėtasis "Fajansinis nyktukas iš vasaros sodo".

Medžio drožėjo V. Ulevičiaus kūrinių paroda šią vasarą buvo surengta sovietų okupuoto Afganistano sostinėje Kabule. Lietuvos Liaudies Meno Draugijos narys V. Ulevičius šiai parodai buvo sutelkęs apie 40 drožinių.

Liaudies Meno Draugijos Žemaitijos skyrius atskaitinę savo narių parodą surengė Klaipėdoje, sutelkęs 175 kalvystės, audimo tekstilės, keramikos ir medžio darbus. Lankytojai grožėjosi L. Milašūnės, A. Išnarauko tapyba, E. Černečienės tautiniais drabužiais, V. Liandsbergio kilimais, Pakutinskių šeimos gintaro papuošalais.

Vilniaus dailės parodų rūmai vilniečių pakvietė į Lietuvos dailės instituto studentų kūrybos darbų parodą. Parodoje išstatyta apie 800 piešinių, grafikos lakštų, tapybos drobių, skulptūros, keramikos, tekstilės, architektūros pavyzdžių, teorinio pobūdžio studijų. Su stambesniais studentų kūrinių lankytojų supažindino nuotraukos, eskizai, maketai.

Estradinės muzikos festivalis "Baltijos jaunystė-83", trukęs dvi savaites, pasibaigė Palangoje. Jame dalyvavo apie 20 estradinių grupių, kurių eilėse buvo ir svečių iš Latvijos, Estijos, Rusijos. Vertintojų komisija su savo pirminku kompoz. R. Žigaičiu, Vilniaus filharmonijos meno vadovu, paskelbė festivalio laimėtojus. Lietuvos Kompozitorių Sąjungos prizas už geriausią pirmą kartą atliktą lietuvių kompozitorių dainą buvo iškeltas V. Ganelinui už dainą "Nustebk, žeme". Poetas A. Bukontas laimėjo "Nemuno" žurnalo prizą už geriausiu pripažintą tos dainos tekstą. Geriausių dainininkų vardus išsikovoj: "Estradinių melodijų" sol. N. Ščiukaitė ir "Nerijos" ansamblio sol. E. Kučinskis, geriausių instrumentalistų vardus — Liepojos ansamblio "Credo" A. Langbaudis, A. Alksnis ir "Kopų balsų" ansamblio A. Dunis. Geriausių etstradinių jaunimo vieneto buvo pripažintas V. Čekasno vadovaujamas Vilniaus konservatorijos džiazo orkestras. Prizą už geriausią lietuvišką dainą diskotekų programai paskirtas kompoz. M. Suraučiui, sukūrusiam dainą "Gyvenu be laikrodžio". Jos teksto autorius yra poetas A. Mikuta.

Marcelinas Ročka, senosios lietuvių literatūros tyrinėtojas, mirė rugpjūčio 18 d., sulaukęs 71 metų amžiaus. Velionis, 1934 m. baigęs Marijampolės gimnaziją, ketverius metus studijavo klasikinę filologiją Kauno universitete. 1949 m. jam buvo suteiktas filologijos kandidato laipsnis už K. Donelaičio eilėdaros tyrinėjimus. Ilgą laiką dėstė graikų ir lotynų kalbas, senąją lietuvių, antikinę ir užsienio literatūrą Pedagoginiame Vilniaus universitete ir Vilniaus universitete. Nuo 1961 m. dirbo Lietuvos knygų rūmuose, su kiais jį darbuotojais 1971 m. laimėjo respublikinę premiją už pirmąjį "Lietuvos TSR bibliografijos" knygų lietuvių kalba tomą. Vėliau paskelbė plačius straipsnius apie V. J. Agripą, J. Anruševičių, A. Kulvietį, M. Mažvydą, M. K. Sarbievijų, A. Volaną bei kitus senosios lietuvių kultūros veikėjus, rinko žinias ir rašė monografijas apie Mykolą Lietuvį, ankstyvąjį humanistinės literatūros laikotarpį Lietuvoje. M. Ročka taipgi buvo išvertęs Algirdo, Gedimino, M. Mažvydo, J. Bretkūno laisvą, prie jų pridėdamas vertingus komentarus. Paliko milžinišką XVI-XX š. lotyniškų knygų kartoteką, kuri turėjo tapti pagrindu kitiems "Lietuvos TSR bibliografijos" tomams lenkų, lotynų, senąja graikų, vokiečių, bažnytinė slavų, hebrajų, prancūzų, anglų ir italų kalbomis. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	term. indėlius 2 metų	9 1/2 %
Penktadieniais	10 - 8	term. indėlius 3 metų	10 %
Šeštadieniais	9 - 1	pensijų s-tą	10 %
Sekmdieniais	9.30 - 1	spec. taip. s-tą	8 %
		taupomąją s-tą	7 1/2 %
		depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 %
		mortgicinius nuo	10 1/2 % - 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudžiai? Prieš mokėdami, patikrinkite mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
- * taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE

MEAT
MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaninius pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varlotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 (FILTSOS BROS)

Telefonai 533-8451, 533-8452

Skautai vyčiai pagerbia sukaktuvinės stovyklos viršininką v.s. S. MIKNAI-TI, nešdami jį per aikštę Kanados Auroroje Nuotr. V. Bacevičiaus

KANADOS ĮVYKIAI

Suplanuota popiežiaus kelionė

Kanados katalikų vyskypų konferencija, pasibaigus metiniam posėdžiui Otavoje, spaudos atstovus painformavo apie popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymą Kanadoje 1984 metų rudenį. Viešnagė bus pradėta rugsėjo 9 d. atskridimu į Kvebeko miestą, o užbaigta išskridimu Romon iš Otavos rugsėjo 19 d. Kvebeko provincijoje Jonas-Paulius II taip pat aplankys Trois-Rivieres vietovę ir Montrealį, N. Brunswicko — St. John's ir Monctoną, N. Skotijos — Halifaxą. Torontan atskris iš Halifaxo rugsėjo 14 d., 1 v.p.p. Iš jo Winnipegą išskris rugsėjo 16 d., 9 v.r. Iš Winnipeg kelią bus tęsiama į Edmontoną, Vankuverį ir pagaliau Otavą. Smulkesnės detalės dar nėra paruoštos. Jas tikimasi paskelbti š.m. gruodžio mėnesį. P.v. iš Toronto yra numatomas popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymas Midlando kankinių šventovėje. Taip pat žinoma, kad Kvebeke jis nori trumpo apsilankymo Cap-de-la-Madeleine. Į lenkų ukinkinių įsteigtą miestelį Wilno greičiausiai nebus užsukta, nors, pasak spaudos, Jonas-Paulius II yra gimęs ir augęs Lenkijoje. Kanadiečiai žurnalistas, matyt, nesusigaudo Europos istorijoje, nežino, kad Wilno iš tikrųjų reiškia senosios ir dabartinės okupuotos Lietuvos sostinės Vilnių. Tik lenkai jį vadina lenkišku vardu.

Vyskypų konferencijos atstovai taipgi pranešė, kad Jonas-Paulius II savo kalbose ir pamoksluose vengs Kanadai jautrių ir nemalonių temų. Pagrindinė jo viešnagės tema bus "Liudykime savo tikėjimą". Atrodo, bus patenkintas Jono-Pauliaus II pageidavimas susitikti su Kanados indėnų ir eskimų atstovais. Otavoje numatomas oficialus susitikimas su Kanados gubernatoriumi E. Schreyeriu. Protokolas reikalauja, kad vietinis vyskupas Jona-Paulių II supažindintų ir su politiniais vadais. Viešnagės išlaidas turės padengti Kanados Katalikų Bendrija. Jas betgi gerokai sumažins Kanados valdžios sutikimas parūpinti lėktuvą, pasirūpinti brangia Jono-Pauliaus II apsauga. Kanados vyskypų konferencijos sudaryta planą dar turi patvirtinti Vatikanas, bet didesnių pakeitimų nenumatoma susilaukti.

Spaudos konferencijoje Montrealyje buvo oficialiai paskelbtas naujos federacinės nacionalistų partijos įsteigimas. Ta naujoji partija iš tikrųjų tėra šaka iš separatistinės premjero R. Levesque Kvebeko partijos medžio. Laikiniu nacionalistų partijos vadu yra Marcel Leger, buvęs gamtos apsaugos ministeris. Jis ir dabar tebėra oficialus Kvebeko partijos atstovas provinciniame parlamente. Nacionalistų partija kovą už Kvebeko nepriklausomybę nori perkelti į Kanados parlamentą. Sekančiuose parlamento rinkimuose nacionalistai žada turėti savo kandidatus visose rinkiminėse Kvebeko apylinkėse. Orga-

nizatoriai svajoja apie 30-35 atstovų išrinkimą, bet tai nebus lengva, nes tas apylinkės reikės atimti iš liberalų. Be to, į jas taikstosi ir konservatoriai su savo Kvebeke gimusių dvikalbiu vadu B. Mulroniu. Naujajai nacionalistų partijai reikia bent dvilikos atstovų Kanados parlamente, nes tik tada ji susilauktų oficialaus pripažinimo ir partinių teisių.

Kanadietis žurnalistas Clark Todd, 38 metų amžiaus, žuvo Libane, Šufo kalnuose prie Beiruto, kai ten prasidėjo kovos tarp krikščionių ir maho-metonų milicinių, pasitraukus Izraelio kariuomenės daliniams. Jį sunkiai sužeidė kulka ar šrapnelis į krūtinę, ruošiant žinias Kanados CTV tinklui. Filmavimą atlikę amerikiečiai, C. Toddą palikę dar gyvą, tik po poros dienų pasiekė Beirutą. Dėl vykstančių kautynių Raudonasis Kryžius negalėjo suteikti pagalbos sužeistam kanadiečiui. Visos pastangos sutarti bent laikinai paliaubas C. Toddui išgabenti ligoninėn buvo nesėkmingos. Jis buvo rastas jau miręs. C. Todd, gimęs N. Brunswicke, yra pirmas žurnalistas, žuvęs Libane. Nuo 1974 m. velionis buvo JAV NBC televizijos tinklo korespondentu Londone, o 1980 m. tapo Kanados CTV tinklo žinių biuro vadovu Londone. Su filmuotojais paruošdavo pranešimus apie kovas Libane. Palaidotas netoli Londone esančioje vietoje, kur gyvena su žmona ir mažais vaikais.

Liberalų atstovas Kanados parlamente R. Simmons, ministerio pirm. P. E. Trudeau paskirtas kasyklų ministeriu, staiga atsistatydinęs po 10 dienų, susilaukė teismo Newfoundlandijoje. Jis kaltinamas keliais pajamų mokesčio pažeidimais 1975-78 m., kai jam teko būti atstovu šios provincijos parlamente. Ešą jis buvo nuslėpęs \$28,013 pajamų, už jas nesumokėjęs \$5,142 pajamų mokesčio. Už šį nusikaltimą jam gresia kalėjimas iki dvejų metų ir stambi finansinė bauda. P. E. Trudeau parlamente pareiškė apgailestavimą, kad laiku nebuvo patikrintas R. Simmonso sąžiningumas bei jo tinkamumas būti ministru.

Užsienio reikalų min. A. MacEachenas, sustabdęs "Aerofloto" skrydžius Kanadon 60-čiai dienų, padarė vieną išimtį. "Aerofloto" lėktuvams buvo leista išsigabenti Halifaxe įstrigusią Maskvos cirko grupę, kurios gastrolės buvo atšauktos dėl keleivinio P. Korėjos lėktuvo sunaikinimo. Arklius ir lokius su visais cirko įrenginiais pasiėmė iš Maskvos specialiai atsiųstas didelės transportinis "Aerofloto" lėktuvai, o 55 cirko narius išsigabeno iš Kubos Maskvon grįžtantis keleivinis lėktuvas. Nors ir nieko Kanadoje neuždribę, cirko artistai lėktuvan nešėsi brangius pirkinys, kurių, matyt, negalima gauti Sovietų Sąjungoje.

Ateitininkų žinios

Ateitininkiskosios metų veiklos oficiali pradžia — spalio 2, sekmdienį, 10 v.r. Mišiomis Prisikėlimo šventovėje. Po Mišių — tradicinė agapė pas seses (Liet. Vaidų Namuose). Visi kviečiami dalyvauti.

Norintys įsijungti į ateitininkų eiles prašomi skambinti grupių globėjams arba koordinatorei dr. O. Gustainienei 445-4521.

Praėjusią vasarą būrys Toronto ateitininkų dalyvavo įvairiuose parengimuose ryšium su PL Die-nomis Čikagoje. Birželio 29 d. Ateitininkų Namuose Lemonte įvyko bendras susirinkimas, įgalinges įvairių kraštų ateitininkus pabendrauti.

Sendraugių stovykla įvyko rugpjūčio 7-14 d.d. Dainavoje. Dalyvavo kelios šeimos ir iš Kanados. Torontiešis D. Čuplinskas pašnekesyje apibūdino Lietuvių Informacijos Centro veiklą, toje įstaigoje šią vasarą dirbęs. L. U.

Skautų veikla

• Žiemos laikotarpio veiklą pradėsime spalio 2, sekmdienį, 11 v.r., Lietuvos Kankinių šventovėje pamaldomis, kuriose kviečiami dalyvauti visi "Rambyno" ir "Satrijos" tuntų vienetai su vėliavomis. Po pamaldų — trumpa sueiga.

• Mindaugo dr-vės sueiga — spalio 1, šeštadienį, po Maironio mokyklos pamokų Lietuvių Namuose. Bus naujų narių registracija ir teikiama informacija apie skautų veiklą. Draugininkas — ps. Gailius Senkevičius (tel 233-7321). Į skautų dr-vę priimami vaikai nuo 11 m. amžiaus.

• Sukaktuvinę "Aušros" stovyklą įžodžius atliko: vyr. skaučių — I. Balseytė, D. Simanavičiūtė, L. Laurinavičiūtė ir M. Salmiraitė; jūr. sk. — R. Zavytė ir M. Rudytė; jaun. sk. — I. Sakutė, M. Galutė, E. Geraitė, R. Pajaujytė, J. Stungurytė; jūr. sk. — K. Janavičiūtė ir Z. Bacevičiūtė.

• "Skautų Aido" 60-mečio progą aukėjo: \$150 — Liet. Namai, po \$100 — "Parama", Prisikėlimo kred. kooperatyvas ir KL Fondas; po \$20 — O. Indrelienė, A. P. Kaziliai, H. A. Stepačiai; \$18 P. Butėnas; \$14 V. Petraitis; po \$10 V. Kalendrienė, V. Skrinškas, L. Kalinauskas, V. Grybienė, B. Abromaitienė; po \$5 E. Aleksienė, A. Firavičius, E. Namnikienė, L. Markelis, B. Laučys, S. Šveikauskas, M. Račys, J. Krivas, M. Iškauskienė, dr. A. Pacevičius. Kiti — mažiau. Ačiū skaustiškos spaudos rėmėjams. Č. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Kauno "Politechnikos" moterų krepšinio komanda po dešimties metų vėl grįžo augščiausios krepšinio lygon, tapusi pirmosios lygos čempionė baigimines kovose Palangoje. Augščiausio lygon perkeltos ir Tartu USK krepšininės, išsikojovusios II vietą. "Politechnikos" komandą, treniruojamą Vido Virbicko, sudaro jaunos žaidėjos. Amžiumi vyresnė tėra komandos kapitonė Sigita Donelaičė, treneris V. Virbickas geriausiai krepšinį Kaune žaidžiančias mergaites sutelkę 4-to-5to vidurinės mokyklos VIII klaseje. Su jomis dirbo ilgus metus, o kai jos 1979 m. baigė mokyklą, tas savo auklėtines įjungė "Politechnikos" komandon. Iš buvusių tos komandos žaidėjų liko tik dabartinė kapitonė S. Donelaičė. Visiškai nauja "Politechnikos" komanda pirmosios lygos varžybose 1979 m. užėmė XV vietą, 1980 m. — VI, 1981 m. — IV, 1982 m. — V, o šiomet — I.

Vilnietis plaukikas Robertas Žulpa antrą kartą tapo Europos čempionu. Lig šiol jis laurus skindavo 200 m plaukime krūtine, laimėjęs aukso medalį Maskvos olimpiadoje, sidabro medalį pasaulinėse varžybose. Romoje įvykusiose Europos plaukimo varžybose R. Žulpa netikėtai laimėjo I vietą ir aukso medalį 100 m plaukime krūtine, šį nuotolį įveikęs per 1 min. 3,32 sek.

Su aukso medaliais iš Brazilijos Vilniun grįžo dvi "Kibirkštės" komandos krepšininės Vida Beselienė ir Ramunė Šidlauskaitė. Jos buvo įtrauktos į Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinę, dalyvavusią IX-se pasaulio moterų krepšinio pirmenybėse. Sidabro medaliai teko JAV rinkinei, pralaimėjusiai baigimines rungtynes su Sovietų Sąjungos rinkine 82:84. Pirmajame kėlinyje pergale 40:37 buvo pasiekusios amerikietės. Antrame kėlinyje, likus tik šešioms žaidimo sekundėms, buvo lygus rezultatas 82:82. Pergalę atnešė I. Čausovos paskutiniu momentu krepšinį įmestas kamuolys. Bronzos medalius laimėjo komunistinės Kinijos krepšininės, nugalėjusios P. Korėjos atstoves 71:63.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/2 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius
9 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius
10 % už 3 m. term. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 1/2 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 %
2 metų 12 %
3 metų 13 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 2 metų 10 1/2 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicinius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedau-giau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciniai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (diepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėtō Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šerų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser a. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264,
ext. 16 Toronte

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W. 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629

Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

PAPILDYMAS

Priedas prie straipsnio "Kaip ten iš tikrųjų buvo?" "TŽ" 1983. VIII.25. Sakinys priešpaskutiniame straipsnio paragrafe "Jų visų pastangų dėka 1983 metais lapkričio mėn. VLIKas, atstovaujantis..." taip patikslinamas:

"Tautos Tarybos ir Vyr. Lietuvių Komiteto atstovams sutarus dėl vieningos rezistencinės vadovybės sudėties, 1943 m. lapkričio-gruodžio mėn. įvyko trys posėdžiai. Juose buvo pasisakyta darbo uždaviniai, vadovybės vardo ir jos prezidiumo klausimais. Tie posėdžiai įvyko Balio Gaidžiūno bute, Juozo Katiliaus įstaigoje ir Antano Tumėno bute. Pastarajame buvo sutarta dėl rezistencinės vadovybės vardo: Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, VLIKas. Ten buvo išrinktas ir VLIKo prezidiumas: pirm. Stepas Kairys, vicepirmininkai — Balys Gaidžiūnas ir Adolfas Damušis".

A. Damušis

PADEKOS LAISKAI

Š. m. rugsėjo pradžioje visą pasaulį sukrėtė žinia apie rusų nušautą Korėjos lėktuvą su 269 nekaltais žmonėmis. Dabar visas pasaulis pagaliau pradeda pažinti kruviną sovietų režimą ir net prisimena rusų pavergtas tautas. Mums, lietuviams, dabar yra labai gera proga priminti pasauliui, kad esame pirmosios komunizmo aukos ir kad esame jo užgrobtai.

Mes Montrealyje, Toronte ir kituose miestuose turime daug įvairių lietuviškų organizacijų, bet idomu kiek iš jų išnaudojo šią prągarą parašyti laiškus Kanados užsienio reikalų ministeriui Allan MacEachern ir padėkoti jam už sušabdytą "Aerofloto" skrydžių į Kanadą 60-čiai dienų, pažymint, kad mes, lietuviai, pilnai sutinkame su jo nutarimu ir sveikiname jį už iniciatyvą? Arba kiek mūsų organizacijų parašė Korėjos valdžiai laiškus, išreiškiančius mūsų užuojautą, primindami jiems, kad mes esame taipogi komunizmo aukos? Gal toks laiškas net būtų įdėtas į Korėjos laikraščius ir primintų mūsų tautos tragediją. Tuo būdu rastume naujų bičiulių kurie padėtų mums kovoję su mūsų krašto okupantu.

S. Vaitkus, Montrealis

KALTININKŲ ĮJESKANT

Dr. S. Sereika, įjieskodamas tiesos ("TŽ" 1983 m. 34 nr.), kviečia pasisakyti visus, ką nors žinančius apie žydų naikinimą Lietuvoje. Deja, jis, įjieskodamas tiesos, pats rašo netiesą. Sako, kad šimtai tūkstančių tautiečių matė žydų mirtį. Tai netiesa. Aš gyvenau Vilniuje ir lankydavauši Kaune, o ne tik nemačiau, bet ir negirdėjau, kad kas būtų matęs, nes gatvėse nešaudė. Žmonės spėjo, kad šaudė Kauno forte, bet ten publika prieiti negalėjo, nes buvo aptvertas augšta vielinė tvora. Be to, kur buvo betkokie šaudymai, žmonės ten neidavo, nes bijojo, kad atsitrenkus kulka jiems nekliūtų. Dėlto tvirtinimas, kad šimtai tūkstančių tautiečių matė žydų šaudymą yra be pagrindo.

Vilniuje gyvenau šalia žydų rajono (tada dar nebuvo getas). Kai pirmieji Vokiečių žvalgai pasirodė, tai iš žydų rajono buvo apšaudyti. Nušautų vokiečių nebuvo. Vėliau atvyko didesnis vokiečių būrys, tą rajoną apsupo, bet ką jie ten darė, nežinau.

Žydai kaltina tuos, kurie buvo priversti šaudyti. Pastarieji, bijodami, kad nebūtų sušaudyti kartu su žydais, vykdė įsakymus, bet žydai nekaltina savųjų, kurie, būdami getų policininkais, taip pat vykdė vokiečių įsakymus. Tai rodo, kad čia nėra teisybės įjieskodimas.

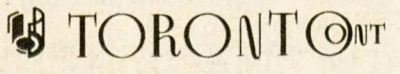
Kiek aš girdėjau, nacių pagalbiniškai buvo tik tie, kurie buvo pasižymėję žiaurumais sovietinėje okupacijoje. Jie, bijodami, kad nebūtų įjieskti,ėjo dirb-

ti kitam okupantui. Žmonės jų bijojo abiejų okupacijų laikotarpiams. Aš netikiu, kad tokie kėkėjai būtų drįsę vykdyti Vakarus, nes čia jie draugų nebūtų radę, o ten jiems plati dirva ir greičiausiai jie dabar panaudojami kaltinimams sudaryti prieš išvijoje esančius žmones. B.A.

VERTINGA KNYGA

Nuoširdus lietuviškas aciu už padovanotą-atsiųstą man knygą "Soviet Genocide in Lithuania". Tai labai vertinga knyga. Tokių leidinių lietuvių turėtų išleisti daugiau. Čia, N. Zelandijoje, apie Lietuvą mažai kas žino. Iš gautos knygos paruošiau keletą skaidrių, nes skaičiau paskaitą mokytojų fotografų specialiaje suvažiavime. Manau, kad padariau gerą lietuvišką darbą, nes klausytojai labai domėjosi. Bus proga kitą mėnesį man skaityti panašią paskaitą.

Regina Varanavičiūtė-Haggo

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems, lankiusiems mane ligoninėje: Z. B. Romeikoms, J. Dragūnienei, R. Klemienai, J. Urbonui, L. Merkleiui, O. Duobaitienei, V. Jegelavičiui, p. Pyragiui, J. Žakevičiui, A. Zalagėnui.

Nuoširdus aciu visiems už gėles ir už linkėjimus greitai pasveikti.

Jonas Rinkevičius

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju dr. T. W. Barringtonui už puikiai padarytą klubo operaciją Toronto "East General" ligoninėje. Taip pat — savo žmonai Marijai, kuri mane ligoninėje rūpestingai lankė.

Nuoširdus aciu I. Bumeliui, J. Dambarui, O. Judišiūnei, St. Jonaičiui, V. St. Gudaičiams, A. Kazinui, M. Paškovičiui, Br. Rakauskui, A. T. Sekoniams, E. Tribinevičiūnei ir V. Vaitkui už manęs lankymą ligoninėje, dovanėles, atvirukus su linkėjimais greitai pasveikti ir kitas paslaugas.

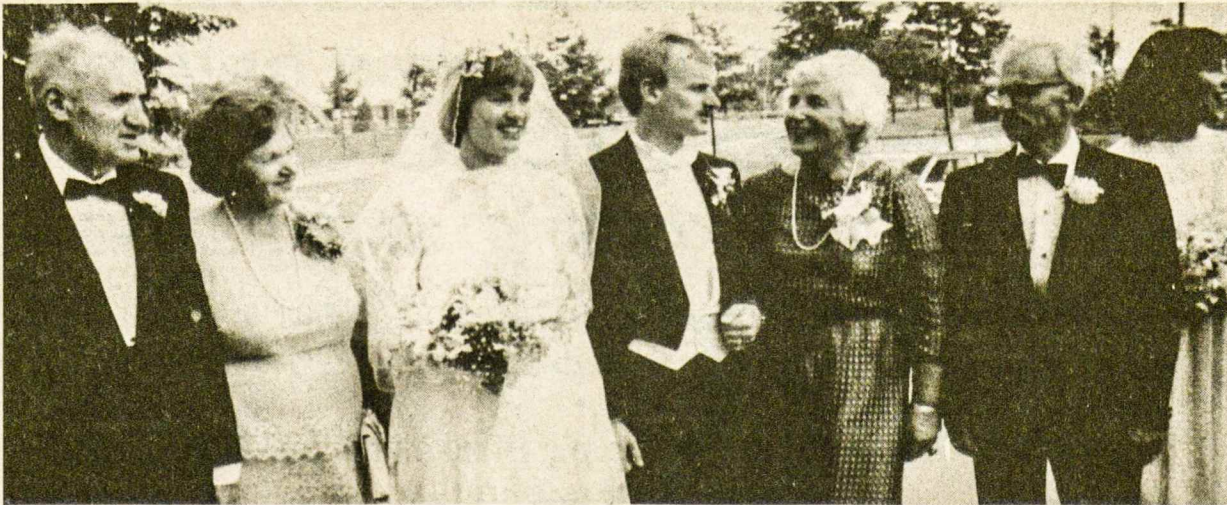
L. Garbauskas

Patikslinimas. "TŽ" 37 nr. pirmame puslapyje po Vilniaus vaizdu išspausdintose eilutėse turėjo būti ne Antakalnis, bet Antokolskio gatvė.

A.a. Antano Lapienio, mirusio Sudburyje, atminimui vietoj gėlių paaukojo "T. Žiburiams" \$20 Liucija Griskoniėnė, \$10 — Jurgis ir Marija Kriaučeliūnai.

A.a. Antanas Račkauskas 65 ar 66 m., mirė š. m. rugsėjo 17 d. Šv. Mykolo ligoninėje. Jis prieš keletą mėnesių nežinomo piktdario buvo sumuštas gatvėje ir paliktas be sąmonės. Ligoninėje išgulėjo 9 mėnesius, bet sąmonės neatgavo ir mirė. Jo laidotuvių rūpinosi sesuo vienuolė, atvykusi iš JAV. Palaidotas iš Prisikėlimo šventovės lietuvių kapinėse.

Reikalingos vaikų prižiūrėtojos Mississaugoje (Huron Park Fitness Centre, 830 Paisley Blvd. West). Atlyginimas — \$4 į valandą. Tarnyba pradama nuo š. m. spalio 1 d. Dirbama rytais ir (arba) popietėmis nuo pirmadienio iki penktadienio. Reikalingos taip pat vaikų prižiūrėtojos daliai tarnybai dienos metu programoms, kurias organizuoja Mississaugos miestai. Sinteresuotos moterys arba merginos (taip pat motinos turinčios ir savo vaiką) prašomos kreiptis į Carol Sherin, Huron Park Fitness Centre telefonu 279-1152.

Iš uolių lietuvių jaunimo veikėjų vestuvių Montrealyje: dr. P. Lukoševičius, J. Kurienė, janavedžiai — Rasa Lukoševičiūtė ir Paulius Kuras, I. Lukoševičienė, dr. C. Kuras

Lietuva praeities intrigu...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Karinės misijos

Lietuvių-lenkų ginčams spręsti atsiųstos į Lietuvą Tautų Sąjungos karinės kontrole komisijos nariai nevadą buvo objektyvūs ir sąžiningi. Kaikurie jų buvo labai šališki ir priešingi Lietuvos valstybės egzistencijai. Pasakutinių laiku archyvuose rasta medžiaga rodo Prancūzijos nepalankumą.

Karinių susidūrimų tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių minėtiems kariniams atstovams nesisekė sustabdyti. Lietuvių delegacija Paryžiuje kreipėsi į vyriausiąją sąjungininkų karinių pajėgų vadą maršalą Ferdinandą Fočą, kad jis perspėtų lenkus. Pasirodo, prancūzai slapta rėmė imperialistinę Lenkijos politiką ir dažniausiai pripažindavo įvykusių faktų padėtį. Prancūzijos kariškiai kurstė gen. Želigowskį žygiuoti į Kauną, o užsienio reikalų ministerijos atstovai prie Lietuvos vyriausybės Cameau dažnai siūlė užimti visą Lietuvą. Tos pačios nuomonės buvo Prancūzijos karinės misijos Varšužoje atstovai priekštas prie Želigowskio štabo majoras Mocquitt. Atstovs Cameau vėliau negrįžo į Kauną — liko prie Želigowskio.

Po Lenkijos kariuomenės smurto žygių ir politinių spaudimų prieš Lietuvą bei Vilniaus užgrobtimo Prancūzijos generolas sąjungininkų karinių pajėgų generalinio štabo viršininkas Maksim Weygand manė, kad Lenkijos politika Lietuvai remtina. Taip pat Prancūzijos krašto apsaugos ministeris Andre Lefevre pranešė Lenkijos atstovams, esą jiems žinoma, kad Vilnius buvo užimtas su Lenkijos vyriausybės pritarimu, tačiau negalima duoti pagrindo Anglijos reakcijai. (Žinios iš Lenkijos karinio atstovo pranešimo 1920.X.14). Prancūzijos karinės misijos viršininku Lietuvoje buvo plk. Constantin Reboul.

Britų palankumas

Britų karinės misijos, vadovaujamos plk. B. R. Wardo, politika skyrėsi nuo prancūzų. Ward buvo labai palankus Lietuvai ir lietuviams.

Pasibaigus I D. karui, vyriausiąją politinį vaidmenį Europoje turėjo Britanija. Tuo metu Britanijos ministru pirmininku buvo David George Lloyd. Jis smerkė atsiatčiusios Lenkijos imperialistinę politiką kitų tautų sąskaiton. Lietuvą de facto jau buvo pripažinusios kelios Europos valstybės. Lenkija tai padarė tik 1920.VII.4, spaudžiama Britanijos, JAV ir kitų valstybių.

1919 m. rudenį Britanijos karinės misijos Lietuvoje pirmininkas H. Raven-Robinson pasiuntė pas Pilsudskį savo įgaliotinį su paraginimu, kad Lenkija nepultų Lietuvos ir siektų taikos būdu spręsti visus kaimyninius nesuderinimus. Vėliau plk. Ward prikišo Želigowskiui, kad jo veiksmams paneigė visus Lenkijos duotus pasižadėjimus sąjungininkams.

1919 m. rudenį Britanijos karinės misijos Lietuvoje pirmininkas H. Raven-Robinson pasiuntė pas Pilsudskį savo įgaliotinį su paraginimu, kad Lenkija nepultų Lietuvos ir siektų taikos būdu spręsti visus kaimyninius nesuderinimus. Vėliau plk. Ward prikišo Želigowskiui, kad jo veiksmams paneigė visus Lenkijos duotus pasižadėjimus sąjungininkams.

1919 m. rudenį Britanijos karinės misijos Lietuvoje pirmininkas H. Raven-Robinson pasiuntė pas Pilsudskį savo įgaliotinį su paraginimu, kad Lenkija nepultų Lietuvos ir siektų taikos būdu spręsti visus kaimyninius nesuderinimus. Vėliau plk. Ward prikišo Želigowskiui, kad jo veiksmams paneigė visus Lenkijos duotus pasižadėjimus sąjungininkams.

Priešingai į lietuvių-lenkų problemas žiūrėjo Prancūzijos atstovs plk. Reboul. Jis savo pranešime spalio mėnesį rašė: "Vilniaus užėmimas yra tik pusė priemonės. Reikėjo arba nieko neimti, arba eiti į Kauną ir užimti Lietuvą". Jo nuomone, tai būtų buvusi radikaliausia priemonė santykiams sutvarkyti. Rasti archyviniai duomenys rodo, kad Želigowskio "armijoje" buvo 15.393 kariai, neskaitant pagalbinių užmaskuotų karinių dalinių.

Tokiems lenkų politikų planams pritarė ir Prancūzijos užsienio reikalų ministerija. Tai rodo Lenkijos pasiuntinio Paryžiuje Mauryco Zamoyskio telegrama 1921.X.23. Prancūzijos politikai siūlė pakeisti Želigowskio karinę valdžią į civilinę, įvykdyti rinkimus į Vilniaus seimą ir kaip autonominį vienetą prijungti prie

Dabarties Lietuva...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sakydamas, kad Lietuvoje tėra 2.000.000 gyventojų, kurių tik 60% esą katalikai.

Kitame straipsnyje tas pats "La Croix" 1983.IV.27 rašo jau žymiai tiksliau: paminėjo, kad Lietuvoje yra 80% katalikų (2.522.000 iš 3.153.000 gyventojų). Jame pabrėžiamas aštrus tikinčiųjų persekiojimas. Užsimena apie Šv. Tėvo kvietimą aplankyti Lietuvą ir priduria: "Popiežius Sov. Sąjungoje — tai atrodo dar tolimas svajonė, nes kitių toksiam apsilankymui tebėra gausios".

Golgotos naktis

Įvairių straipsnių eilėje pažymėtinas Roberto Massono "Kryžiai ant kalvos", išspausdintas laikraštyje "France Catholique — Ecclesia" 1982. VII.2. Jame autorius kritiškai vertina Prancūzijos laikyseną pavergtų tautų atžvilgiu. Esą prancūzo astronauto dalyvavimas sovietinio erdvėlaivio skrydyje rodo Prancūzijos politikos nenuoseklumą: "Nėra garbinga mums skristi erdvėna ir iš jų stebėti tiek paglemžtų laisvių, t.y. pavergtų tautų". Tarp jų esanti ir lietuvių tauta, kurios valstybės vardas esąs išbrauktas iš žemėlapių.

Straipsnio autorius betgi pažymi, kad K. Bendrija yra krikščioniškoji Lietuvos siela, kenčianti, bet gyvastinga. "Golgotos naktis nusitęsė iki Baltijos krantų, tačiau joje driekiasi Prisikėlimo spindulys, kurį regi tenykščiai krikščionys".

Baigdamas savo straipsnį, autorius sako apie lietuvių: "Ši maža tauta įvairių tautų eilėje nėra mažesnė už kitas Karalystės plotmėje — ji pralenkia netgi daugelį jų, įskaitant, be abejonės, ir mus".

Kiti leidiniai

Netyli ir kiti prancūzų laikraščiai bei žurnalai. Ypač minėtinas periodinis leidinys "Catacombes". Jis plačiai rašė apie Mečio Jurevičiaus teisumą 1982 m. rugsėjo-spalio mėnesį, apie Roberto Grigo kančias sovietinėje kariuomenėje (1983 m. vasario mėn.), apie dvasinį katalikų atgimimą Lietuvoje (1983 m. gegužės mėn.). Visi duomenys paimti iš "LKB Kronikos".

Lenkijos. Tai esą būtų lengviausias būdas įteisinti Želigowskio elgesį tarptautinėje politikoje.

Lietuvos-Lenkijos santykiai domino ir dabar tebedomina ir kitų valstybių politikus, teisininkus, publicistus, istorikus. Yra daug įvairios nevienodos reikšmės ir vertės istorinės bei pusiau istorinės literatūros, kuri tos sudėtingos problemos neišsprendė, kartais ją net pagilino ir pasunkino. Reikia pripažinti, kad tai buvo skaudus ir nemalonus "žaidimas", ypač iš Lenkijos pusės. Blaivesni lenkų politikai, istorikai, poetai, rašytojai, žurnalistai ir net kariškiai kritikavo grobuonišką ir neteisingą valdžios politiką tautinių mažumų atžvilgiu. Tos trumparegiškos politikos vaisius Lenkija pajuto vokiečių-lenkų karui prasidėjus ir vėliau okupacijos metais.

Dabarties Lietuva...

Kai Lietuvos vyskupai lankėsi Romoje 1983 m. pavasarį, daug prancūzų laikraščių rašė apie Lietuvą, jos okupaciją, tikėjimo persekiojimą ir pan. Pažymėtinas ypač redaktoriaus E. Milcento straipsnis žurnale "L'Actualite religieuse dans le monde" 1983 m. gegužės mėnesį. Jame autorius pasisako už Vatikano "Rytų politiką", siekiančią išgauti, kiek galima, daugiau lengvatų iš sovietinės valdžios taikiau būdu, nes betkoks pasipriešinimas sovietinei jėgai baigsis kruvinu numalšinimu. Nacionalistų radikalumas galys pakenkti religiniam gyvenimui. Tai esą rodo faktai Lenkijoje ir kitur.

Šiam autoriui, kaip prancūzui, sunku suprasti tikrą būklę Lietuvoje bei ją vertinti. Dėlto ir jo išvados yra palankios daugiau prisitaikymo šalininkams. Baigiant prisimintinas jau seniau išleistas leidinys serijoje "Chrétiens de L'Est", skirtas specialiai Lietuvai, būtent, "Catholics in Soviet-occupied Lithuania". Tai gana plačios apimties darbas, pasirodęs 1980 m. ir vėliau išverstas anglų kalbon. Žurnalas "Chrétiens de L'Est" ir toliau skelbia informacijas bei faktus apie lietuvių priešinimąsi sovietinei priespūdai bei religijos persekiojimui. Ks.

Gąsdina karves

"Jau kelinti metai gauname tik 40-41 ir didesnio numerio guminę avalynę, 50 numerio chalatus. Kai su tokiais darbiniais drabužiais apsisitaisome, tai ir karvės mūsų bijo..." (Iš Šilalės rajono Medvegaliu kolchozo, Kerūziškės skyriaus melžėjų laiško "Valst. laikraštyje").

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir apraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Pianino technikas A. BRICKUS
gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924 Toronte.

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

A+A
SOFIJAI MILEVIČIENEI
Lietuvoje mirus,
seserį ALYTĘ JUKNEVIČIENĘ su šeima nuoširdžiai
užjaučiame —
A. B. Niuneva

A+A
broliui
Lietuvoje mirus,
seserį VALERIJĄ TAUTKEVIČIENĘ su šeima
nuoširdžiai užjaučia —
T. J. Rastapkevičių ir
T. J. Ciparių šeimos

P A D Ė K A
Šių metų liepos 25 dieną su mumis amžinai atsiskyrė
mūsų mylimas vyras ir tėvas
BRONIUS ŠLIŽYS
Dėkojame klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas
ir palydėjimą (amžiną poilsio vietą).
Dėkojame: DLK Algirdo kuopos šauliams, atidavusiems
paskutinę šaulišką pagarbą, karsto nešėjams, J. Tarvydui,
kuris daug padėjo šioje sunkioje valandoje, p.p. Petkevičiams
už rūpestingai paruoštus pusrūčius.
Taip pat dėkojame visiems už užprašytas šv. Mišias ir
atsiųstas gėles.
Visiems nuoširdžiai dėkinga —
E. Šližienė ir šeima

A. E. LePAGE
REAL ESTATE SERVICES
PERKATE
AR
PARDUODATE NAMUS?
SKAMBINKITE
BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI
3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

A & L Windows
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame
šiluminiiais (thermal) langais
dvigubo ar trigubo storumo
stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius
išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą.
Nemokamas įkainojimas.
Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416)762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.
3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416)231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
NAUJAS TELEFONAS: (416) 232-1111

FB
* nuosavybių įvertinimas
* priežiūra ligos ar nelaimių atveju
* palikimų nuosavybių tvarkymas
* patarimai perkant ar parduodant

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8Y 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rugšėjo 17 d. susituokė Daina Akeilaitė su Richard L. Jeffries.

— Seselės O. Mikailaitės paskaita apie Šv. Raštą įvyks ne rugsėjo 21, trečiadienį, bet rugsėjo 25, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio salėje.

— KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrtaus narių susirinkimas — spalio 2, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Parodų salėje. Kalbės kun. Pr. Gaida tema "Aušra" — kelrodis ateitin". Kviečiamas dalyvauti ir viešnios bei svečiai.

— A. a. Antanas Lapienis, miręs Sudburyje, palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse 1983.IX.15. Laidotuvių apeigas Sudburyje ir kapinėse Mississaugoje atliko kun. J. Staškus.

— Parapijai paaukojo \$100 — J. K. Povilaiciui, \$70 — A. A. Naruševičiui; religinei Lietuvos šalpai \$20 — J. Valiulis; \$10 — A. Sprainaitis.

— Mišios rugsėjo 25, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Emiliją ir Antaną Keršius, 11 v.r. — už a.a. Oną Ališauskienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas rugsėjo 25, sekmadienį, 11.15 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Pamaldas spalio 2, sekmadienį, įprastu laiku.

— Choras repetuoja kas pirmadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

— Parapijos valdybos posėdis — rugsėjo 28, trečiadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

— Rengiasi tuoktis Rima Petkutė su Ričardu Drešeriu rugsėjo 24, šeštadienį.

— Šv. Rašto apmąstymai prasidės rugsėjo 29, ketvirtadienį, 7.00 v.v., šventovėje.

— Reformatoriaus Martyno Liuterio 500 m. gimimo sukaktį švėsime š. m. lapkričio 6 d., 3.00 v.p.p., Lietuvių Namuose. Bus simpoziumas, meninė programa, vaisės. Dalyvaus kelių Bendrijų teologai.

Lietuvių Namų žinios

— Rugsėjo 15 d. LN valdyba nutarė plėsti statybas autoaiškėse ir pavadė statybos komisijai paruošti planą, pasitarus su architektu, advokatu ir miesto valdyba.

— Rugsėjo 25, sekmadienį, 3 v.p.p., LN rengiamas Vaizganto 50 metų mirties sukakties minėjimas. Programoje: rašytojo B. Railos paskaita ir koncertas, kurio programą atliks solistės S. Žiemelytė, A. Pakalniškytė, muz. J. Govėdas ir muz. A. R. Bankai. Bilietai gaunami LN raštineje ir prie įėjimo.

— Spalio 2, sekmadienį, 3 v.p.p., paskaitą "Autovežimiu drauda ir vairuotojų teisės" skaitys adv. A. Pacevičius ir V. Dauginis. Pirmininkas — dr. J. Slivinskas.

— Spalio 22, šeštadienį, T.L.N. Vyrų Būrelis rengia koncertą baliu. Programoje: "Kalev" estu mergaičių ritminės gimnastikos grupė ir dar Toronto negirdėtas naujas keturių asmenų vokalinis vienetas.

— LN lankėsi N. Ship, J. Šipeilienė iš Montrealio, Pozerskaitė iš Karaliaučiaus, K. Haffnas, P. Macionis iš Vokietijos Stuttgart, J. B. Dženkaičiai iš Kalifornijos, V. Velikutis iš Stamford, Conn.

JAU 20 METŲ veikia natūralaus gydymo klinka, kurioje su mediciniškom ir pooperacinėm problemom daugybė žmonių pasveiko arba rado pagėrėjimą. B. NAUJALIS — Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronto.

ATLIEKU visokių namų remonto ir stalių darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairnioms progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronto.

Religinei šalpai Lietuvoje paremti meno paroda ir literatūros popietė

1. Spalio 1, šeštadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje - *dail. Elenos Urbaitytės parodos atidarymas.*

2. spalio 2, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje savo kūrinius skaitys:

Julija Švabaitė-Gylienė Danguolė Sadūnaitė

Sesuo Onutė Mikailaitė Nijolė Jankurė-Užubalienė

Kitų rašytojų kūrybą skaitys: L. Nakrošienė, R. Sakalaitė-Jonaitienė

Kviečiame visuomenę gausiai dalyvauti.

KLK Moterų Draugijos
Prisikėlimo parapijos skyrius

(lėjimas — 6 dol.,
moksleiviams ir studentams — 5 dol.)

Š.m. spalio 2, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje rengiama paskaita

“AUTOMAŠINŲ DRAUDA ir VAIRUOTOJŲ TEISĖS”

Paskaitą skaitys adv. A. Pacevičius ir V. Dauginis. Jie atsakys į dalyvių klausimus. Pirmininkaus dr. J. Slivinskas.

Bus nagrinėjamos draudos sutartys, vairuotojų, savininkų teisės ir kiti klausimai.

Suinteresuotus kviečiame dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Lietuvių Namų
kultūrinės veiklos komisija

Maironio mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 24, šeštadienį, įprastoje vietoje, būtent, Šv. Vincento Pauliečio mokykloje (116 Fernanagh, vedėjos namų telefonas — 239-4179). Pamokos ir naujų mokinių registracija prasidės 9.30 v.r. Vaikai penkerių metų amžiaus (arba bus 5 metų 1983 m.) priimami į vaikų darželį. Pamokos tą šeštadienį baigsis 11 v.r. Nuo spalio 1 (šeštadienio pamokos bus nuo 9 v. r. iki 12.15 v.p.p. Mokyklos vedėja mokytoja G. Paulionienė kviečia visus tėvus atvežti visus mokinius jau pirmąją dieną, kad būtų galima planingai pradėti mokyklos darbą.

Toronto Lietuvių Pensininkų Valdyba dėkoja už gautas aukas: "Ramrant Enterprises Ltd." \$1.000, archit. Vyt. Petruliu — \$500, Gertrūda ir Vladi. Jočiū — \$100. Kas norėtų atliktus savo baldus pakuoti pensininkų klubui, malonėkite paskambinti 769-8846 p. Novogrodskienei. Rugsėjo 21 ir 22 d.d. bus sudaromos butų nuomų metinės sutartys. Ankščiau pasirašyti pasižadėjimai bei padaryti įmokėjimai turi būti pakeisti sutartimis. Sutartys bus pasirašomos Toronto Lietuvių Namuose, pensininkų kambaryje. M.V.

Supažindinimo popietė su veikal "Nemarus mirtingasis" buvo surengta Liet. Namų kultūros komisijos Mortos salėje rugsėjo 18, sekmadienį, 3 v.p.p. Susirinkus apie 150 tautiečių, popietė pradėjo kultūros komisijos vardu J. Varanavičius trumpu įvadininiu žodžiu ir pakvietė rašytoją J. Kralikauską pagrindinei kalbai. Pastarasis lakti žodžiu ir širdimi apibūdino tai nemarų mirtingajį arkiv. Teofilijū Matulionį ir apie jį parašytą veikalą. J. Miltenis rodė skaidres, pagamintas Kanadoje pagal iš Lietuvos slaptais keliais gautas nuotraukas, kurių susidare apie 100. Pasiškinimus davė veikalo parengėjas kun. Pr. Gaida. Baigus programą, užtrukusią apie dvi valandas, pastarasis pasirašė dalyvių įsigytose knygoje. Tokių buvo 36 asmenys. Popietės dalyvių tarpe matėsi visa eilė kultūros darbuotojų — gen. konsulas dr. J. Žmuidzinai, dail. H. Žmuidzinienė, kun. P. Dilys, LN kultūros komisijos pirm. V. Kulnys, LN valdybos pirm. V. Dauginis, Pr. Alšėnas ir kt. Gausūs dalyviai, pasivaivins kava, dalijosi išpužiais ir skirstėsi į savo padarėse.

A. ir T. Kojalaičių stipendijų fondas duoda ne tik stipendijas studentams bei mokslo laipsnių siekiantiems asmenims, bet ir skiria premijas studentams už rašinius profesoriams liuanistinėmis temomis. Taip rugsėjo 11 d. fondo komisija nutarė išmokėti \$200 premiją Danutei Skukauskaitėi, studijuojančiai žurnalistiką, už rašinį profesoriumi tema: "Chrusčiovo ir Brežnevo politika tautybių atžvilgiu" (Baltijos valstybėse). Stipendijos mokamos betkurio krašto studentams. Šiais metais stipendijų išmokėta dviem asmenim \$3570. Fondo adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6.

Fondo komisija

Nauja daugiakultūrės radijo stotis 790 AM š. m. rugsėjo mėnesį pradeda savo programas Bramptone, Mississaugos srityje. Jos savininkas Pat Hurley gavo leidimą pereiti į daugiakultūrės programas, nes toje srityje gyvena daug įvairių tautybių žmonių. Vien Mississaugoje yra per 325.000 gyventojų. Pirmiausia bus įvestos programos italų, graikų ir portugalų kalbomis. Vėliau prisidės ir kitos tautybės. Kaikurie tarnautojai perėjo į šią radijo stotį iš daugiakultūrės radijo stoties CHIN Toronto. Apie šią naują galimybę vertėtų pasidomėti ir lietuviams. Stoties telefonas: CKMW 453-7452.

Vaižganto 50 metų mirties

minėjimas

įvyks 1983 m. rugsėjo 25, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje.

PROGRAMA:

1. Paskaita "Su Vaižgantu į ateitį" — rašytojas BRONYS RAILA iš Los Angeles.

2. Koncertas

Solistės S. Žiemelytė ir A. Pakalniškytė, smuikininkai A. R. Bankai, akompanuotojas muz. J. Govėdas

Įėjimas: \$5.00 asmeniui, jaunimui iki 18 metų nemokamas. Pakvietimai — bilietai paroduojami Lietuvių Namuose ir minėjimo dieną prie įėjimo. Maloniai kviečiame visuomenę, dalyvauti ir pagerbti šį lietuvių tautos rašytoją.

Toronto Lietuvių Namų
visuomeninės veiklos komitetas

KLB krašto valdybos kultūros komisija 1983-ųjų metų kultūrininko - visuomenininko premiją paskyrė a.a. Jonui R. Simanavičiui. Velionis buvo vienas veikliausių Kanados Lietuvių Bendruomenės narių, palikęs reikšmingą įnašą į visuomeninį, kultūrinį ir politinį gyvenimą. Jis buvo vienas pirmųjų Kanados Lietuvių Bendruomenės organizatorių ir jos pirmininkų. Dirbo abiejose Toronto lietuvių katalikų parapijose. Radijo vokalėdėlės steigėjas, koncertų ir minėjimų rengėjas. Jis išdrijo pakviesti į Torontą Kanadon didžiųjų muzikos, tautinių šokių ir operos ansamblius. Dalyvaus Kanados Baltiečių Federacijos organizavime, palaikė ryšius su įvairiomis lietuvių ir kitataučių politinėmis organizacijomis. Draugiško ir taikaus būdo velionis buvo visų gerbiamas ir mėgstamas. Ši premija yra lietuviškosios bendruomenės padėka tauriam lietuviui.

KLB kultūros komisija

Mėnraštis "Speak-up" š. m. rugsėjo numeryje išspausdino ukrainiečių patriarcho ir kardinolo J. Slipijų laišką lietuviams, kuriame išreiškia didelį apgailestavimą dėl kun. A. Svarinsko suėmimo Lietuvoje. Esą jis pažįstas suimtajį kaip uolų, pavyzdį kunigą iš katalikų ir lagerių, kur abiem teko nešti tą patį kryžių. A. Svarinskas nesąs nusikaltes nei valstybei, nei jos įstatymams, o tik atvirai skelbęs Evangeliją bei rūpinęsis pagalba artimui. Prie laiško pridėtos nuotraukos — kardinolo Slipijų, kun. A. Svarinsko ir 1933 m. Lietuvon grįžusių kunigų nuotrauka. — Tame pačiame "Speak-up" nr. idėtas pokalbis su Algii Klimaitė — "East European News" redaktoriumi Austrijos Vienoje. Jis yra perspausdintas iš mėnraščio "Our Canada".

York universiteto leidnys "Alumni News" 1983 m. rudens laidoje paskelbė Ontario universitetų draugijos premijos apdovanojimo profesorius už geriausią atliktą akademinį darbą savo srityje. Iš 10.000 Ontario universitetų profesorių šiais metais buvo apdovanoti septyni, jų tarpe ir filmų profesorius Vincetas Vaitiekūnas, dėstantis Yorko universitete ir dirbantis atitinkamose laboratorijose bei studijose. Minėtame leidinyje rašoma: "Vincetas Vaitiekūnas yra kanadietis filminkas, vadovavęs 100-tų pagamintų filmų kaip direktorius, režisiorius, redaktorius ir rašytojas, pasireiškęs teatrinuose, dokumentiniuose ir televiziniuose filmuose". Esą jis pagamino daugiaekranų ir daugiatakių filmų CN paviljonui "Expo 67" parodoje 1967 m., talkino visos eilės serijinių CBC filmų pagaminime, laimėjo bronzos medalių Niujorko filmų festivalyje 1978 m. už savo filmą apie Yorko universiteto meno fakultetą. V. Vaitiekūnas dirbęs Yorko-unte nuo 1974 m. ir yra vadovavęs šimtenei studentų gaminamų 16 mm filmų, kurių daugelis laimėjo premijas. Ontario universitetų draugijos atstovas, įteikdamas V. Vaitiekūnui premiją, pažymėjo, kad jis esąs įkvepiantis kūrybinės energijos šaltinis, pasiruošęs padėti visiems, kas tik nuosirdžiai domisi filmais; taipgi esąs didelės energijos, kieto darbo žmogus. Studentai esą vertina jį kaip talentingą mokytoją, įvedantį juos filmų pasaulin. Kad V. Vaitiekūnas yra lietuvis, minėtas leidnys nemini.

Kanados Lietuvių Fondui aukėjo a.a. Vinco Lukausko atminimui po \$20 — J. Blauzdžiūnas, R. P. Brikis; po \$10 — O. L. Čačkauskas, T. Čipkus, J. Dalmotas, K. Rašytinis; \$5 — K. Krisčiokaitienė. Fondas dėkoja aukojusiems.

MONTREALQUE

Mirusieji. Po ilgos ligos mirė Stasys Palaitis, sulaukęs 64 m., ir Morta Burbienė — 84 m. amžiaus. Abu palaidoti iš AV šventovės Cote Des Neiges kapinėse.

Šaulių iniciatyva surengtas Tautos šventės minėjimas su trumpa menine dalimi. Kun. J. Kubilius laikė šv. Mišias ir pasakė pritaikytą pamokslą. Salėje surengtoje iškilmėje paskaitą skaitė Tautos Fondo atstovas iš Toronto A. Firavičius. Paskaitoje buvo duotos kaikiuros detalės iš Lietuvos istorijos ir taip pat sustota prie paaiškinimų, kaip ir kur Tautos Fondas panaudoja surinktas aukas. Montrealio vyrų oktetas padainavo keletą dainų, pritaikytų dienos minčiai. Buvo renkamos aukos Tautos Fondui. Visi buvo pavaišinti sumuštiniais ir kava.

Stasys Morkūnas šią vasarą lankėsi Aliaskoje, kur, sūnaus šeimos globojamas, visą mėnesį važinėjo, norėdamas susipažinti su tuo kraštu.

Ligoninėse gydosi Genė Remeikienė ir Agnė Mičiulienė.

Plokštelės sutiktuvės. Spalio 1 d. AV parapijos salėje įvyks koncertas-balius G. Čapkauskienės naujos plokštelės sutiktuvių proga. Dalyvaus taip pat muz. J. Govėdas, muz. Z. Lapinas, poetas H. Nagys.

A.a. dr. Aldona Jaugelienė staigiai mirė, palikdama gilią meilės ir meilės ir meilės liudysiją vyrą inž. Stasį, dukras — Rūtą, Ritą ir sūnaus Algio šeimą. Jos taip pat giliai liūdi

ir visa Montrealio lietuviškoji bendruomenė. Priklausė KKK Moterų D-jos Montrealio skyriui, yra buvusi šio skyrtaus valdybos pirmininke.

Bronė Jokubaitytė susituokė su Gordon Burns AV šventovėje. Salėje įvyko ir vestuvinis pokylis. Savaitę prieš vestuves jos puseserės Adamonytės buvo surengusios jai mergvakarį, kurio metu jaunoji buvo apdovanota vertingomis dovanomis. N.B.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Metinė parapijos grybų vakarienė įvyks lapkričio 5 d. Ta proga bus ir sol. Ginos Čapkauskienės plokštelės sutiktuvės. — Parapija ruošiasi šv. Kazimiero metams. Pirmiausia atliekami šventovės ir klebonijos perdažymo darbai. Komitetui reikalinga talka. — Parapijos choras pradeda per Mišias giedojimą rugsėjo 25 d. Choriui vadovauja kun. Milox. Prašomi atsilipti nauji choristai. Jie chorui labai reikalingi. — Paulius Mališka, vasarą praleidęs šeimoje, išskrido į Romą testui pradėti kolegijos mokslų. Per vasarą Paulius dalyvavo lituanistiniuose kursuose prie Klebonijos, jaunimo kongrese ir dainų šventėje Čikagoje. — Pas kleboną iš Ontario provincijos lankėsi jo giminės p.p. St. Paketurai. — Pakrikštytas Angeles (Lukauskaitės) ir Roberto Maklowskij antrasis sūnus Ričardo vardu. — Bronei Jokubaitytei pas p.p. Adamonius suruoštas mergvakaris. Sk.

Sol. Ginos Čapkauskienės

naujos plokštelės

sutiktuvės

spalio 1, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: Plokštelės aptarimas — muz. Z. Lapinas, sol. G. Čapkauskienės koncertas, akompanuojant muz. J. Govėdai, dr. H. Nagio žodis.

Vynas, lengvi užkandžiai, disko muzika, loterija.

Bus galima įsigyti papiginta kainia plokštelę ir kasetę.

Įėjimas \$7.50

Renginio komisija

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmdieniais	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min.	\$1,000.00	DUODA PASKOLAS:
1 metų	9 %	
Terminuoti indėliai:		nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000
1 metų	8.5 %	
180 — 364 d.	8 %	
30 — 179 d.	7.5 %	
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos	5 %	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

REIKALINGA MOTERIS saugoti mūsų namuose dienos metu du vaikus nuo spalio 31 d. Skambinti tel. 622-8221 Toronto.

DĖMESIO! MIAMI BEACH, FLORIDOJE, netoli jūros išnuomojamas privatus kambarys su visais patogumais nuo spalio 1 d. iki sausio 30 d. Skambinti Toronto tel. 625-3632 arba Floridoje 1-305-861-2161.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS vienam asmeniui Toronte prie Keele požeminio stoties. Didelis kambarys, virtuvė ir prausykla. Skambinti tel. 767-4736.

IŠNUOMOJAMAS didelis butas High Parko rajone, prie gero susisiekimo; galima užimti nuo spalio 8 d. Skambinti vakarais tel. 537-9737 Toronto.